

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Mit vár a nemzet?

Budapest, május 31.

Néhány nap választ el bennünket a koronázás negyvenéves jubileumától. Ennek tulajdonképpen örömmünnepek kellene lennie, mert ha nem az, akkor igazán semmi értelme sincs annak, hogy nagy hűhót csapjunk, de azalatt mindenkinek az orra vére folyjon. Pedig csak a vak nem látja azt, hogy az egész jubileumi ünnep a királynak nem kell, a nemzetnek pedig még kevésbé. A király kéri magát, hogy Budapestre jöjjön ünnepségre, egy hírforrás már azt is közölte, hogy József főherceget bizta meg a képviseltetésével s ezt félhivatalosan megczáfolták ugyan, de Wekerlének az a kijelentése, hogy a király öreg ember s ezért nem utazgathat tetszése szerint, hanem orvosainak tanácsára is hallgatnia kell, még mindig annak a lehetőségét akarja sejtetni, hogy a király lemond a személyes megjelenésről és valamelyik főherceget küldi majd el maga helyett.

Arra pedig, hogy a nemzet valami nagy lelkesedéssel gondoljon a jubileumra, sem ok sincs, sem alkalom. Az a negyven év, amely „az alkotmány visszaállítása” óta elmúlt, tulajdonképpen nem egyéb, mint kimutatása annak, hogy az alkotmányunkat sohasem állította vissza a király a maga teljességében s hogy mindössze csak azt engedte meg, hogy az abszolutizmus bizonyos parla-

mentáris formákba öltöztessék. Egyszerű képmutatás volna tehát ezt a koronázást megünnepelni. Azok a javaslatok is, amelyeket a kormány ebből az alkalomból az országgyűlés elé terjesztett, a nemzetnek ezt a teljes közönyét tüntetik vissza, mert nincs bennük semmi, aminek a negyven év előtt megtörtént koronázásra a legcsekélyebb vonatkozása is volna.

A nemzet mai hangulata és érzése nem is alkalmas arra, hogy másképp, mint közönnnyel nézze annak a napnak közeledését. Az a másfél év, amely a mostani kormányalakulást megelőzte, nagy alkotmányválság elé állította az országot, s mikor a koalíció a kormányalakításra vállalkozott, ezt csakis abban a kimondott hitben tette, hogy sikerülni fog neki alkotmányunknak biztosítékait megteremteni. A király ez iránt határozott ígéretet tett a trónbeszédben, a kormány ezt hivatalbalelépésekor, mint egyik kormányprogramot állította föl, s mégis az történt, hogy az Andrássy által kidolgozott javaslatok még mindig nem kapták meg az előzetes jóváhagyást. A függetlenségi párt akkor, mikor megígérte, hogy egy hatvanhetes alapon álló kormányt támogat, ezt csakis ennek a királyi ígéretnek fejében tette meg, de abban a pillanatban, amelyben nyilvánvaló, hogy ez az ígéret nem fog teljesülni, nincs célja, hogy a függetlenségi párt tovább is közreműködjen egy olyan politikai irány-

nak érvényesítésében, amely legkardinálisabb elveivel ellenkezik.

Nyilvánvaló az, hogy Magyarországon a hatvanhetes alap már lejárt magától s hogy ezen az alapon többé képviselőházi többséget létrehozni nem lehet. Bohózatba való dolog s a legnagyobb politikai erkölcsatlenség volna, ha a függetlenségi párt azt a megbízást, amelyet az ország tulnyomó többségétől kapott, továbbra is a hatvanhetes politikának régi módon való fenntartására használná föl. Pedig minden jel azt mutatja, hogy Bécsben ezt a szerepet szánták a függetlenségi pártnak. Még Andrássy Gyula is, aki pedig a legideálisabb s legbecsületesebb hatvanhetes politikusunk, elkedvetlenedett. A parlamentben s a pártkörökben hétről-hétre felmerül lemondásának hire. Ezt megczáfolják ugyan hivatalosan, de azt kétségbe nem vonhatja senki, hogy Andrássy Gyula érzi helyzetének ferdeségét. Ő maga is nagyon jól tudja, hogy az ő személye volt az, akiért a függetlenségi párt sorompóba lépett, mikor egy kormányparti többség megalakításáról szó volt s éppen azért, ha nem akarja is, nyilvánvaló, hogy Andrássy lemondásával megszűnt a koalíció, s a függetlenségi párt a kormány mögött meg nem maradhat.

Andrássy Gyula ismételtelen kijelentette, hogy ő áll, vagy bukik az alkotmánybiztosítókkal. Azt azonban még sem lehet a függetlenségi pártól feltételezni, hogy tovább is megmarad kor-

A bűvös szemek.

Írta: Simon Vilmos.

(Ülányomlás II-es.)

Közel a tadjuraj öböl zöldeskék vizéhez, Dsibuti és Hárár között emelkednek az afrikai nap tüztől feketére perzselt kopár, kietlen hegyszakadékok, melyek rengetegeiben korlátlan ur és parancsoló volt Hassán-Kader, az afrikai karavánok réme, a szomáli föld északi részének rettegett rablóvezére.

Karavánok a belső törzsekből, melyek a tengerparttal állandó összeköttetésben voltak, mielőtt hosszú utjukra indultak volna, összegyűltek a szent moséban, hogy Allah támogatását kérjék vállalatukhoz. Ilyenkor fohászukban mindig megsürgötték Istenüket, hogyha már Hassán-Kadert porrá nem zuzza hatalmas tenyerével, legalább utjuk irányából térítse el, a lehető legmesszibbre. Csakhogy Allah legkritikább esetben teljesítette hívei könyörgését, mert alig volt rá eset, hogy valamely karaván elkerülje Hassán-Kader éles szemét. Voltak törzsek, melyek évi sarcot fizettek a rettegett férfinak, hogy karavánjaik bántatlanul bonyolíthassák le üzleti érdekeiket.

A berberai szultán, Achmet ben Hura egyszer megsokalta Hassán-Kader garázdálkodását és nagy haddal indult ellene. De mit tett a ravasz Hassán-Kader? Embereivel megkerülte a szultán seregét, rácsapott Berberára és a védtelenül hagyott sátrak közül elrabolta a szultán

kedvenc leányát Aidá-t, kinek szépségét mi sem bizonyította jobban, mint hogy a zeilai seik fia hetvenkét tevét ígért érte.

Achmet ben Hura szultán kénytelen volt alkuba bocsátkozni Hassán-Kaderrel és nagy summa pénzt ígért leánya szabadságáért. Ekkor történt, hogy a rablóvezér, életében először, tétovázni kezdett. Aida gyönyörű szemei felkötött benne egy oly érzelmét, mely eddig teljesen ismeretlen volt előtte — a szerelmet. És Hassán-Kader, ki egy rupiáért kész lett volna a legszörnyűbb gyilkosságra, két napig sem bírt elhatározásra jutni, pedig már a Koránt is végiglapozta, hogy belőle tanácsot merítsen, mert a szent könyv mindig ott fektet nyitva a bambusz-gyékényen. Csak mikor a szultán ünnepélyes ígéretet tett, hogy rablásai- ban nem gátolja többé, csak akkor bocsátotta szabadon Aidá-t.

De ettől a naptól Hassán-Kadert mintha kicserélték volna. Az ördögi vigyorgás, mely rut arcát oly rémössé tette eltűnt és Hassán-Kader szomorú ember lett! Rablótámadásai már nem követték egymást oly sűrűn és a karavánok háborítatlanul közlekedtek a hárádsibuti-i uton.

Ez időtől történt aztán egy eset, mely Hassán-Kadert kiragadta a tétlenségéből.

Egy napon emberei jelezték, hogy a berberai szultán néhány embere kíséretében táborukhoz közeledik. Hassán-Kader még akkor is csak kételkedve akart szemének hitelt adni, mikor már a büszke férfiú előtte állt és így szólt:

— Hassán-Kader, te utolsó birkája a próféta nyájának, én Achmet ben Hura vagyok, kinek hatalma akkora, hogy szét tudja szórni táborodat, mint a Számum a sivatagok homokját.

Hassán-Kader nagy alázattal hallgatta a szultán szavait, mert tudta, hogy azok csak szélnek eresztett mondások, melyekkel Achmet ben Hura meg akarja óvni tekintélyét és ezért barátságosan így felelt:

— Allah kísérte ide lépteidet, te legmélőbb embere a próféta kegyének, mit kívánsz szegény szolgálótól?

— Én nem kívánok semmit csak parancsolom neked, hogy segítségemre légy és jutalmul leányomat kapod meg te félbemaradt majom.

— Allah adta a szájadba e szép szavakat, oh hatalmas ur — kiállt fel nagy örömmel Hassán-Kader — parancsolj szolgálódnak, hogy mit cselekedjék. Azt akarod talán, hogy gyalog kitérjen utjában a szent tevéd, vagy hogy a bűvös tavakból egy korty vizet hozzak, vagy...

— Elég legyen a szóból Hassán-Kader; az én parancsom az, hogy kezembe vedd ísmét a fegyveredet, de nem a próféta követői, hanem a hitetlen fehérek ellen. Mert a pokolnak a fajzata arra kényszerített, hogy hűbérese legyenek az ő szultánjuknak, ki ott lakik valahol a nagy vizeken túl, és kiről azt mondják, hogy több katonája van, mint ahány öszvére legel a prófétának a szent legelőkön. Nagy vashajóval jöttek Berbera elé, mely ugy

mánypártnak s a hatvanhetes alap támogatójának, ha még egy olyan igaz meggyőződésű hatvanhetes politikus is, mint Andrássy Gyula, lehetetlennek tartja, hogy tovább megmaradjon a kormányon. Arra Bécsben ne is számítsanak, hogy majd sikerülni fog egy függetlenségi párti kormányt alakítani, mert Andrássy lemondása esetén nem lesz egyetlen számottevő függetlenségi politikus sem, aki miniszteri tárczát vállalna. Minthogy pedig más párt ma a Házban nincs, amelyre a kormány támaszkodhatnék, Andrássy lemondása után ismét az özönvíz következne.

A mai helyzet kulcsa tehát az alkotmánybiztosíték. És ezért, ha az nem lesz meg június nyolczadikáig, akkor az ország kötelessége, hogy a koronázási jubileum tervét ejtse el, mert a nemzet többsége, sőt tulnyomó többsége attól távol fog maradni s az ünnepségeken legfeljebb csak azok a hivatalos körök fognak résztvenni, akik fegyelmi büntetést vonnának magukra, ha esetleg távolmaradnának ettől a mondvasínált czéczótól. A nemzet teljesítette azokat az ígéreteit, amelyeket a képviselőház feliratában felsorolt, s ha a trónbeszéd ígéretei nem teljesítettek, akkor ki vagyunk annak téve, hogy néhány héttel a nagy ünnepség után ismét olyan alkotmányellenes felfordulás lesz, mint volt ennek a kormánynak megalakulása előtt. Mi mindenre el vagyunk készülve, semmit sem tartunk lehetetlennek s Bécsből minden kitelik. Azért a nemzet komolysága és a nemzet becsülete érdekében tiltakozunk minden értelmetlen és céltalan jubileumi ünnepség ellen, mert ennek gondolata nem a nemzet lelkében született meg, hanem ezt felülről kényszerítik a nemzetre. A nemzet lelkében ez a gondolat meg sem szülehetett, és ha az alkotmány biztosítékairól szóló törvényjavaslatok addig a képviselőház elé nem terjesztetnek, akkor még a lehetősége is ki

szórja magából a vasdarabokat, mint a próféta az áldásokat. Parancsnokuk hűség esküt kért tőlem és én kénytelen voltam szent fogadalmat tenni, hogy hűbéresük leszek. A nagy hajó visszament már, de a hitetlenek egy csapata táboromban maradt. Vezetőjük egy sápadt arcú, fekete szemű ördög, kinek tekintében varázserő rejlik, mely leányomat is megbabonázta és tehetetlen játékszerévé tette a hitetlen pogányoknak.

A szultán szavait rémes hörgés szakította félbe. Hassán-Kader mint egy örült ugrott fel helyéről és a dühtől rekedt hangon ordította: — Megölöm... megölöm a gaz hitlent.

— Ezt akarom én is fiam csittigatta Achmet ben Hura. Én nem ölhetem meg, mert a Koránra esküdtem, hogy bántódása nem lesz. De arról már én nem tehetek, ha Hassán-Kader éjnek idején mikor táboromban minden ember alszik, megtámadja, leöli őt is, meg embe-reit is.

— Meglesz, oh nagy ur, öszvér legyek a hitetlenek poklában, sohasem pihenhessek a próféta sátrának árnyékában, a fejemet ne fordíthassam többé a szent város felé, ha nem lesz meg.

— Helyes fiam — intett meglegedetten Achmet ben Hura — ha ezt megcselekszed, leányom a tied.

Ballford Robert lord, kapitány álmatlanul hanykolódott sátrában. Valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság vett rajta erőt. Talán az orkányszerű vihar okozta, mely naplemente óta

van zárva annak, hogy az ünnepségeken akár a függetlenségi párt, akár a nemzet nagy többsége részt vegyen.

Budapest, május 31.

A képviselőház holnap, szombat, délelőtt 10 órákor ülést tart, amelyen folytatják a cseleltörvény részletes tárgyalását.

Ezős pártértekezlet. A koalícióhoz tartozó országgyűlési pártok holnap, szombaton, délután öt órákor közös értekezletet tartanak a vasutasok fizetéséről és a vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatok dolgában.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délelőtt Gaál Sándor elnöklésével tartott ülésében dr. Hédevári Lehel előadó javaslata alapján felfüggesztette mentelmi jogát dr. Török Ferencz képviselőnek becsületsértési, Blahó Pál kihágási, Ivánka Milán nemzetiség elleni izgatási ügyében.

Nehézségek a kiegyezés körül. A kiegyezési tárgyalások újabb megindítása elé, mint ismételtlen megirtuk, nagy nehézségek tornyosulnak. Az osztrák kormány a választási eredményekhez képest teljesen tehetetlen, mert sehogysen tudja az osztrák pártokat többségbe tömöríteni. Bécsből most jó forrásból azt táviratozzák, hogy Wekerle miniszterelnök és báró Beck legutóbbi tanácskozásuk alkalmával még abban sem tudtak megegyezni, hogy mikor fogják folytatni a kiegyezés tárgyalását. Az osztrák kormány legutolsó jegyzéke a bécsi lap szerint ismét az osztrákok régi álláspontját, a hosszulejratu megegyezést ajánlja s ugy emiatt, valamint egész tartalmánál fogva éppenséggel nem gyakorolt jó hatást a magyar kormányra. A két miniszterelnök a nyáron előbb csak személyesen fogja tárgyalni a kiegyezési ügyeket és ha a legnagyobb akadályokat eltudják háritani az utból, csak akkor folytatja a tanácskozást a magyar és az osztrák szakkbizottság.

A darabant-testőrség magyar altisztjei. A hadügyminiszter rendeletben panaszkodik, hogy a darabant-testőrségnél és a gárda-gyalogszádnál már nagyon kevés az előjegyzett altiszt, különösen a gárda-gyalogszádnál nagy a hiány magyar altisztben. Az előjegyzetteket rövid idő múlva behívják. A hadügyminiszter most felszólítja a magyar nyelvű altisztjeit, hogy minél többen jelentkezzenek testőrségi szolgálatra.

A rendelkezési alap pénzei. A zárszámadási bizottság idézőlevelét gróf Tisza István és Hieronymi Károly már megkapták. Gróf Tisza István nincs Budapesten, Hieronymi Károly azonban már nyilatkozott egy újságíró előtt, a következőket mondván:

— Megkaptam a zárszámadási bizottság meghívó levelét. Arra vonatkozólag azonban, hogy meg fogok-e jelenni a bizottság június 6-iki ülésén, ma még nem nyilatkozhatom. Gróf Tisza István minden valószínűség szerint holnap megérkezik a fővárosba, természetesen első sorban vele fogok értekezni a dologban. Az ő véleményétől természetesen függővé a magam elhatározásait is. A kétónk magatartása azonban mindenesetre egyöntetű lesz. Most csak annyit mondhatok, hogy sem törvény, sem más kényszer nincs arra, hogy a bizottság előtt megjelenjünk. Ha mégis megjelenünk, akkor ezt csak mint pusztá udvariassági tényt lehet tekinteni.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a volt miniszterelnök meg fog jelenni a bizottság előtt, bár egy nagyváradi jelentés szerint Tisza István baráti körében azt beszélék, hogy a volt miniszterelnök nem fog eleget tenni a zárszámadási bizottság meghívásának, hanem levelet fog írni, melyben részletesen ki fogja mutatni, hogy az államvasutaktól való átutalások nem az ő kormányzása alatt kezdődtek s ő csak azt folytatta, amit az elődei kezdeményeztek s amit a zárszámadási bizottságok sohasem kifogásoltak. Tisza adatokkal fogja levelét támogatni s megírja, hogy egyebet nem mondhat. Ha a bizottság ezzel beéri, rendben van; ha a bizottságnak kifogása van az elszámolás ilyen formája ellen, úgy ki fogja az egész összeget fizetni a sajátjából.

Ugyancsak a rendelkezési alap pénzei miatt indított sajtópört Vörös László volt kereskedelmi miniszter, Hentaller Lajos, a zárszámadási bizottság elnöke ellen. Amikor ugyanis a zárszámadási bizottságban először tárgyalták a rendelkezési alapba átutalt államvasuti pénzek dolgát, Hentaller Lajos egy hírlapi nyilatkozatban elítélőleg nyilatkozott Vörös Lászlóról. A volt miniszter ezért most rágalmazás és becsületsértés címén följelentést adott be a budapesti törvényszék sajtóügyi vizsgálóbírájához. Értésülésünk szerint Hentaller Lajos maga fogja kivánni, hogy mentelmi joga ebben az ügyben függesztessék fel, mert szembe akar szállni Vörös László följelentésével.

A finmei kormányzó Budapesten. Gróf Nádkó Sándor fiumei kormányzó ma reggel Budapestre érkezett s a délelőtti folyamán felkereste gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, kinek a most lezajlott fiumei választásokról tett jelentést.

tombol, dühvel ostromolta a szomáli föld északi partjait, vagy talán az a fekete márvány arc okozta-e, melyből mély tüzi, epesztő tekintetű szemek ragyogtak feléje? Lord Ballford ezt maga sem tudta.

Egyszer ugy rémlett, mintha sötét árny suhanna sátrába. Meglepetve ugrott fel és kardja után kapott, de keze erőtlennül hanyatlott le, mert két puha kar fonódott nyaka körül. Arczán már érezte a forró leheletet, amikor zavaros kiáltások hallatszottak a tábor körül. Aidä pillanat alatt künt volt a szabadban, aztán rémült arczczal tért vissza.

— Menekülj szerelmem, apám beváltotta fenyegetését. Hassán-Kader már gyilkolja embereidet s rögtön itt lesz. A parton a pálmafa mellett legel apám lova. Menekülj rajta a don-gárilai szultánhoz, apám ellenségéhez, ott jó helyen leszel. Én addig, mig egérutat nyersz, visszatartom ellenségeidet.

Lord Ballford tagadólag rázta fejét.

— Angol katona nem szökik ellensége elől — mondta büszkén és karddal kezében védelmi állásba helyezkedett.

A Bab-el-Mandél szoros felett ekkor kísütött a holdvilág és Aidä a kísérteties fényben a sátor nyílása elé állt és harsány hangon kiáltott Hassán-Kader felé, ki embereivel már körül fogta a sátort.

— Hassen-Kader, ha embereiddel még egy lépést közeledsz, ezzel a fegyverrel megölöm magam. És hogy szavának nyomatékot adjon, Ballford lord szolgálati fegyverét szájához illesztette.

Hassán-Kader mint egy vadállat rohant

lándzsájával a leány felé. De egy égő tekintet Aidä szeméből elég volt ahhoz, hogy Hassán-Kader hatalmas kezéből kiejtse a fegyvert. Mint vert kutya ugy kullogott vissza a szultán sátorához.

— Achmet-ben-Hura, Allah haragja porba fogja sujtani bűnös fejemet, mert fogadalmamat nem tudom megtartani. Ő védi az idegent és Hassán-Kader karja tehetetlen, mert a bűvös tekintet mely szeméből feléje sugárzik, megdermeszti ereiben a vért. Ha Allah a pokol tüzét zudítja is reám, én akkor sem térek többé vissza ahhoz a sátorhoz.

És Hassán-Kader megtartotta szavát, mert ugy eltűnt az éj sötétjében, hogy mire a szultán meglepetéséből magához tért, már mért-földnyire volt a berberai parttól.

De lord Ballford és a szultán leánya még sem kerülték el sorsukat. A törzs boszuja elől csolnakon akartak menekülni Zsilába, de a viharos tenger szirthez hajította csolnakjukat s mindketten a habok közt lelték sírjukat.

Az angolok később kegyetlen boszút álltak honfitársaik gyilkosain. Csak Hassán-Kadernek nem bírták nyomát találni. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Évtizedek múltán egy öreg, törődött osztrigahalász élt az obocki parton. Kosarával naponta ott botorkált a köves parton és állandóan valami imafélét mormogott magában. Állítólag ez a törődött ember valamikor a kegyetlen rablóvezér, Hassán Kader lett volna.

Válság-hirek.

— Izgalmak a politikai világban. —

Budapest, május 31.

Az a nyugtalanság, amely *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek legutóbbi bécsi útja nyomán támadt a politikai világban, nem csillapodott le. Bármint igyekezett is a miniszterelnök közvetlenül visszaérkezése után, a képviselőház tegnapi ülésének folyamán a kedélyeket megnyugtató, fáradozása — mint már megírtuk — teljesen eredménytelen maradt. Sőt azóta a politikai és parlamenti helyzet még komorabb lett. Mindenféle hírek, kombinációk járnak szájról-szájra, bizonyítékul annak, hogy a politikai világ hangulata mindjobban pesszimizmus és a politikai helyzet mindinkább bizonytalanabb lesz. És mindezek a hírek, mindezek a kombinációk abból a forrásból erednek, hogy a kormány nehéz harcot folytat a bécsi, az udvari körökkel. A trónbeszédben, amelylyel a király a mostani országgyűlést megnyitotta, a kormánynak nagy programja foglaltatott és most tízennégy havi kormányzás után egyre élesebben tűnik szembe, hogy *Bécsből folytonos nehézségeket támasztanak annak megvalósítása elé.*

A koronázási jubileumra való előkészületek vetették most egyszerre fősínre mindezeket a nehézségeket. A nemzet nem nagy lelkesedéssel fogadta ezt az ünneplést és ennek okait keresve eljuthatunk oda, hogy a kormány hirdett programjának meg nem valósításában, a függő kérdéseknek mindinkább való fölhalmozódásában találjuk a magyarázatát ennek a passzivitásnak.

És itt egészen önkénytelenül előtérbe nyomult az alkotmánybiztosítók dolga. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter legelső költségvetési beszédében igen behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel és az egész nemzet tapsai között jelentette ki, hogy annyi alkotmánybiztosítékot fog megalkotni, a mennyit csak lehet. Az egész nemzet meg van győződve arról, hogy ez a kiváló államférfi, a kiből a kormányférfiúi bölcsesség a rendíthetetlen hazafisággal és puritán becsületességgel párosul, ennek az elvállalt kötelezettségnek minden erejével megfelelni igyekezik. Köztudomású, hogy már régen elkészítette az erre vonatkozó törvényjavaslatokat, amelyek, mint a kiszivárgott hírek alapján már hírül adtuk, valóban alkalmasak az alkotmány megrongált bástyáinak hathatós megerősítésére. A belügyi kormányzatot tehát nem érheti a mulasztás vádja. A hibát a régi rendszer alatt meghonosított előzetes szankció szokásában kell keresni, mert ezen a réven tudja a bécsi udvar megakadályozni minden olyan tervnek megvalósítását, amelyben az önbizalom egy ségének meggyöngyözését látja. Ott pedig éppen azokat a terveket ellenzik a legerősebben, amelyek a nemzeti állam kiépítését célozzák s így a törvényjavaslatok formájába öntött alkotmánybiztosítók ellen is állhatatos aknamunkát folytatnak.

Szinte a köztudatba ment már át, hogy ezeket a törvényjavaslatokat a király tartja vissza és a függetlenségi párt, amely mindig helytelenítette az előzetes szankció szokását, éppen ezért észlelhető a folyton növekedő izgatottság. Így ma már az a hír terjedt el, hogy a tegnapi nap folyamán *Kossuth* Ferencz kereskedelmiügyi miniszter lakásán megjelent volna a függetlenségi párt több vezérfője arra kérni *Kossuth*ot, hogy abban az esetben, ha az alkotmánybiztosítékokat a kormány nem kapná meg, állásáról mondjon le. Ennek kapcsán azt is beszélték, hogy a függetlenségi párt több vezérfője, a tegnapi nap folyamán tanácskozást tartott abban az irányban, hogy a kormányt a függetlenségi pártnak kellene átvennie. Erre vonatkozólag illetékes helyről felhatalmazták a lapokat annak kijelentésére, hogy *Kossuth* Ferencz kereskedelmiügyi miniszter lakásán sem tegnap, sem pedig ma, semmiféle megbeszélés, vagy értekezlet nem volt; képviselők sem tegnap, sem ma öt meg nem látogatták, sem ily, sem hasonló ügyről megbeszélés egyáltalán nem folyt és így a szóban levő hírek teljesen alaptalanok. Éppen úgy nincs az illetékes köröknek semmi tudomásuk arról, hogy a függetlenségi párt körében olyan, vagy hasonló értekezlet tartott volna, mint aminőről beszéltek. A válság

mindössze csak annyi, hogy a függetlenségi párt több tagja felkérte gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert, hogy a pénteki szokásos vacsorájukon résztvenni sziveskedjék.

Gróf *Andrássy* Gyula ma este valóban meg is jelent azon a vacsorán, amelyet a függetlenségi pártnak egy tekintélyes része szokott pénteken egy *Andrássy*-úti vendéglő külön termében tartani. Eljött erre a vacsorára gróf *Apponyi* Albert is és megjelent a függetlenségi pártnak körülbelül nyolcvan tagja.

Már előre nagyfontosságúnak jelezték ezt az összejövetelt és az elhangzott miniszteri kijelentések valóban nagy kihatással lesznek a politika jövődjére alakulására.

Holló Lajos, aki, mint a pénteki vacsorák kezdeményezője, házigazdaként szerepelt, üdvözölte gróf *Andrássy* Gyulát. Azt hiszi, hogy bármi következzen is be, a nemzet jobbja és a koalíció pártjai mindig együtt fognak küzdeni a nemzet jogaiért. A függetlenségi párt teljes bizalommal viseltetik gróf *Andrássy* Gyula iránt, akinél hazafiasabb, nemesebben gondolkodó, puritánabb jellemű férfiú még nem intézte ennek az országnak belügyeit.

A jelenlevők meleg ovációkban részesítettek a beszéd befejezése után gróf *Andrássy* Gyulát, aki az éljenzések lecsillapodása után keresetlen szavakban köszönte meg a függetlenségi pártnak ezt a szívélyes tüntetését. Megragadja az alkalmat, hogy mély háláját röjje le a függetlenségi párttal szemben azért a bizalomért, amelyet már ismételtelten nyilvánított a párt az ő személye iránt. (Zajos éljenzés és taps.) A belügyminiszter ezután röviden érintette a politikai helyzetet és hangsúlyozta, hogy nem érzi, hogy válság lenne. Még nem látja vigasztalannak a helyzetet, de azért ő is szükségesnek tartja, hogy a szövetséget pártok egysége továbbra is fönntartassék, mert csak egyesült erővel vihetjük előbbre a nemzet ügyét, birkózhatunk meg sikeresen a fölbukkanó akadályokkal.

Amikor gróf *Andrássy* Gyula befejezte a rövid felszólalását, amelynek egyszerű mondatai vakító világitásba helyezték a kiváló államférfi hazafias gondolkodását, megismétlődött az ováció, amely csak akkor csendesült el, amikor gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter a jelenlevők egyértelmű kívánságára, szólásra állott fel.

Gróf *Apponyi* Albert mint függetlenségi politikus üdvözli az alkotmánypárt vezérét, gróf *Andrássy* Gyulát, akivel ő is, a kormánynak többi tagja is mindenben szolidáris. A nemzet meg lehet nyugodva, hogy míg ők a helyeiken vannak, az azt jelenti, hogy teljes reményük van a nemzet ügyeinek válság nélkül való előbbrevitelére. Válságokról beszélnek, a mely ha elkövetkezik, együtt kell, hogy találjon bennünket. — Részleges kormányváltásról, a kabinet egyes tagjainak kiválásáról szó sem lehet. Ez a kormány vagy együtt oldja meg azokat a feladatokat, a melyekre vállalkozott, vagy ha ezt nem tudná elvégezni, együtt is bukik. Bármiképen alakuljanak is a viszonyok, biztosíthatja a nemzet minden tagját, hogy a kormány tagjai tudatában vannak annak is, hogy, ha a kellő perc elérkezik és a békés kiegyenlítés teljesen ki van zárva, mi a kötelességük. Az átmeneti állapotra szükség volt azért is, hogy senkire mondhasa, hogy a próbát nem csináltuk meg. Éppen ezért a kormány minden erejével küzd a föltornyosuló akadályokkal és ha mégis kénytelen lenne helyébe ihagyni, ez azt jelentené, hogy mindent megpróbáltak a béke megővésére. Abban a reményben, hogy a koalíció pártjai együtt fognak haladni továbbra is, a nemzeti küzdelemnek és a békés munkának kiváló bajnokára, gróf *Andrássy* Gyulára emeli poharát. (Zugó éljenzés és taps.)

Gróf *Batthyány* Tivadar szólalt föl ezután. Egyhangú helyeslés kísérette az a kijelentését, hogy az alkotmánybiztosítékokat még az általános választói jog megvalósítása előtt életbeléptetni, mert hiába küldi a nemzet egésze képviselőit a parlamentbe, ha az a *Fabrizius-féle betörések ellen nincs megvédelmezve.*

Buza Barna köszöntötte még föl *Holló* Lajost, amely után a társaság féltizenegy óra tájban oszladozni kezdett.

Politikai körökben az ezen összejövetelen elhangzott kijelentéseknek rendkívüli fontosságot

tulajdonítanak. A kabinet tagjai között fönnálló szolidaritás hangsúlyozásában azt látják, hogy Bécs részéről egyes, talán kevésbé hajlékony miniszterek kicserélését tervezi, amely ellen a többségnek már eleve föl kell emelnie szavát. Másrészt a helyzet komolyságát következtetik abból is, hogy még most sincsen eldöntve, vajjon a király Budapestre jön-e vagy sem.

Igaz ugyan, hogy egy hír szerint a főudvarmesteri hivatal ma értesítette volna a miniszterelnökséget, hogy a király a koronázás negyvenedik évfordulója alkalmából rendezett istentiszteleten meg fog jelenni és az értesítés szerint a király június hatodikán este fél 8 órakor érkezik Budapestre: — azonban ezt a hírt hivatalosan nem erősítették meg. Sőt egyenesen azt mondják, hogy csak a miniszterelnök keddi utjában bécsi útja alkalmával fog ez a kérdés tisztázódni.

Nem kevésbé kellett feltűnést az a hír, hogy gróf *Batthyány* Tivadar, az országos függetlenségi és negyvennyolczas párt alelnöke lemondott erről a tisztségéről. A lemondó levelet a múlt héten juttatta gróf *Batthyány* Tivadar *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszternek, mint a függetlenségi és 48-as párt elnökének kezeihez.

Gróf *Batthyány* Tivadar, akihez munkatársunk ebben a kérdésben a mai pártvacsora után kérdést intézett, válaszában kijelentette, hogy ez az elhatározása semmiféle politikai kérdéssel sincsen kapcsolatban. Amikor megválasztották a párt ügyvezető alelnökévé, kijelentette már, hogy csak ideiglenesen fogadja el ezt az állást, mert annyiféle van elfoglalva, hogy állandóan nem viselheti ezt a tiszteletet. Csakis erre lehet visszavezetni, hogy most fölmentését kéri.

Van azonban forgalomban még olyan hír is, amely új pártalakulásról, új többség létrejveteléről ad jelentést. E szerint a mai összejövetel azt bizonyította volna, hogy az új többség már létre is jött gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Batthyány* Tivadar, *Holló* Lajos és *Rakovszky* István vezetése alatt. Ez az új többség pedig, ha kormányt vállalna, egy *Szell* Kálmán elnökölte alatt alakuló kabinetet fog támogatni.

Mindezek a kombinációk és hírek ismét csak azt bizonyítják, hogy a politikai világ forrong és hogy nagy dolgok vannak készülben...

Tovább módosítottak.

— A képviselőház ülése. —

A jegyzőkönyvet olvasta a jegyző, mikor a karzatról egy öreg magyar parasztember irást dobott le a terembe. Elvezették az öreget a háznagy hivatalba, ahol elmondotta, hogy békéscsabai földműves, kis földjét elárverezték, kiforgatták mindenéből, arra kéri hát az urakat, hogy tegyenek igazságot. A kérvényét Kelemen Samu szignálta és így az „urak“ mégis fognak vele foglalkozni. Ez az incidens vezette be a mai tanácskozást, mely, természetesen, még mindig a cselédtörvény körül forgott. (Ezt megelőzőleg azonban a nemzetiségek szóba hozták azt az incidens, mely a múlt ülésen történt; *Rakovszky* alelnök megvonta a szót *Vlád* Auréltól, amit házszabályellenesnek mondtak a nemzetiségek.) A sok módosítás körül nagy érdeklődéssel fogadták *Eszterházy* Móricz gróf módosítását. Azt indítványozta a fiatal gróf, hogy a javaslatban foglalt betegsegélyezési intézkedés csak ideiglenes legyen, míg a betegsegítést külön törvényben nem rendezik. Ezzel kapcsolatban kikelt az ellen a törekvés ellen, mely a gazdák válláról le akarja venni a betegsegélyezési terheket. *Eszterházy* fejtegetéseit nagy figyelemmel hallgatta a Ház. Mély impressziót is keltettek ezek a fejtegetések, mert mikor szavazásra került a sor, akceptálták *Eszterházy* felfogását és elvetették az ezzel szemben álló *Gaál* Gaszton-féle indítványt. (*Gaál* indítványa mellett szavazott *Da-*

rányi Ignác is és így ma a képviselőház le-
szavazta a földmívelésügyi minisztert.) A cseléd-
lakásról szóló paragrafus elrendeli, hogy tíz
éven belül köteles a gazda tisztességes
cselédházakat építeni. Néhány képviselő
azt kívánta, hogy a tíz esztendei terminus
egyre, vagy legföljebb öt évre redukáltassék.
Darányi és vele a Ház nem fogadta el ezeket
a módosításokat, de elfogadta azt a módosi-
tást, hogy a szakaszból ez a kifejezés: (a
gazda) „lakást köteles adni”: ezzel a kifeje-
zéssel helyettesítették: „elhelyezni köteles.”
Tehát nem muszáj lakást adni a cselédnek,
csak elhelyezni kell az istállóban, csürben, vagy
bárho. A vasárnapi munkaszünet megállapítá-
sánál ismét újabb vita kerekedett. Ugy hatá-
roztak, hogy a gazdasági cseléd vasárnapja
nem lehet teljes; ha sürgős munka akad, kö-
teles azt elvégezni vasárnap is. Holnap folytat-
ják a vitát. A folyosón megjelent Széchényi
Ödön basa, a konstantinápolyi tüzoltóság pa-
rancsnoka; a basa Apponyi Alberttel beszélge-
lt hosszasan.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Egry Béla és Darányi Ferencz.

Az **elnök:** Az ülést megnyitja. Bemutatja Kauf-
man Géza levelét, amelyben jelenti, hogy belügy-
miniszteri engedéllyel nevét Csótira magyarosít-
totta. (Eljenzés.)

A házszabályok.

Maniu Gyula a házszabályokhoz szólva, szövé-
teszi Rakovszky Istvánnak azt az eljárását, hogy a
minapi ülésen minden ok nélkül megvonta a szót
Vlád Auréltól. Kéri kimondatni, hogy Rakovszky
István eljárása házszabályellenes.

Az **elnök:** A képviselő ur nagy tévedésben
van, mikor azt gondolja, hogy a házszabályok-
hoz való hozzászólás alkalmával határozatot le-
hetne hozni.

Maniu Gyula a házszabályokkal kívánja ma-
gyarázni, hogy igenis lehet határozatot hozni ilyen
alkalommal is.

Az **elnök:** A házszabályok határozottan kimond-
ják, hogy indítvány csak írásban tehető. Folytatjuk
a tárgyalást.

A cseléd-törvény.

A 28. §-nál

Hammersberg László kisebb módosítást ad be
a szakaszhoz.

Gróf Eszterházy Mór: Engedelmet kérek, —
kezdette felszólalását, — hogy e meglehetősen so-
kat megvitott szakaszhoz módosítást, illetőleg új
bekezdést ajánlok tisztelteljesen elfogadásra,
amelyet az egyesült pártok értekezletén máris el-
fogadtak. Szól ez a módosítás a következőképen:

Mindaddig, amíg a gazdasági cselédek beteg-
segélyezésének kérdése a törvényhozás által intéz-
ményesen szabályoztatik, cseléd és családtagjainak
gyógykezelése tekintetében a következő szabá-
lyok érvényesek.

Tartozunk önmagunknak azzal, hogy akkor,
amikor olyan kérdéssel van szó, amelyben ez a
Ház február 16-án és a főrendiház március 9-én
máris állást foglalt, tehát országos határozattal ál-
lunk szemben a mezőgazdasági munkások és
cselédek kötelező betegsegélyezése tekintetében,
hogy akkor külön is hangsúlyozzuk azt, hogy e
törvény rendelkezései csak átmenetiek, nem vég-
legesek, hanem időlegesek. Szükséges annyival is
inkább, mert ha ezt a törvényjavaslat szövegébe
fölvesszük, módot és alkalmat adunk arra nézve,
hogy a majdan szentesített törvényzakaszra hi-
vatkozva, a kérdés végleges és kielégítő megoldá-
sát szorgalmazzuk.

A törvény rendelkező részére tett egypár meg-
jegyzést: Elfogadom a szakaszt abban a szöveg-
ben, mint a munkástügyi bizottság elfogadta, gróf
Zichy Vladimir által indítványozott módosi-
tással együtt, hozzájárulva azon megszorító
rendelkezéshez is, hogy a gazdának betegsegé-
lyezési kötelezettsége a cseléd családtagjaival szem-
ben csak a tizenkétedik életévig terjedjen, mert,
ahogy Holló Lajos kifejtette, éppen a javaslat 6.
szakasza alapján a cseléd keresetképes, tehát
tizenkét éven felüli családtagjai más gazdaságban

vállalhatván munkát, ott esetleg megbetegednek és
nagy méltánytalanság, sőt nagy teher is volna a
gazdára nézve, ha az idegen gazdaságban megbete-
gedett gyermekek után ő volna köteles a beteg-
segélyezési költségeket fizetni. Hozzájárulok gróf
Zichy Vladimir urnak stílárius módosításához is.

Ezek után türelmet kérek, hogy röviden meg-
okoljam azt, miért nem fogadhatom el azon indít-
ványt, amelyet Gaál Gaston beadott. Ezt három
okból nem fogadhatom el.

Az első ok közgazdasági természetű. Köz-
gazdasági természetű annyiból, mert azt tartja,
hogy egyenlő viszonyok között, egyenlő időben,
szóval egyenlő piaci viszonyok mellett ugyanazon
szolgáltatásnak, ugyanazon árúnak, ugyanazon
munkának egyenlő az ára, egyenlő a munkabére.
Csak nehézséget okozunk a kisgazdának azzal és
akkor, ha úgy intézkedünk, hogy az a kisgazda,
ha családos cselédet fogad fel, a családos cseléd
után egyáltalában senki se fizessen, illetőleg amit
fizetett, utólagosan levonhassa akkor, amikor a
szomszédságban levő nagyobb gazdaság a cse-
lédnek ezt a kedvezményt megadja. Ez nem fog
bekövetkezni. Mert az indítvány szerint is a gazda
köteles ezen orvosoltatási és fuvarköltséget előle-
gezni és azután utólagosan levonhatja. Ez a teljes
száz perzentos levonás bizony nagyon problema-
tikus lenne.

A második ellenvetésem anélkül, hogy hosz-
sabb adóügyi fejtegetésekbe bocsátkoznám, rövi-
den a következő: Gaál Gaszton meghatározása
szerint úgy van fölveve, hogy kisgazda az, aki
évi kétszáz koronánál kevesebb egyenes adóval
van megadóztatva. Már most veszek egy kisgaz-
dát és felveszem azt, hogy ő fizet 150 korona
földadót és a többi egyenes adóra hagyok ötven
koronát. Azt hiszem, az az arány körülbelül me-
felel. Nem beszélek itt országos átlagról, hanem
körülbelül, mondjuk azt, hogy ő gazdálkodik
60—80 hold területen. Ezzel szemben veszek
egy haszonbérlet. Ez a haszonbérlet vagy már
kikötötte, vagy ezen szakasz alapján ki fogja
kötni, hogy a földadót és a földadó után
esedékes pótdótot nem fogja fizetni. Mit fog
már most ez a haszonbérlet fizetni? Fizeti az
1875: XXIX. törvényzcikk 19. szakasza alap-
ján a harmadosztályu kereseti adót, már pedig
a harmadosztályu kereseti adó alapja a leg-
kisebb kereseti nyeresemény, vagyis a bérszolgála-
tásnak 25 százaléka van tíz százalékkal megróva.
Már most veszek egy haszonbérlet, aki fizet 5600
korona haszonbérlet; az 5600 korona negyedrészre
1400 korona, annak tíz százaléka 140 korona,
ebben az esetben hagyok a többi egyenes adóra
még 60 koronát. T. barátom indítványa értelmé-
ben ez a haszonbérlet is éppen olyan betegsegé-
lymentes minimumban részesül, mint a kisgazda,
aki maga gazdálkodik, mert én képtelen vagyok
belátni, hogy akár az osztó igazság szempontjá-
ból, akár a teherviselési képesség szempontjából
hogyan lehessen bebizonyítani azt, hogy az az il-
lető, aki saját maga gazdálkodik kilenczven hold-
don, — mert ott nyolczvan holdat vettem maxi-
mális határnak, — nagyobb teherviselési képes-
séggel bír, mint az a haszonbérlet, aki husz korona
árenda mellett 280 holdon gazdálkodik. Ezen szem-
pontból sem fogadhatom el ezen szövegezésben t.
barátom indítványát.

Harmadik okom ezen két gyakorlati szem-
ponton kívül egy általános elvi állapot, amelynek
következtében ezt a betegsegélymentes minimumot
sajnálatomra nem fogadhatom el. Tökéletesen
igaz, hogy a szerződés szabad egyezkedés által
állapítatik meg, de viszont épp oly igaz és szük-
séges az is, hogy a törvényhozás bizonyos kor-
látokat szabjon éppen ezen szabad egyezkedés
megóvása, fentartása érdekében azért, hogy min-
denemű egyoldalúságnak jöjjön ez akár a mun-
kás, akár a munkaadó részéről, eleje vétessék.
De én azt hiszem, hogy azok, akik a javaslatot
előterjesztették és hogy azon bizottságok, szak-
értekezletek, szóval az a sok retorika, amelyen
ez a javaslat keresztülment, akkor, amikor
azt a rendelkezést a törvényjavaslat szöve-
gébe belevette, illetőleg benne hagyta, ugyan-
azon szempontból terjesztették ki a betegsegély-
zési kötelezettséget a családtagokra is, amely szem-
pontból szabályozni kívánták a lakás, konvenczió,
munkaszünet, iskoláztatás, adózás és a többi kér-
dést és azt hiszem, a szempont nem más, mint
ugyszólván a cseléd létminimumának megállapí-
tása. Ha egyáltalán elvi alapon állunk és a t. Ház
azon az állásponton van, hogy igenis igazuk volt
a javaslat betérjesztőinek, igazuk volt a szak-
tanácsközmányoknak, bizottságoknak és mindazon
forumoknak, hogy ezen rendelkezést a javaslat
szövegébe bevették; akkor én nem tudom ezen
elvi szempontból kifolyólag megokdatolni azt,
hogyan lehessen akármiféle munkaadóval szemben
teljes mentességet statuálni, progresszivitást igen, de
a teljes mentességet el nem ismerem.

Filipp János: Nagy György indítványához jár.
hozzá, hogy azon kisgazdák helyett, akik 200

koronánál kevesebb egyenes adót fizetnek, az
állam a betegsegélyezési alaphól fizesse a gyógy-
kezelési költségeket.

Kuszka István: Gaál Gaszton módosítását fo-
gadja el.

Szatmári Mór: Kötelessége, hogy ezt a tör-
vényt megvédelmezze azok ellen, akik azt állítják,
hogy ez a javaslat a szocializmus terén nem
ment el addig, ameddig a humanizmus szempont-
jából el kellett volna mennie. A törvénynek éppen
ez a szakasza humanizmus terén feltűnik Európa
összes humánus törvényeit, mert ingyenes gyógy-
kezelést biztosít nemcsak a cselédnek, hanem
a családtagoknak is. A szakaszt Eszterházy
Móricz módosításával változatlanul fogadja el.
(Helyeslés.)

Bernát Sándor: Gróf Eszterházy Móricz mó-
dosítását fogadja el.

Gaál Gaszton félreértett szavait igazítja helyre.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Hoz-
zájárul gróf Eszterházy Móricz javaslatához. Ami
a többi érdemleges módosításokat illeti, nem jár-
ulhat hozzá Nagy György és Mezőfi módosításai-
hoz, mert a gyógykezelési költségeket nem lehet
az államra hárítani. Hozzájárul Gaál Gaszton ha-
tározati javaslatához, mert azt tartja, hogy azok,
akik egy fedél alatt vannak, egész más viszonyban
állanak, mint az idegenek s az élet maga hozza
meg a megoldást. Elfogadja Hammersberg javas-
latát is. (Helyeslés.)

Bernát István: Humanizmus terén ez a ja-
vaslat a legkorrektebb, mert még Angolország
törvényei sem rendelik el azt, hogy a gazda
még a cseléd hozzátartozóit is köteles gyógy-
kezelteni.

Kéri a munkástügyi bizottság javaslatának el-
fogadását.

A Ház a szakaszt gróf Eszterházy Móricz,
gróf Zichy Vladimir, Hammersberg László mó-
dosításaival fogadja el s a többi módosításokat
elveti. Érdekes, hogy a szavazásnál a többség
a miniszterrel szemben fogadta el Zichy mó-
dosítását.

Az **elnök** az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után.

A 29. szakasznál, mely a gazdasági cseléd-
lakások építésére vonatkozik.

Veress József: Örömmel fogadja a szakaszt;
de módosítást, illetve toldást ajánl hozzá, mely
szerint a szakasz rendelkezései ne vonatkozza-
nak azokra a gazdákra, kik cselédeikkel egy ház-
ban laknak.

Mezőfi Vilmos: Két módosítást nyújt be, me-
lyek elseje szerint a gazdasági cselédházak épí-
tésére tíz év helyett egy év szabassék ki, máso-
dika szerint pedig a kétszáz koronánál kevesebb
egyenes állami adót fizető kisgazdák öt év alatt
kötelesek a cselédházakat felépíttetni. A terve-
ket a kisgazda az államkincstár terhére csináltat-
hassa s indokolt esetben a cselédház építése cél-
jából hosszulejratu, kamatmentes kölcsönt kapjon.
(Helyeslés.)

Molnár János: Az esetben, ha Mezőfi indíva-
nyának első része el nem fogadainék, öt évi ha-
táridőt kér megállapíttatni a cselédház építésére.

Leitner Adolf: Módosításában a cselédlakás
minimális terjedelmének meghatározását kívánja.

Hammersberg László: Indítványozza, hogy a
szakasz első bekezdéséből töröltessék az a bejegy-
zés „lakást köteles adni” és vétessék be helyébe,
„elhelyezni köteles.”

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: Nem
fogadhatja el sem Mezőfi, sem Leitner, sem Mol-
nár módosítását, mert a szakasz rendelkezései
minden irányban kielégítőek. Elfogadja Veress József
és Hammersberg László módosítását, mert azok
a mezőgazdaság érdekében valók s épp úgy a
kisgazdák, mint a cselédek érdekeit is szolgálják.
(Helyeslés.)

Bernát István előadó: Hozzájárul a miniszter
fejtegetéséhez.

A Ház a szakaszt Veress József és Hammers-
berg László módosításával fogadja el.

A 30. §-nál.

Vásárhelyi Dezső előadó a földmívelésügyi bi-
zottság szövegezését kéri elfogadni.

Nagy György: Indítványozza, hogy köteles a
gazda úgy intézkedni, hogy a cseléd havonta leg-
alább kétszer látogathassa saját felekezete isten-
tisztelőt. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos: Kívánja a vasárnapi munka-
szünet teljes preczizizozását. Indítványozza, hogy
a vasárnapi munkaszünet reggeli 8 órától éjfé-
l utáni 1 óráig tartson. Kívánja továbbá, hogy a
Szent Istvánnapi ünnep is megadassék nekik,
mint ez az ipartörvényben is bennfoglaltatik. (He-
lyeslés.)

Leitner Adolf: Kívánja, hogy a cseléd ne le-
gyen köteles vasárnap a major rendbehozatalát el-
végezteni, mert ez oly tág fogalom, mely sok
visszaélésre adna alkalmat.

Buza Barna: Stílárius módosítást tesz.

Molnár János: Módosítványt nyújt be, hogy
az első bekezdésből a „sátoros” ünnep szó ki-

hagyassék, mert így teljesen a gazdára volna bízva annak elítélése, hogy ez vagy az az ünnep sátoros-e vagy sem. A második bekezdésbe a „cseléd felekezete által elrendelt délelőttökön” szavakat kívánja bevételni. Különben hozzájárul Nagy Györgynek a harmadik bekezdéshez beadott módosításához.

Gaal Gaszton: Az eredeti szöveg elfogadása mellett érvel.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Nincs kifogása az ellen, hogy a vasárnapi munkaszünet határozottabban is kifejeztessék. Kéri a javaslat eredeti szövegében való elfogadását Buza Barna és Vásárhelyi Dezső módosításával.

Mezőfi Vilmos: Hát a nemzeti ünneppel mi lesz? (Nagy zaj.)

A Ház a szakaszt Buza Barna és Vásárhelyi módosításával fogadja el. Ugyancsak nem fogadta el a Ház Mezőfinak azt az indítványát, hogy a cselédeknek Szent István nemzeti ünnepén munkaszünet adassék. (Nagy zaj a középben.)

Mezőfi Vilmos: A függetlenségi párt még a nemzeti ünnepet sem akarja megülni? (Zaj.)

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét s az ülést 2 órakor berkeszti.

A t. Házból.

I. Csendesebben vigadjatok . . .

A nagy embereket kicsinyítő üvegen át nézik Bécsből és ha eképpen azt látják, hogy elég kicsinyek, megnyugosznak, hogy nem lesz baj. Igen elkoptatott, de aktuálissá váló tréfát hozott onnan egy kiváló sportsman, aki a tegnapi versenyek miatt járt a Residenzstadban. Azt mondja: a diplomaták felteszik a kérdést, miképpen lehet legkönnyebben egy elefántot fogni. Ugy lehet, hogy az ember a gukkernek a nagyobbik üvegén nézi az elefántot és így az igen aprónak látszik, akkor megfogja az elefántot, beteszi egy befőttes üvegbe s azt leszorítja és átköti papírral. És miképpen lehet hat elefántot fogni. Aképpen, hogy ugyanilyen eljárással fognak hét elefántot, egyet eleresztenek és marad hat.

— Látjátok — mondja az elbeszélő — a nagy emberekkel így bánnak Bécsben, nagy minisztereinket kicsinyítő üveg elé tették és megfogták. Most eselleg egyet eleresztenek; marad hat.

Tudniillik hogy ne legyen változatosság, ma is csak az alkotmánybiztosítókról van szó és hogy kénsnek-kénsnek, hogy Andrassy le akar mondani. Megjelenik a folyosón báró Dóczy Lajos is, az Andrassyak bizalmasa. O is hoz pár tréfát, de szelidebb fajtájút. A parlamenti tréfák között szelidebbeknek azokat nevezzük, amelyeket nem lehet kinyomatni, tehát csak szóbeszédben terjedhetnek.

Tán Andrassy még sem a lemondása útját készíti elő, amikor arra vállalkozik, hogy megjelenik az elégtelten függetlenségiak vacsoráján, hanem inkább meg akarja nyugtatni őket. A sas nem a fürjektől tanulja a röplést.

Kossuth Ferenc is azon van, hogy csendesítse a nyugtalanokokat. Mit érne most az ország azzal, ha lemondának. Hogy megint a darabontok jöjjenek. Vagy felosztatják a Házat. Kinek van kedve új választásokba menni bizonytalanabb jövőbe, a bizonytalan jelennél? Pedig hát azt mondják, hogy a császár haragszik, mert a Tiszáék és a Hieronymiék dolgait bolygatják, mert ezek az ő miniszterei voltak és mert ők szolgáltatják a kicsinyítő lencséket.

Minden oldalon hangos vigasság van. Mintha csakugyan kezdődne valami mozgalom, mely a lelkek felszabadulását áhitozza. Már Wekerlék leszavazták a bizottságban; mindjárt leszavazzák Darányit a terebben. Nevetnek eközben, tréfákat csinálnak s néha olyan a folyosó, mintha egy mulatóhely előcsarnoka lenne. E közben kijön Apponyi és azt mondja:

— Csendesebben vigadjatok . . .

Csendesebben, mert a helyzet komoly. Olyan komoly, hogy okos gondolatra van szükség. Azonban csak pillanatra némuolnak el a társaságok, a másik percben megint zaj van. Csak azt várják, hogy megteljen a pohár s mihamar uralkodóvá leszen a híres magyar jelszó, hogy:

— Most nincs szükség okos emberre.

A beszélgető képviselők csoportjait, megszakitja egy menet, mely sűrű sorokban vonul át a folyosókon. Az erdélyiek kétszáz székelyt hoztak fel. Posztó kabátosak és daróc nadrágosok. Vannak köztük Makkay Zsiga típusuk, lomha járásu, nehézkesen bölintgató atyafiak. De vannak szikár egyenesek, szigorú tekintetű góbék, akik bátran megállanak egy helyen és mustrálgatják az urakat. Van öreg székely, aki még füst-jogon bír szavazattal, földmives, de aki a régi kollégiumban jogot is hallgatott. Az erdők miatt jöttek. Szintizta magyarsággal beszélnek, a hegyek éles levegője jött velük. De már unják itt a járás-kelest. Hogy sok ember parolázik velük haszontalanul és úgy kezeli őket, mintha csudák lennének. Hej, nagy a szegénység arra felé ahol laknak, de büszkeségüket a nyomor nem töri meg. Más a fenyő és más az akác. A maguk pénzén jöttek fel, az országházát a maguk házában nézik, hát ne veregesse itt senki a vállukat.

De Madarász apót szívesen hallgatják. Tüzes beszédét mond nekik az öreg és lelkesíti őket. Itt élne halnod kell. Igen. Halni könnyű, de élni nehéz.

Tovamennek és nyomukban most már csend keletkezik. Mert ha tudnák a vándorok, hogy miféle más gondokkal foglalkoznak itt az urak, mint az ő bajjaikkal, tán visszafordulnának. Ha tudnák, hogy itt a nagy kérdések is a felől forognak, hogy kik kapnak kiüntetések és kik nem kapnak, meg hogy rangban ki legyen előbb, ki legyen hátrább, akkor nem köszönnék meg a visszafordulásukat.

Bennt meg arról van szó, hogy a beteg cselédnek az orvosságát, meg a doktorköltséget levonja-e a cseléd béréből a gazda vagy ő fizesse. Mit vél erről a székely? Bizony csak azt véli, hogy ez neki nem fontos kérdés. Ő maga magának a gazdája is, a cselédje is. Orvosság és doktor őt nem bántja, mert az a baja, hogy a kenyérré és dohánnyra valót nem tudja megkeresni, amikor otthon van.

— Mire bizzunk, mire reménykedjünk ettől a kormánytul is — mondja a székely — a kutya után most is adót kellene fizetni, ha el nem zavartuk volna a háztul, a dohányt most is megnézi a fináncz és az üstön most sem főzhet senki annyi pálinkát, amennyit akar. Hát ezért nem sokat tartunk az új kormányról.

Menjetez haza derék székelyek, fekdjetez le a föld szélén, úgy ahogy megszokták és nézvéen, hogyan kel a nap Oláhország felől és nyugszik le a szászok megyéjénél és várjátok, amíg megszólalnak a gyárak gőzsipjai. Akkor nem az erdő lesz az élet vágya, nem a dohány és a kis üst . . . akkor a ti eszetek is kap foglalkozást, a karotok munkát. Ez az önálló várterület lesz . . . de csak majd . . . majd . . .

Várjátok . . . Miután úgy se tehetek egyebet, mint azt, hogy vártok.

Hol lesznek már akkor a füst jogon szavazók? Hol lesznek a leányok, akik arra felé mennek, ahol a cselédnek nagyobb bért adnak, ha az szép magyar leány . . . Várjátok, akik győzitek a várakozást. Itt most más dolog van . . . Itt most a jubileumi aranypénzeket kalapálják a gazdagok részére.

II. Büntetések és járulékaik.

Maniu Gyula magáéva tette a Vlád Aurél oláh nemzetiségű kolléga dolgát. Mert hogy Rakovszky István leültette Vlád Aurélt, amikor ez a közigazgatási tisztviselőket becsmérelte, Maniu abban a szólásszabadság korlátozását látta. Azt hangoztatta, hogy ez kemény és igazságtalan büntetés. Maniu a napirend előtt szólalt fel és a beszédének semmi foganatja sem lett.

De a mikor bevégezte és kiment, kézbesítettek neki egy könyvet, mely a gyűjtőfogházból érkezett. A könyv a régi büntetésekről szól. Ismertette van benne a pellengér, a szegyenoszlop, a táblával való sétáltatás, a Ráday-féle szeges ágy, meg eféle.

Maniu megnyugodhatott. Mégis csak kevésbé rettenetes büntetés az, hogy Vlád Aurélnak sima előkelő székre le kellett ülnie, mint ami a régi büntetések korában érte volna, ha akkor gyalázta vala a tisztviselőket.

Végre is Vlád Aurélnak nem kell a város végén állania a pellengér mellett. A nyakára finom nyakkendőt köthet anélkül, hogy táblát akaszthatnának rá. Sőt kiváltságos jogokat élvez, a képviselői megkülönböztetett előkelő javakban részesül, fizetést is kap. És ha a multkor nem beszélhetett eleget, majd beszélni fog máskor. Sőt neki e büntetések járuléka is kamatoznak. Az oláhok ünnepeit fogják és máskor is adnak mandátumot, hogy jól élhessen.

A t. Ház nem is foglalkozott vele sokáig. Folytatták a cselédjavaslat részletes tárgyalását. Gaál Gasztonnak volt egy indítványa, hogy a beteg cseléd gyógyítási költségeit le kell vonni a bérből. Efelett vitatkoztak. Gróf Eszterházy Móríc is az indítvány ellen szólalt fel. Nagy ünnepléssel fogadták a Gaál Gaszton ellenesek és egy latin czitatumát erősen megtapsolták.

A lelkesedők aztán kimentek a folyosóra:

— Mit tapsoltatok? — kérdezték ott tőlük Zborayék.

— A czitatumot.

— Mi volt a czitatum?

— Azt nem tudjuk.

— Hát akkor miért tapsoltok?

— Mert nagyon szép volt.

— A czitatum?

— Az. Igen szép volt, mert egészen bizonyos volt, hogy nem Gaál Gasztonból czitált.

Erre aztán az is megtörtént, hogy a Gaál Gaszton indítványát leszavazták, holott Darányi Ignác is, Apponyi Albert is az indítvány mellett szavaztak.

— Többség! — kiáltották most azok is, akik az indítvány ellen keltek fel, észre vévén, hogy véletlenül leszavazták a minisztert.

— Kisebbség! — jelentette ki erélyesen és határozottan Justh Gyula.

Mert valami rendnek mégis kell lenni. Ha leszavazzák a minisztert, holott nem akarják, akkor az elnök azzal bünteti őket, hogy a szavazás eredményét a ténynek megfelelően hirdeti ki.

Panaszkodtak fünek-fának, hogy nem jól van úgy, ahogy van. Vagy ne szavaztassák őket, vagy ha szavaztatják, ügyeljenek rájuk, hogy kisebbségben legyenek.

Ettől kezdve minden alkalommal, valahányszor az elnök egy módosítást szavazásra akart bocsájtani, akadt valaki, aki azt mondta:

— Nem értem a kérdést?

Erre Justh Gyula megismételte a módosítást és a tájékozatlanok Darányira néztek. Hogyha Darányi helyeslőleg bölintott, akkor

tudták, hogy ezt a módosítást megszavazhatják, hogyha nem bölintott, akkor meg ellene kell szavazni.

Megesett ily ismétlés közben, hogy Darányi hátrafordulva, éppen el volt foglalva a miniszteri tanácsossal. Már most hogyan tájékozódjanak?

— Nem értettük a kérdést — kezdték ismét.

— Már egyszer megmagyaráztam — szólt Justh Gyula.

— Kérjük még egyszer . . .

— Már eleget magyaráztam . . .

Justh Gyula nem akarta megérteni, hogy az a magyarázat hézagos volt, mert hiányzott a kiegészítő része, a Darányi mozdulata.

A szavazás tehát „blindre“ ment és tiszta véletlenség, hogy Darányit ismét le nem szavazták.

— Ez meg az ő büntetése lett volna — konstataálták — miért hanyagol el bennünket . . .

Budapest, május 31.

A horvátok féktelenkedése. A horvátok féktelenkedésének igen jellemző bizonyítéka a horvátországi magyar iskolák kiirtásának törekvése. Horvátország területén ugyanis ezidig a református egyház harminczhat iskolát tartott fenn. Ezek az iskolák évtizedeken át védelmezték meg a horvát területeken élő magyarságot az elhorvátosodás veszedelmétől. Magyar szülők gyermekei ugyanis messze földről a magyar református iskolákba jártak el, ami annál könnyebben megtörténhetett, mert a magyar államvasutak az iskolásiútnak olyan utazási kedvezményeket biztosítottak, hogy az utazás alig valami pénzbe került. Ugyanakkor, mikor a horvátoknak a magyar nyelvet magyar pénzen fenntartott intézményekből is sikerült kiszorítaniok, a horvát kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében minden iskolába csak négy kilométernyi távolságból járhatnak a tankötelesek. Ez a rendelkezés egyenesen a magyar iskolák ellen irányul, amelyek nagy környékek magyar gyermekerejét gyűjtötték össze. Ennek vége volna most. Harminczhat magyar iskolából csak tizenhat maradhat meg, mert egy bizonyos tanuló-létszámon alul az iskolákat be kell szüntetni. Ha a magyar kormány a legerélyesebben közbe nem lép, husz magyar iskola vesz el. Antal Gábor református püspök most tárgyal a kormánnyal és kérve-kéri, járjon közbe s legalább a status quót tartsa fenn, ha egyebet tenni nem is tud.

Rakovszky István és a házszabályok. Rakovszky István, a képviselőház alelnöke, szerdán a képviselőház ülése után Rózsahegyre utazott és így nem volt tudomása arról, hogy a nemzetiségi párt részéről szóvá fogják tenni azon ténvét, hogy Vlad Aurél képviselőtől a szerdai ülésben előzetes figyelmeztetés nélkül a szót megvonta, különben bizonyára megjelent volna a mai ülésben is, hogy igazolja Maniuval szemben az ő felfogását, melynek alapján elnöki jogát gyakorolta. Nemzetiségi körökben valószínűnek tartják, hogy Rakovszky a képviselőház hétfői ülésében napirend előtti felszólalás alakjában vissza fog térni az ügyre.

A tanítói javaslatok ellen. A nemzetiségi még mindig izgatnak a tanítói javaslatok ellen, s nagy erőfeszítéseket tesznek a királyi szentesítés megakadályozása érdekében. Így az aradi „Tribuna“ jelenti Bécsből, hogy a kabinetiroda azonnal értesítette a magyar kormányt a román főpapok feliratának megérkezéséről. A magyar ügyek referense a feliratot a felelős magyar miniszternek: Apponyi Albert grófnak megjegyzései, illetve ellenirata kíséretében fogja ő felsége elé terjeszteni. Most már bizonyos, hogy a felirat előbb érkezett a kabinetirodába, sem mint hogy Apponyi az iskolai javaslatokat szentesítés alá terjeszthette volna. Így tehát a felségnek alkalma lesz betekintést nyerni a törvényjavaslat belső dolgába, még mielőtt azt szentesítette volna. Köz tudomásu, hogy csak a gör.-kel. román főpapoknak volt bátorságuk a trón elé járulni, míg a gör. kath. román, továbbá a szerb és szász főpapság ezt nem tette meg. Pedig az összes nemzetiségi egyházak férfias fellépése legalább is megingatta volna gróf Apponyi pozícióját és emelte volna a hívek önértéket.

Iparosok Kossuthnál.

— Elégtétel Lipsitzék támadásáért. —

Budapest, május 31.

A fővárosi iparosok ma délelőtt a szerdai Lipsitz-féle deputáció miatt elégtételt adtak Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek. A budapesti ipartestületek és ipari szövetkezetek elnökei ugyanis ma délelőtt értekezletet tartottak, hogy tiltakozzanak a küldöttség eljárása ellen, a mely elsősorban az iparosokat érintette kellemetlenül, azután pedig küldöttségileg tisztelgetek Kossuth Ferencznel.

Az értekezletet Thék Endre nyitotta meg s általános helyeslés közepette jelentette ki, hogy a tegnapielőtt Kossuth Ferencznel járt kisiparosok semmiképen sem voltak illetékesek arra, hogy az ország kisiparosságának nevében beszéljenek. A kisiparosság, amelynek hivatott képviselői az ipartestületek, éppen ellenkező nézetet van, mint azok, akik Kossuth Ferenczszel szemben való megbotránkoztatásukkal iparostársaikat kompromittálták. Szükséges, hogy az ipartestületek egyeteme nyomban utasítsa vissza azt az eljárást és adjon kifejezést tisztelének és bizalmának Kossuth Ferencz irányában, akinek kormányzati tevékenységét az egész kisiparosság méltó elismeréssel és hálával kíséri.

Boross Soma, a bádogos- és szerelő-ipar nevében, Bartolffy János, az asztalos ipartestület nevében hozzájárultak az elnök előterjesztéséhez és mindannyian kijelentették, hogy az ipartestületük külön is meg fogja bélyegezni a szerdai küldöttség viselkedését.

Azután az összes jelen voltak spontán elhatározással Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter lakására mentek, hogy kifejezést adjanak ragaszkodásuknak és bizalmuknak. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget. A fogadáson Sztényi József államtitkár is jelen volt. Thék Endre, az iparegyesületek országos szövetségének elnöke vezette a küldöttséget, amelyben résztvettek: Gelléri Mór és dr. Horváth János, a szövetség társelnökei, dr. Soltész Adolf, a szövetség alelnöke, Bartolffy János, az asztalos ipartestület elnöke, Bittner János, a hentes ipartestület elnöke, Boross Soma, a bádogos ipartársulat elnöke, Breitner Lipót, az aranyműves ipartestület elnöke, Damjanovics Ödön, a cipészipartestület elnöke, Fock Géza, mázoló-ipartestület elnöke, Foit István I—III. kerületi vegyes ipartestület elnöke, Germán Gyula, az órásiipartestület elnöke, Glattfelder Jakab, a kovácsipartestület elnöke, Hajt Jakab, a butorcarnokszövetkezet elnöke, Hérmán Ödön, a kárpitosipartestület elnöke, Hlatky István, a kádár ipartestület elnöke, Jakabfy Ferencz, az építőipartestület elnöke, Jost Péter, a fodrászipartestület elnöke, Melkó Bertalan, a szígyártóipartestület elnöke, Prindl Ede, Schunda V. József IV—X. ker. vegyes ipartestület elnöke, Spoliarics György, a sütőipartestület elnöke, Stöhl Nándor, a női szabóipartestület elnöke, Stüch Ferencz, a cukrászipartestület elnöke, Vikár Béla, a budapesti szabóiparosok szövetségének elnöke.

A küldöttség nevében Thék Endre intézett beszédet a miniszterhez. A fővárosnak huszonkét ipartestülete, ugymond, amely tízezer emberrel képvisel, minket bizott meg elnökségével. Ez a huszonkét testület nem a nagyipart, hanem a kézműipart képviseli, amely mindenképp fölött érzi és ismeri a kormánynak azon sikeres törekvését, amelylyel minden irányban a hazai ipart fejleszti. Akik itt vagyunk, mindannyian megbotránkozással vettük tudomásul azt az eljárást, amelylyel megbántották azok a hivatalnokok, akik Nagyméltóságodat hazafias intenczióinak félreismerésével nemcsak egyéniségével szemben is teljesen illetéktelenül adtak kifejezést a kisiparosok állítólagos érzelmének. Nem akartuk ezt a kérdést az utcára vinni, mert akkor százan és ezren jöttek volna egybe. Fogadják a történetek fölött érzett sajnálkozásunknak kifejezését.

A nagy éljenzéssel fogadott beszédre Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a következő szavakkal válaszolt:

— Nagy megtiszteltetésnek veszem megjelenésüket és annak bizonyosságul tekintem, hogy Önök látják és belátják, hogy megteszek mindent a kisiparért a kereskedelmi kormány élén, ami csak csekély erőmtől s az országnak nagyon is igénybe vett erejétől telik; megteszek mindent, hogy az ország nagyiparát és kisiparát egyaránt támogassam. (Lelkes éljenzés.) Semmi fontosságot sem tulajdonítok annak a kellemetlen kis incidensnek, ami tegnapielőtt történt. Nem tulajdonítok pedig azért, mert meg vagyok arról győződve, hogy azok az emberek, akik előttem megjelentek, nem saját értesüléseik folytán fejezték ki azt a teljesen helytelen és az igazságnak meg nem felelő véleményüket, amelynek bizony sértő módon adtak kifejezést, hanem jól lelték bujtogatva, ha talán

nem is egyénenként, de fölbujtogatta őket mindaz, amit olvasni lehet, nagyon is sok helyen és nagyon is gyakran, úgy, hogy ha ilyen híresztelések némelyeket félrevezetnek, azon nem csodálkozom. Igaz, hogy az első perczen zokon vettem azt, hogy éppen kisiparosok, akiknek érdekében annyit teszek, hogy többet tennem eddig még nem lehetett, úgy fogták föl a dolgot, hogy nem keveset, de amint ők mondták, semmit sem teszek a kisiparért. Iól tudom, hogy a kisiparnak sorsa nagyon nehéz. Nagyon nehéz ebben az országban és nagyon nehéz az egész világon, mert amint a nagyipar fejlődik, természetes, hogy a kisipar sok tekintetben háttérbe szorul. De a helyes kormányzásnak éppen az a feladata, hogy ezt a szociális átváltozást, amely végéreményében áldásos, keresztülvigye, úgy, hogy az egyéni existenciák ne szenvedjenek, vagy legalább is minél kevesebbet. (Élénk éljenzés.) Ami a magyar kisiparosokat illeti, ezek mindig hazafias érzelmekkel voltak eltelve és mindig a nemzeti törekvések szolgálatában állottak és már csak azért is igényt tarthatnak arra, hogy a magyar kormány őket, amennyire csak lehetséges, támogassa, még pedig úgy, hogy ez a támogatás a kisipar állandó megvédése szempontjából is eredményteljes legyen. Eltálaltuk-e a módját ennek, arra nézve a jövő fog ítéletet mondani. Hogy mindazt, amit tenni akarok, még nem tehettem meg, azt én magam tudom legjobban. De vegyék uraim figyelembe, hogy mindössze csak egy éve vagyok a kereskedelmi kormány élén, amely idő alatt a kereskedelmi tárca különböző ágaiban kellett igen nagy feladatokat megoldani. De hogy ezalatt az idő alatt is megtettem mindent a kisipar érdekében, ami lehető volt, azt nyugodt lelkiismerettel állíthatom és erről tanúságot tesz az önök itteni spontán megjelenése is. A kisipar érdekében ezentul is mindazt megteszem, fokozott mértékben, amit a kisipar érdekei követelnek, akár van érte elismerés, vagy pedig gáncs érte, mert a kisipar felkarolása hazafias kötelesség, amelyet teljesíteni a legmesszebbmenő módon kívánok. (Lelkes éljenzés.) Fogadják ismételt, t. uraim, hálás köszönetemet szíves figyelmükért és a bizalomnyilvánítás eme spontán kifejezése legkedvesebb emlékeim közé fog tartozni és megerősít engem abban a meggyőződésemben, hogy kisiparosaink érdekében helyes uton járok.

A hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a miniszter barátságosan beszélgetett a küldöttség tagjaival, mire a tisztelgés véget ért.

A jegyzők Andrásynál.

Budapest, május 31.

A trencsén-vármegyei községi és körjegyzők küldöttsége tisztelgeti ma délelőtt a képviselőházban gróf Andrassy Gyula belügyminiszternél Smialovszky Valér főispán vezetésével. A küldöttségnek, melyben résztvettek Szmeccsányi György, Baross Jusztin, Ság Manó és Gyuriss Emil képviselők is, tagjai voltak: Tausik Jakab főjegyző, Szvoboda Jakab, Rutsek László, Rozsnyay Gáspár, Fenyves Ignác, Migazzi László, Niederberger Ignác és Kardos Arnold jegyzők.

Kérelmüket Tausik Jakab főjegyző adta elő a következőkben:

— Trencsén vármegye törvényhatósági bizottsága a községi- s körjegyzők nyugdíjaztatásáról szabályrendeletet alkotott, mely nemcsak ezen tisztviselők jogos igényeit kielégíti, hanem a fizetésrendezésről szóló törvény intenczióját is fedi. A közigazgatási tisztviselők fizetésének rendezése alkalmával ugyanis kijelentette az akkori belügyminiszter, hogy a községi- s körjegyzőket azért nem sorozhatja a fizetési osztályokba és részükre előmenetelt sem biztosíthat, mert fentartja nekik a jogot, hogy bizonyos — díjazással járó — magánmunkálatokat is végez-hessenek, mely jövedelemből fizetésük kiegészítetik. Így van azután, hogy a középiskolát, közigazgatási szaktanfolyamot végzett és községi közigazgatási vizsgát tett községi jegyző kisebb állandó fizetéssel bir, mint akármely hatóság kezelőszemélyzete és ki van zárva mindennemű előmeneteltől — a magánmunkálatokból eredő jövedelem tehát határozottan fizetékiegészítés jellegével bir. Miután a jegyzőkre nézve hivataloskodásuk ideje alatt elég baj, hogy fizetésüket egészben nem úgy, mint a többi köztisztviselő — közpénztárból — kapják, ezen bajt még az is tetézi, hogy a munkaképtelenné vált községi jegyző a legtöbb törvényhatóságnál nem a tényleg élvezett jövedelme, hanem csak a közpénztár-ból huzott fix fizetése után nyugdíjaztatik. Ezen a bajon segített Trencsén vármegye, midőn kimondotta, hogy a községi jegyzők nyugdíjának alapját nemcsak az állandó fizetés, hanem a törvényesen biztosított mellékjövedelem is 800 korona

erejéig képezi, miáltal a jegyző még nem éri el ugyanazt a fokot, melyet a vele egyenlő, sőt sok tekintetben talán valamivel kisebb minősítéssel bíró — mindenesetre azonban kevesebb munkát végző más szakmabeli tisztviselők élnek — de lényegesen javít az eddigi helyzetet s azáltal sem vészt értékéből, hogy az ezzel járó többkiadást a jegyzők egészben magukra vállalták. Trencsénmegye határozata jelenleg a belügyminisztériumban van és kéri Andrássyt arra, hogy azt hagyja jóvá.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kérdést még most nem ismeri közelebbről, de az előadottak alapján azt hiszi, mi sem áll utjában, hogy a határozatot jóváhagyja.

Ezután Smialovszky Valér főispán ajánlotta újjólag a belügyminiszter jóindulatába a felvidéki határszéli jegyzők ügyét, kik valóságos missziót teljesítenek a tót vidékeken. Különösen a kívándorlás kérdése az, melyet a jegyzők állandóan figyelemmel kísérnek. A főispán felszólalására Szvoboda Czirill és Rutsek László előadták tapasztalataikat ezen a téren.

Andrássy Gyula gróf erre a következő érdekes kijelentést tette:

— Régóta foglalkozom már a kívándorlás szomorú kérdésével, melyet rövid időn belül törvény útján óhajtok szabályozni. Az a törvényjavaslat azonban, melyet benyújtani szándékozom, a dolog természetéből folyólag nem terjedhet ki a kívándorlási mozgalom minden részletére s én a törvényjavaslat kapcsán felhatalmazást óhajtok kérni a törvényhozástól, hogy az időszaki kívándorlás kérdését rendeletileg szabályozhassam. Tudom, hogy Ausztria is például igen sok mezőgazdasági munkást von el tőlünk, ezeket törvényes és humanus módon visszatartani a kormány feladata. Erőszakot természetesen nem alkalmazhatunk, de van sok más módja annak, hogy az ilyen egészségtelen időszaki vándorlást megakadályozzuk. Ismerem a kívándorlási ügynökök aknamunkáját is s ezekről is szándékomban van hathatósan intézkedni.

A miniszter még több szakszerű kérdést intézett a küldöttség tagjaihoz, kiknek mindnyájával kezét fogott. A tisztelgés Andrássy életével ért véget.

Budapest, május 31.

A vasutasok pragmatikája. A képviselőház közlekedési bizottsága ma délután 4 órakor Andrássy Géza elnöklésével ülést tartott, amelyen a vasúti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatot folytatlagosan részleteiben tárgyalta. Az ülésen jelen voltak Sztéryni József államtitkár és Stettina József miniszteri tanácsos. Előadó Kállay Lipót volt.

Szüregi Vilmos arra kéri, hogy azon alkalmazottak sorából, a kik legalább tíz éve végeznek vasúti szolgálatot s a vasúti tisztképző tanfolyamot elvégezték és jogi kvalifikációval is bírnak, a vasut igazgatósága nevez ki. Sztéryni József államtitkár kijelenti, hogy a kérést a bizottság Lázár Pál, gróf Batthyány Tivadar, Szász József felszólalásai és Sztéryni József államtitkár szakszerű felvilágosításai után az igazgatósági bizottság módosításával elfogadta. Lázár Pál Kossuth Ferenc kereskedelemi miniszternek és Sztéryni József államtitkárnak köszönetet szavazott a nagy horderejű törvényjavaslatért (Eljenzés) és reméli, hogy a többi tisztviselő pragmatikája is nem sokára el fog készülni. (Eljenzés) Köszönetét fejezi ki Andrássy Géza elnöknek és Kállay Lipót előadónak is.

Küldöttségek. A makói gazdák több tagból álló küldöttsége tisztelgett ma a képviselőházban Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél. A küldöttséget Návay Lajos, a képviselőház alelnöke vezette s előadta kérelmüket. A makói gazdák azt kérik a minisztertől, hogy a nagymajláthi tőzszedtelepet ossza ketté s egyik felét Makón helyezze el, hogy így a makói gazdák is hozzájussanak a Majláthon tenyésztett tájfafta lovakhoz. Darányi miniszter igen szívesen fogadta a küldöttséget s a maga részéről támogatását ígerte meg. — A dárdai választókerület érdekközössége tisztelgett ma délelőtt Csányi Sándor, a kerület képviselőjének vezetése alatt Sztéryni József államtitkárnal a kereskedelmi minisztériumban. A küldöttség a kis-köszeg-pálmonostori h. é. vasut sürgős kiépítését kérte az államtitkártól, ki a maga részéről jóakaratu támogatását meg is ígerte.

Erdővidék küldöttsége tisztelgett gr. Andrássy Gyula belügyminiszternél Ferenczy Géza orsz. képviselő vezetésével. A küldöttségben résztvettek Barabás Béla, Fenyvesi Soma, Csizmazia Endre, Hintleder Ernő, Nagy György és Gyarmati Dezső orsz. képviselők. Morik Lajos, a küldöttség szó-noka előadta, hogy Erdővidéknek az a régi sérelme van, hogy a természetes határok által egyívű alkotott terület különböző törvényhatóságokhoz osztatott be és ennek orvoslását kéri. Ervutta

kéri azt is, hogy egy nemzetiségi vármegyéhez, nevezetesen Brassó vármegyéhez csatolják őket, hogy ott a magyar fajt megerősíthessék. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a legjobb akarral és komolyan fogja a kérdést tanulmányozni. Jelenleg nem ismeri az ügyet, úgy, hogy végleges nézetét nem fejezheti még ki. Ha azonban a közigazgatás érdeke megengedi, a legnagyobb örömmel fog kívánságuknak eleget tenni és boldog lesz, ha kívánságukat teljesítheti. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

A fővárosi kerületi orvostársaságok küldöttsége tisztelgett ma délután a belügyminisztériumban gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél dr. almási Balogh Tihamér, az V. kerületi orvostársaság elnökének vezetésével. A küldöttségben résztvettek dr. Neumann Adolf, az V. kerületi orvostársaság alelnöke, dr. Jassinger Károly titkár, dr. gyarmati Derepa Henrik, dr. Weiss Jakab, a VI. kerületi orvostársaság elnöke, dr. Dirner Lajos, a VIII. kerületi orvostársaság elnöke, dr. Farkas Márton, dr. Szilágyi Sándor és dr. Sággy Lajos. A küldöttség nevében dr. almási Balogh Tihamér előadta, hogy az orvosok kartársaik gyámolítására segítő-egyesületeket alapítottak, de az eszközök, amelyek az egyesületeknek rendelkezésre állanak, oly fogyatékosak, hogy az általuk nyújtható összegek inkább csak alamizsnának tekinthetők, mint igazi segélynek. Ezért arra kérték a belügyminisztert, hogy az orvosokat a fertőző betegek bejelentésért, — amely munkáért eddig nem díjaztattak — ezentul negyven fillérrel díjazza bejelentésenként, mely minimális díjakat a már meglévő segítőalapok növelésére fordítsák, hogy azokból módjukban legyen a munkaképteleneké vált orvosokat és az elhalt orvosok özvegyeit és árváit oly segélyben részesíteni, amely méltó hozzájuk. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kérdést áapos tanulmány tárgyává fogja tenni. A jóakaratu meg van benne és mérlegelni fogja a kívánságnak horderejét. Határozott ígéretet nem tehet most, de kijelenti, hogy kérelmüket jóakarattal fogja tanulmányozni. Ezután a küldöttség gróf Hadik János államtitkárnal tisztelgett, aki megígerte jóindulatu támogatását. Végül dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsost, a belügyminisztérium közegészségügyi osztályának főnökét kereste fel a küldöttség, aki legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba.

Csap község küldöttsége tisztelgett ma délután Sztéryni József államtitkárnal a kereskedelemügyi minisztériumban Bernáth Isván országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy Csapról ne helyezze át a fűtőházat. Az államtitkár kijelentette a küldöttségnek, hogy nem tud semmi olyan mozgalmat, mely arra irányulna, hogy Csapról a fűtőházat elhelyezni akarnák s méltányolva a küldöttség kérelmét, kijelentette, hogy azt nem is fogja elhelyezni.

A ráczkevei h. é. vasutnak meghosszabbítása érdekében szintén küldöttség járt az államtitkárnal, melyet Hermán Ferenc országgyűlési képviselő vezetett. Az államtitkár a küldöttségnek szintén megígerte az ügy jóindulatu támogatását, mit a küldöttség lelkes éljenzéssel vett tudomásul.

A fővárosi függetlenségi és 48-as párt választmányi ülése. A fővárosi függetlenségi és 48-as párt választmányja ma este az országgyűlési függetlenségi pártkör helyiségében látogatott értekezletet tartott. Az értekezleten gróf Batthyány Tivadar, Nagy Dezső, Kesztis Antal, Lovász Márton, Mangold Armin kerületi alelnökök és a IV. kerület kivételével számos választmányi tag vett részt. Az értekezleten elnök bejelentette, hogy a választmány eddigi jegyzője, Iszer Ernő elhunyt. Meleg szavakban emlékezett meg elhunyt jegyzőt tevékenységéről a függetlenségi eszme érdekében. Seffer indítványára elhatározták, hogy Holló Lajos elnökhöz, aki az elhunytak sógora volt, részvétiratot intézzen. Ezután a mult ülésen kiküldött albizottság nevében Bentsik József dr. kijelenti, hogy a Vigadóban tartandó népgyűlés tekintetében az albizottság még nem intézkedett. Többek hozzászólása után elhatározták, hogy az albizottság a rábizott munkát elvégezvén, a végzett teendőkről a következő szövetkezeti értekezleten tegyen jelentést. Mittelmann Bernát dr. indítványt nyújtott be, hogy a főváros törvényhatósági bizottságának azon tagjait, akik nem tartoznak a demokráta párthoz, összehívandók volnának egy értekezletre, amely a törvényhatósági függetlenségi párt megalakulását mondaná ki. Dr. Nagy Dezső és többek hozzászólása után elhatározták, hogy ennek a tárgyalását és a jövő értekezletre való előkészítését Mittelmann Zoltán bevonásával az albizottságra bízzák. Kohn Gábor kifogásolja, hogy a sajtó a függetlenségi mozgalmakról nem emlékezik meg és figyelembe nem veszi azokat. Megfizettséggel gyanúsítja meg a sajtót. Lovász Márton a maga részéről határozottan tiltakozik a sajtó meg-

fiztetésének vádjá ellen. Általában hátrányban vagyunk az egyes dolgokat illetőleg, de a maga részéről is szükségesnek látja, hogy a sajtó támogassa a függetlenségi mozgalmakat, de viszont elvárhatja azt is, hogy az illetők a maguk részéről szintén támogassák a sajtót. Több szövetségi ügy elintézése után az értekezletet félkilenc órákor berekesztették.

A tisztességtelen verseny.

Budapest, május 31.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a tisztességtelen verseny ellen való védekezésről szóló törvényjavaslat előadói tervezetének megvitatása céljából a tegnapi nap folyamán széleskörű szaktanácskozást hívott össze. Ez a szaktanácskozást az összes érdekelt körök hivatott képviselőinek részvételével június hó 15-én délután öt órakor kezdi meg tanácskozását a kereskedelemügyi minisztérium tanácstermében.

A törvényjavaslat célja az, hogy a verseny szabadságának a vállalati tevékenység csaknem minden téren megnyilvánuló tulhajtásai és kinövésai, amelyek ha nem is az érvényben álló büntetőtörvények rendelkezéseibe, de a gazdasági élet és az üzleti forgalom alapját képező tisztességtelen, a „becsület és bizalomnak“ köztudatban élő követelményeibe mindenesetre beleütköznek s közvetlenül vagy közvetve a küzdelemben gyengébbnek bizonyuló versenytárs károsodását, esetleg tönkretűjtését eredményezhetik, orvოსoltassanak.

A törvényjavaslat ebből a célból szigoruan közvonalozza a tisztességtelen verseny kritériumát.

Tisztességtelen a verseny akkor, amidőn valaki avégből, hogy magának versenytársaival, a hasonnemű vállalatokkal szemben gazdasági előnyt biztosítson vagy szerezzon, vállalati és üzleti tevékenysége körében oly eszközöket vagy eljárásokat használ, amelyek közfelfogás szerint az üzleti tisztességgel össze nem egyeztethetők s emellett a versenytársak közvetlen vagy közvetett károsodását eredményezhetik.

Ebbe a vétségbe esik és 600, illetőleg 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki avégből, hogy előnyös kínálat látszatát keltve, oly személyi vagy üzleti körülményeket hirdet, illetve oly adatokat és megjelöléseket használ, amelyek a valóságnak meg nem felelnek, vagy annak elburkolását czélozzák, s ezáltal a közönség megtevesztésére, esetleg közvetlenül a versenytársak megkárosítására is alkalmasak.

Hasonló bírsággal sújtandó az, aki az iparhatóság engedélye nélkül bármilyen czimen, végeladást hirdet, vagy hirdetéseit a vonatkozó engedélyben meghatározott végeladási tartamon túl is folytatja, továbbá az, aki a végeladásra szánt árukat — amennyiben a végeladás nem az összes raktáron lévő áruk eladására engedélyeztetett — a többi áruktól el nem különítve tartja. Intézkedik a törvény a hólapda és a kedvezményre jogosító bárca czimén üzött visszaélésekről.

Aki versenytársának vállalatára, személyére vagy a vállalat áruira vagy szolgáltatásaira vonatkozólag nyilvánosan oly nyilatkozatokat tesz amelyeknek elterjedése az illető vállalat üzleti forgalmát vagy hitelét esetleg hátrányosan befolyásolni alkalmas: az a sértett fél kérelmére a jelen törvény 1. §-ában megjelölt bírság által, a sérelmes nyilatkozatok ismétlésétől 1000 koronáig terjedhető bírság terhe alatt tiltatható.

Megvédi az új törvény-tervezet az üzleti titkot is. Elmondván, hogy az, aki valamely vállalat üzleti vagy üzemi (gyártási) titkát, melyről akár törvényileg tiltott cselekmény elkövetése, akár másnak törvény szerint meg nem engedett közlései, akár az illető vállalat üzleti vagy üzemi be rendezéseinek kikémlelése útján, vagy más, a jóerkölcsökbe ütköző módon szerzett tudomást, saját vagy harmadik személy vállalat körében felhasználta, avagy versenycélra mással közölte: az a titok elárulása elővetkeztében sérelmet szenvedett vállalatnak a cselekvése által okozott kárt megtéríteni köteles.

Mindez ügyekben az 1884. évi XVII. t.-cz. 166. illetve 184. §-aiban megállapított iparhatóságok döntenek.

KÜLFÖLD.

Francia-norvég szövetség. Hakon norvég király barátságos párisi fogadtatásai hatása alatt született meg az a nagy feltűnést keltő cikk, mely a londoni *Timesben* megjelent és azt állítja, hogy Hakon király párisi látogatásának ezéja egy francia-norvég szövetség létesítése. Az itteni lapok azt írják, hogy a párisi látogatásnak efféle ezéja teljesen ki van zárva, mert az összes politikai körök megegyeznek abban, hogy Norvégia csak a legszigorubb részrehajlatlanság politikáját követheti s nem vehet részt a hatalmak semmiféle kombinációjában. Norvégia, a mely az összes nemzetek szimpátiáját bírja, nem kockáztathatja ezt a barátságot azzal, hogy a hatalmak valamelyik csoportjához csatlakozik. Hakon norvég király Franciaország határáról Fallières elnökhöz táviratot küldött, a melyben őszinte köszönetet mond azért a felejtethetetlen fogadtatásért, a melyben Párisban részesült s a mely a Franciaországot Norvégiával összefűző kötelékeket még szorosabbá fűzi. Fallières elnök válaszában kijelenti, hogy öröme szolgált az, hogy Párisban fogadhatta a Franciaországgal baráti viszonyban álló Norvégia uralkodóját s hangoztatta, hogy a látogatás a két birodalom között főnnálló kötelékeket egy újabb kötelékkel szaporítja.

A dumát feloszlatták. A második дума sem bizonyult annak az engedelmes törvénygyártó gépezetnek, amilyennek az orosz autokrácia szeretné látni s ezért mind határozottabb alakot öltenek azok a híresztelések, hogy a dumát feloszlatták. Hír szerint a kormány a дума feloszlátásánál ürügyül a szélsőbali képviselők agitatori működésére fog hivatkozni. Hiteles forrásból eredő magyarázatok szerint a cár környezetében már rég elhatározták a második дума feloszlátását, ami, hogy már eddig is be nem következett, csupán Stolypin miniszterelnök ellentállásán mulott, mert Stolypin sajátos optimizmussal nem akart lemondani arról a reményéről, hogy sikerülni fog megszelídítenie ezt a dumát és akkor vele dolgozhat. A legutóbbi időben azonban Stolypin is belátta, hogy ezt a dumát lehetetlen a politikai mérséklet és nyugodt munka medrébe terelni. A дума tegnapielőtti határozata, melylyel a terrorista tettek elítélését megtagadta, teljesen a дума ellen fordította a kormányt, melynek feloszlátását hír szerint e hónap 28-án éjjel tartott minisztertanácsban már el is határozták. A Berinben megjelenő *Russische Correspondenz* különös forrásból eredő táviratot kapott Pétervárról, mely azt mondja, hogy a hírhedt Racskovski, kit a belügyminisztériumban annak idején kifejtett gyanus működése miatt az ellenzék köreiből „pogrom-direktornak neveztek el, nagy titokban visszatért Oroszországba. Racskovskit annak idején a Makarow-féle leleplezések miatt tudvalevőleg szabadságolták és hosszabb időre külföldre küldték. Most, hogy visszatért, az a hír terjedt el, hogy Racskovski ismét a politikai rendőrség élén áll, bárha erre hivatalosan nem kapott megbízást. Általános nyugtalanságot kelt az a titokzatosság, melylyel Racskovski reaktiválását körülveszik. Racskovskinak tulajdonítják az orosz rendőrségnek azt a manőverét is, melylyel világgá kürtölte, hogy a cár ellen nagyszabású összeesküvési tervet fedeztek föl. Mindez csak arra való, hogy a reakciós párt titkos tervét, melyről nemsokára le fog hullni a lepel, a hivatalos Oroszország önvédelmi jellegével ruházzák fel. Azt állítják, hogy Racskovski befolyásával arra kényszeríti a kormányt, hogy a dumában a legközelebbi napokban 28 szociáldemokrata képviselőnek kiszolgáltatását követelje. Ha a дума, mint ahogy nem is lehet egyebet várni, a képviselők kiszolgáltatását megtagadja, a dumát feloszlatták és a reakcionárius rémuralom napjai közelegnek. Racskovski mellett a belügyminisztérium titkosrendőri osztályában Kurlov a hírhedt minski kormányzó is működik. Kurlov az összes reakcionárius képviselőkkel és az udvari

autokrata-párt tagjaival közeli összeköttetésben áll. Protektora Erzsébet nagyhercegnő, az özvegy czárné nővére. Kurlov lakásán a napokban több titkos összejövetelt tartottak. A pétervári Recs értesítése szerint a cár a jobboldali és mérsékelt képviselők tegnapielőtti kihallgatása alkalmával különösen hosszasan beszélgetett Kelepovszki és Krupenski ismert reakcionárius képviselőkkel. Nagyon gyanus, hogy arról a válaszról, melyet a cár a képviselők szónokának adott, eddig egy sort sem közöltek.

Pasics és Vuics konfliktusa. Az ó-radikális kormánypárt végrehajtó-bizottsága hétfőn ülést tart, hogy megvitassa a Pacics és Vuics közt felmerült konfliktus szülte helyzetet. A megoldás mielőbbi bekövetkezését várják, mert értesültek arról, hogy amíg nem tisztul a helyzet, nem igen létesülhet az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződés.

Megint bandát szerveznek. Egy görög banda a serresi kerületben ismét nagy garázdálkodást vitt véghez. Az öt főből álló banda Baraklidja helységben behatolt a bolgár templomba, hol éppen miséztek és a lelkészt, valamint a templomszolgát meggyilkolta.

A bomba.

Pétervár, május 29.

Azelőtt csak a harci szótárból ismerték a nevet. Az orosz forradalom népszerűvé tette. Sem a készítéséhez, sem a használásához nem kell nagy tudás, inkább csak ügyesség és bátorság. A forradalmi párt tagjai nem is lehetnek mind szakértett vegyészek, de a bátorságban náluk nincs hiány, mert ugyszólván valamennyi a végtelékig képes menni azért az ügyért, amelynek szolgálatába szegődött. A szaktudást is pótolják a gyakorlatlaltal és tanulékonyságukkal. A forradalom kezdő idejében még a nehézkes dinamit-merényletre voltak utalva, 1891-től kezdődik el a bombák korszaka, így tehát ezen a téren a bombának összesen 15 esztendő s multja van. És mégis bámulnia kell az embernek, ha azt a gyors fejlődést tekint, amelyet a bomba e rövid idő alatt — ugyszólván nagy ezéjaival együtt haladva — tett meg.

A forradalmárok kemény alapelve: mindenkinek, aki a szabadság útját elzárja, el kell pusztulnia! Ez a fenyegető ítélet eléje mered minden nagy urnak, aki a kormány szekerén ül, vagy azt tolja előre. Nem akarjuk azt mondani, hogy mind szívesen vannak ott. Sokszor bizony csak az emberi gyöngeség az oka, hogy a hatalom varázsa még jobb meggyőződése ellen is ott tartja őket. Ezért elfelednek mindent, törvényt, igazságot és népjogokat. De elfeledik azt is, hogy minden pillanatban életükkel fizethetnek a hatalomhoz való ragaszkodásukért. A népnyzó hivatalnokok száma marad a régi és így a forradalmárok munkája sem fogy, az újságok pedig egyre sűrűbben hozzák a bombahíreket.

A bombavetésre sorshuzás útján jelölik ki az embert. Az ő kötelessége azután, hogy gondoskodik mindenről.

Hely és idő: két igen fontos körülmény. Rendesen hosszabb időt igényel, amíg velük rendbe jön. Vigyáznia kell arra, hogy jól megválassza mindakettőt. Ha elszalasztja a kedvező alkalmat, ki tudja, mikor adódik az megint elő. Elhamarkodva célt téveszthet és önmagát döntheti veszedelembé, ügyesen élvé az alkalommal, egyben több ítéletet egyszerre hajthat végre.

Magánál a bombánál az a leglényegesebb kellék, hogy könnyen kezelhető és észrevétlenül elrejtendő legyen. A nagy gyakorlat ma már odáig tökéletesítette, hogy gyenge asszonyi teremtetések galambtojásnyi nagyságba annyi anyagot tudnak elhelyezni, hogy ez ügyesen alkalmazva egy városrész elpusztítására is elegendő. A keverék mikéntjét jól ismerik. Közönséges dinamitot, az ugynevezett dinamitgelatint, vörös dinamitot kevernek egytív a nagyságnak megfelelő arányban, az

anyagot vékony ólomburokba öntik, amelyet azután nagy óvatossággal lehántanak. A robbanást a vörös-dinamit idézi elő, azért ennek a keverése és az elhelyezése nagyon fontos.

Az anyagkészítés tökéletesedésével együtt jár a forma ügyes megválasztása is. A czélszerűség bizonyos alakban való elhelyezést tesz szükségessé és valóban bámulatos az a haladás, amelyet ezen a téren is elértek.

Általában véve két minőség szokott szerepelni. Az ugynevezett nagy bombák, amelyeknek átmérője 15 czm; ezeket gömbölyű alakban készítik. Egy ilyennek a hatása borzasztó. Ahol szét-pukkan, ott sem embernek, sem állatnak menekvése nincs. Legtöbbször elpusztul maga a merénylő is, mert nem igen van rá mód, hogy elég jókor el tudná érnit azt a távolságot, ahova a szilánkok már el nem jutnak. Ritka esetben használják, ugyszólván csak akkor, ha minden áldozat árán biztos munkát akarnak végezni a merénylők. Talán még emlékezhetben van az a merénylet, melyet a hírhedt Plehve ellen követtek el. Ez a kegyetlen ember, ha annak volt nevezhető, tudta, hogy az ő életére minden pillanatban törnek. Kocsiját, amelyen rendesen menni szokott, erős vaspánczéllal bélelte ki minden oldalról. Mégsem kerülhette el végzetét. 1903. július 15-én történt, hogy a pétervári Nemeski Prospecten a varsói pályaudvarhoz hajtatott elébb említett kocsiján. Utazását előre tudták és így halála meg volt pecsételve. A fogat gyors robogással haladt ezéja felé, egyszerre azonban kénytelen volt megállni, mert egy villamos zárta el útját. Az előre megállapított terv szerint a villamos kocsit vezetője leszállt és mintha valami baj esett volna a kocsit szerkezetén, vagy a vezetékben. A másik két oldalról azalatt bérkocsik közeledtek és a félelmes ur útja el volt zárva. A bomba pedig ezalatt rendelkezési helyére jutott. A kiszámított időben óriási dördülés reszkettette meg a levegőt és Plehve halálhírét világgá röpitette a telegráfrót.

Ilyen nagy bombát talán azóta sem használtak. A most legjobban elterjedt szokás szerint egészen kis nagyságban készítik. Azon igyekeznek, hogy az kézelőgomb minőségben legyen elhelyezhető. Nem is hinné az ember, hogy ez a jelentéktelen kis jószág minő pusztítást vihet végbe. A bomba persze nagyon kis helyet foglal el és gyenge nyomásra kiugrik helyéből és néhány másodperc után a repülés okozta hőtől fel is robban. Sokszor nem okoz semmi veszedelmet, csak arra való, hogy megfélemlítse azt, akinek szánva volt. Ámbár ez a merénylőtől függ csupán. A bomba maga iszonyu pusztítást vihet végbe.

Kedvelt módja ez a merényleteknek főleg azért, mert a tettes menekülése majdnem bizonyos. A zavarban mindig elfognak valakit, de a bűnöst soha. Az kézelőgomb nélkül ugyan, egyébként viruló egészségben és jól elvégzett munka érzésével szívében folytatja útját a vasúti állomás felé. A kormány egyik embert a másik után vesz gyanuba, valatára fogja, faggatja, kinoztatja és végül mind szabadon kell bocsátania, mert a terhelő adatok nagyon fogyatékosak. A merénylő azalatt a szabad Svájc területén újabb lépéseken töri a fejét.

Csak nemrég a Stolypin-féle merényletnél volt hasonló eset. A tettes kétségtelenül ilyen kis méretű bombával követték el. Nem is képzelhető el másként, mert tudvalevő dolog, hogy az ilyen urnáknál alkalmazott szolgák árguszemekkel vigyáznak minden belépőre. De bizonyos ez abból is, hogy a tettest nem sikerült sehosem megkeríteni. Az elfogatások sora nem szűnik meg most sem. A középkor rémes vallatásai elevenednek fel ismét Oroszországban. A tettes pedig nincs sehol. Azaz dehogy nincsen. Ma már biztosan tudják, hogy Genfben van, barátai között. Talán a kormány is tudja ezt, de szándékosan titkolja, hogy a terheltek kínzásával felelhessen a merénylőknek. Az a mód, ahogy a hatalom a vallomástevéshez akar jutni, szinte rémregénybe való és szegényére válik az emberi kulturának.

Az üdv hadserege.

(Salvation army.)

A szálló igék gyakran találóan mutatnak egy-egy város jellegzetes tulajdonságaira.

Páris büszke a „la ville lumière“ jelzőre, talán alig is adhattak annak a városnak, melynek középületeibe mélyen be van vésvé a „liberté, fraternité, egalité“. Roma la santa, Firenze la citta delle belle arti e dei fiori, Venezia la sposa del Adriatico, mindannyian jelzőik révén a falaik között nyert impressziók közül a legmélyebbeket idézik fel bennünk.

A gígászi Londont joggal nevezik az ellentétek városának. A forgalmas utcákon óriási ember-tömeg nyüzsög, kocsik kocsik hátán, az utca kereszteléseknél gyakran perczekig szünetel egyik irányban a forgalom, hogy a másik irányból jövőnek helyet adjon. Heine, ki a múlt század első évtizedeiben látta Londont, éppen az utcán lebonyolódó forgalom miatt a világ legnagyobb csodájának nevezte. S e vad, a kenyérért folyó örökös hajszá színhelyeinek közvetlen szomszédságában kellemes ellentétként — a szabad természet. Nagy rétségek, szegélyezve százados fáktól, ahova csak tompán hallatszik a nagyvárosi élet vásári zaja.

A fényűző gazdagság s a bántó nyomor sehol sem található oly kirívó ellentétben, mint éppen Londonban. A cityben, London szívében futnak össze a világkereskedelem szálai, mindegyikhez egy, sőt több világcég központja, mindannyi a gazdagság kuforrása s innen alig tíz percznyire London legnyomorosabb negyede — White-chapel. A házaknak nevezett kötömegek vigasztalan egyhangúságban sorakoznak egymás mellé, a szűk sikátorokat napfény és levegő alig hatja át, mindenütt a nyomor és nélkülözés vigasztalan képe.

London eme részét darkest Englandnek — legsötétebb Angliának nevezte Booth generális, az üdv hadseregének megalapítója, nagyarányú szociális tevékenysége első sorban azok felé fordult, kik e városnegyedben összezsúfoltan, a társadalomtól elhagyatottan, a nyomor és bűn légkörében nevelkedtek. Az üdv hadserege külső megnyilvánulásaiban első tekintetre mosolyra készlet; egyenruhájuk, felvonulásaik szép is dobszó mellett, templomi szertartásaik, hol szent dalokat világi dallamra énekelnek, első ízben bizarrnak látszanak. Ha figyelemmel kísérjük az üdv hadseregének működését s bepillantunk a lényegbe, úgy indokoltnak látjuk a nálunk félreismert üdv hadseregének formáját.

Akikben immár elveszett minden érzés a szép és nemes iránt, kik reggel felkelve nem tudják, hogy hol szerzik a betevő falatot s hol hajtják le ismét nyugovóra fejüket, ezek felé közeledni és ezek figyelmét felkelteni csak a fent említett eszközökkel lehet. Az egyház hadserege e téren is utánozta az üdv hadseregének bevált módszerét.

A Queen Viktoria streeten levő főhadiszállásban (headquarter) intézik egyöntetűen az egész világon elterjedt legnagyobb jóléti intézmény vezetését. Európa legtöbb államát sikerrel „ostromolta“ s meghódította Booth generális, ki körútjain állandóan propagandát csinál az üdv hadseregének. Jelenleg Japánban van hódító körútján. Királytól kezdve a legutolsó dockmunkásig mindenki elismeri Angliában áldadus tevékenységét. London városa a múlt év folyamán diszpolgárának választotta; ezzel a csak nagy férfiakat megillető kitüntetéssel London méltányolni akarta az eleinte magában Angliában is gunyolt intézményt.

A főhadiszállásban Magyarország megostromlására is készülnek, Bécsig már eljutottak. A kapitány, ki számomra londoni intézményeik megtekintésére szóló ajánlólevelet kiállította, bámulatosan tájékozott volt Magyarországra és annak közjogi helyzetére felől.

Az egyház hadseregének ismeretett munkásjeléti intézmények az üdv hadseregénél is megtalálhatók, sőt némelyek sokkal nagyobb mértékben.

A rabok s azok családjainak segélyezése

munkátlanoknak az angol kolóniákra való elküldése, a munkátlató otthonok az üdv hadserege nagyarányú szociális tevékenységeinek csak részei. Egy tavaly elhunyt filantropus még életében 1,000.000 koronát adott az üdv hadseregének a munkátlanságnak a „back to the land“ jelszó alatt ismeretes módszerrel való csökkentésére, végrendeletében újabb másfél millió koronát szánt e célra, azzal a feltétellel, ha az egy milliót céljának megfelelőleg felhasználják s a kísérlet eredményével végződik.

A fentemlített munkában a sikerért bátran „harcolnak“ a nők is, de az üdv hadseregében van egy bizonyos működési kör, melyet csak nők tölthetnek be eredményel s ez a nőknek a nőkről folyó küzdelme.

A londoni fényes utcák közvetlen közelében, a mellékutcákon falhoz támaszkodva vagy a Themse mellett egy hid alatt pihenni ki fáradalmait száz meg száz asszony. E hajléktalan, mindenki-től elhagyatott emberi roncoknak az üdv hadseregbeli éjjeli menedékhelye — koporsó alakú fekvőhelyeivel — a végső otthona. A 276 ágy távolról sem elegendő, az öregek előnyben részesülnek, hiszen lehet-e szomorubb látvány, mint egy öreg asszony éjjel az utca kövezetén.

Sok bukkott nőnek ez a sorsa. Az üdv hadseregének nőkatonaik iparkodnak a tisztesség útjára visszatéríteni azokat a testvéreiket, kit arról letértek. Megdöntötték azt a balhítet, hogy a bukkottakat ismét felemelni a lehetetlenségek közé tartozik.

S London e téren is bő alkalmat nyújt a széleskörű tevékenységre. Hogy milyen lehet Londonban az éjjeli élet, kitűnik egy bírónak a tavaly nagy port felvert d'Angely esetén tett nyilatkozatából, mely szerint tisztességes asszony a késő esti órákban egyedül nem jár a Regent-streeten. Az üdv hadsereg nőkatonaik éjjel felkeresik szerencsétlen testvéreiket s ezek gyakran követik a lelkiükre beszélő, önfeláldozó katonákat. Azok is, kik nem hagynak fel életmódjukkal, érzik, hogy akik így közelednek hozzájuk, csak barátai lehetnek. Akik ismét emberré akarnak válni, követik az üdv hadseregét s a rescue home-okban találhatnak ott-hont. Ezekben barátságosan fogadják őket, ismét munkához szoktatják s akik innen kikerültek s az üdv hadserege ajánlatát bírják, bátran alkalmazhatók is. Az üdv hadserege munkásközvetítő irodája számos nőnek szerzett biztos megélhetést. A rescue home-okban való tartózkodás alatt az üdv hadserege minden lehetőet megtesz, hogy a családjaikhoz való visszatérést egyengesse azoknak a szerencsétleneknek, kik az első ballépés után a családtól teljesen elaszívva züllésnek indultak.

A slum light houseokban, a mellékutcák „világítótornyaiban“ állandóan egynehány katona lakik, ki akárcsak a pap, vagy orvos a napnak minden szakában kész odamenni, ahová szólítják. Gyakran az éjjeli órákban betegágyhoz hívják, gyakran egy haldoklóknak utolsó perczében vigaszt nyújtanak. A szomszédságukban levő nyomor tanáit segíteni és megnevesíteni iparkodnak s maguk hozzák rendbe a szegényes lakást, ahol az asszony beteg.

Az üdv hadserege ott-hont létesített ama szerencsétlen leányok számára, kik anyai örömkönek néznek elébe. A szenvedés órái s az ott töltött idő a legalkalmasabb a nőben a nemesebb és jó iránti érzéket fejleszteni. A nő-katonák gyakran ezek sorából kerülnek; ezek hálából az üdv hadserege iránt a legönfeláldozóbb harcosai válnak.

Az üdv hadserege iránt sok előítélettel léptem be a londoni főhadiszállás kapuján, most pedig örvendek, ha az üdv hadseregéről elterjedt tévhitet némiképen eloszlatatom.

Fischer Mór.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest IV., Vármegye-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

EGYHÁZAK.

— (Urnapi körmenet a kármelitáknál.) A budapest—angyal földi kármeliták templomából a szokásos urnapi körmenetet az eddigi gyakorlattól eltérőleg, az idén, valamint a következő években is, nem vasárnap délelőtt, hanem *vasárnap délután* tartják meg; és pedig 4 órakor kezdődik a papi szolozsma szentségkötéssel, melynek végzetével 5 órakor indul ki a körmenet a templomból, s így remélhetőleg az eddiginél is nagyobb népszerűsége vehet részt a szép szertartáson.

— (A roznayói püspök bérmautja.) Sipeki Balázs Lajos roznayói megyéspüspököt lelkesen ünnepelték első bérmautja alkalmából. 29-én Gömörmegye székvárosában, Rimaszombatban ünnepiesen fogadták. Az indulóháznál dr. Löcherer Tamás és Kovács Vászó üdvözölték, Kolbay Sárika pedig virágcsokrot adott át a főpapnak. Azután Seeman Endre prépost-plébános üdvözölte a püspököt. A püspök a városba hajtatott és itt fogadta az állami, megyei és városi köztisztviselők, valamint az egyházak tisztelgését. Délelőtt az urnapi körmenetben vett részt. Ma 600 gyermeknek osztotta ki a bérmálás szentségeit. Délután a nyustyai harangokat szentelte fel és az ünnep után tiszteletére fényes banket volt, melyen a megyei és városi előkelőségek lelkesen ünnepelték a közszeretetének örvendő főpásztorát, ki igen kellemes benyomásokkal távozott Roznayról további bérmautjára.

Olvasóinkhoz.

Az Egyetértés négy évtized óta előharczosa az önálló, független Magyarországnak. Negyven esztendő óta a nyomtatott betű hatalmával küzd azért az ideálért, hogy ez az ország külső hatalmaktól nem függő, szabad nemzeti állam legyen.

Bibliánk: Kossuth Lajos szintiszta hagyománya: a függetlenségi eszme és a szabadságvívés. E program kivívására, e cél szolgálata érdekében lelkes újságírógárda csoportosult. Az Egyetértés minden egyes száma a magyar zurnalisztika termelésének legjavát nyújtja olvasóinknak. Új modern formájában az Egyetértés a legnagyobb, legértelmesebb magyar napilap, mely régi tradícióihoz híven, a legelőkelőbb pozíciókat foglalja el a magyar zurnalisztika organumai között.

Az Egyetértés cikkei elsőrangú zurnaliszták tollából származnak. Hírszolgálat az egész országot behálózza. A belső gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában. Tárcairovata magas irodalmi nivón áll. A redakció napról-napra a legérzékenyebben, a legjobban informáltan és a legvalóságosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket. Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkaeje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-lelke legjavát adja.

Kéthetenként minden előfizetőnk teljesen díjlanul kapja a Hevesi József szerkesztésében megjelenő Magyar Szalon folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújulva indul az Egyetértés új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóink növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az Egyetértés, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az Egyetértés előfizetési ára ezentúl:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármegye-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

Mozgó képek.

Utazás egy cseléd körül.

I. Kép.

Otthon.

A férj: Kérem az ebédet.

A feleség: Jó vicc!

A férj: Micsoda beszéd ez?

A feleség: No hallod, csak nem fogok most magyarázatokba bocsátkozni, elég dolgom van ellátni egy egész házat cseléd nélkül! Főzni, takarítani, mosogatni, törölgetni, aztán megint főzni, takarítani, mosogatni és törölgetni, aztán megint...

A férj: Mintha hallottam volna már ezeket az indokokat egy párszor. Szóval nincs ebéd?

A feleség: Még nincsen.

A férj: De hiszen már két óra is elmúlt.

A feleség: Ha nem akarsz talán várakozni, a Pannoniában igen jól főznek, ajánlhatom...

A férj: Nagyon kedves vagy.

A feleség: Ha nem tetszik, segíthetsz rajta, főzz te!

A férj: Szép kis családi tűzhely!

A feleség: Hja kedvesem, már ismerhetnéd azt a bizonyos Wilde-aforizmat, hogy a családi tűzhely csak akkor szép, ha mellette nem a feleség a szakácsnő!

A férj: Azt hiszem az a Wilde hamar lefogja magát járni, ha te ilyen aforizmat adsz a szájába. Különben is aforizmával nem lehet jól lakni. Nekem három órákor dolgom van. Én ebédelni akarok.

A feleség: Nohát pedig itthon négy óra előtt nincs ebéd.

A férj: Ez kétségbejítő!

A feleség: Csak ess kétségbe kedvesem. Én már elkoptattam a lábamat a cselédkeresésben.

A férj: Az képtelenség, hogy Pesten ne lehessen egy cselédet kapni. Én már azóta tízet fogadtam volna.

A feleség: Hát miért nem fogadsz egyet?

A férj: Talán az is a férj dolga? Hát jó! Megmutatom, hogy még a mai napon cseléd lesz ebben a házban.

A feleség: Szeretném látni!

A férj: Meg is láthatod! De aztán csak ne legyen kész nekem az ebéd két órára!

(Dühösen elrobog a Mártha-egyletbe, mert azt hallotta, hogy ott lehet a legjobb és legmegbízhatóbb cselédeket fogadni.)

II. Kép.

Egy országot — egy cselédért!

A férj (a hivatalnoknőhöz): Kérem én egy szorgalmas, tiszta, jól főző és olcsó mindenese leányt akarok fogadni.

A hivatalnoknő: Ne mondja?! És ne adjak talán ráadásul még egy arany remontoir órát is üveg lánczsal?

A férj: Tessék? Remélem, hogy itt csak kapok egy cselédet?

A hivatalnoknő (gunyosan): Ho-o-o-gyne! Azonnal behívik egyet.

A férj (leül és vár).

A hivatalnoknő (behoz egy leányt). Tessék kérem, például itt is van egy leány!

A férj: No látja! (A leányhoz.) Hol szolgált eddig? Van könyve?

A leány: A nagyságos urnak talán fuczkálni tetszik engemet?

A férj: Hát jó, végezzünk röviden. Hajlandó hozzámm szegődni?

A leány: A nagyságos ur egy magányos?

A férj: Nem, nős vagyok.

A leány: Ah — akkor én mehetek!

A férj: Hogyhogy?

A leány: Akkor bizonyosan gyermekek is vannak.

A férj: Nincsenek.

A leány: Az is baj, mert akkor bizonyosan nem tetszik fürdőre menni a nyáron.

A férj: De igen. Valószínűleg.

A leány: Én előre is kijelentem, hogy csak olyan családhoz szerződöm, akik nyáron tenger mellett nyaralnak.

A férj: Ugy?!

A leány: Igen! Azonkívül még a következő feltételeim vannak.

A férj: Feltételei vannak?!

A leány: Igen! Először is az, hogy minden vasárnap kedélyes összejövetelem van s ilyenkor csak hétfőn jövök haza.

A férj: Igen.

A leány: Természetesen, lövcseny napokon én korán kérem az ebédet, mert ilyenkor délután egy órákor már távozom.

A férj: A lövcsenyre?

A leány: Természetesen! És mondja csak kérem, hol áll maguknál a zongora?

A férj: A szalonban. Miért?

A leány: Mert nekem naponta legalább is egy órát gyakorolnom kell.

A férj: Még azt is.

A leány: No és hol laknak önök kérem?

A férj: A Szerecsen-utcában.

A leány: Hahaha! No ez aztán nevetséges! Csak nem képzeli, hogy a Szerecsen-utczába megyek lakni?

A férj: Hát hova? A maga kedvéért talán majd elköltözöm a...

A leány: Az Andrássy-utra, vagy a Szabadságtérre!

A férj: Csak oda?

A leány: Ugy van kérem, én máshova nem szegődöm. Különben is nekem a helyeket tekintve elveim vannak.

A férj: Elvei?!

A leány: Igen kérem. Nekem külön két ablakos cselédszoba, külön fürdőszoba és egy garderober szekrény kell. Azonkívül kijelentem, hogy csak evangélikus reformátusokhoz megyek lakni, reggelire teát kérek sonkával és vajjal, ebédre három, esetleg négy tál ételt, nyolcz forint, azaz tizenhat korona vacsorapénzt, ugyanannyi uzsonna - pénzt és 46 korona törzsfizetést kérek. Ennyivel megelégszem! A születésnapom augusztus 12-én van, a nevemnapja július 18-án. Kérem ezeket a dátumokat följegyezni, valamint majd azt a napot is, amelyen állásomat elfoglalom, hogy e napokat némi ajándékokkal fűszerezve kellőleg megünnepelhessek, ha a nagyságának esetleg barna a haja, fesse meg szőkére, mert én is barna vagyok és két barna nem stilszerű a lakásban, ön majd angolosan viseli a bajuszt és akkor, ha ugyan addig még valami eszembe nem jut, valószínűleg rendben leszünk!

A férj (támolyogva): Igen! Igen! Majd akkor rendben leszünk! (A bajuszához kap és kirohan az ajtón.)

III. kép.

Ismét otthon.

A feleség: Az asztalon van az ebéd!

A férj: Máris?? Hisz még csak öt óra van!...

TÁVIRATOK.

Választások Bajorországban.

München, május 31. Ma folytak le a bajorországi választások első ízben az egyenes választói jog alapján. Az este 10 óráig beérkezett jelentések szerint München 5 szociáldemokratát, 3 szabad-elvűt és Quidé néppártit, Nürnberg 4 szociáldemokratát és 1 liberálist, Augsburgban 1 liberálist és 1 centrumpartit és Würzburgban egy centrumpartit és egy néppárti jelöltet választottak.

A Pasics-Vuics-affér.

Belgrád, május 31. A Pasics miniszterelnök és Vuics közötti konfliktus tárgyában a Samcuprava kormánylap azt írja, hogy úgy vádló, vagyis az ifjuradikális Odjek, valamint a tanu. t. i. Vuics követ nagy igazatosságot árult el, ami rossz jel. Pasics vádott ezekkel szemben megőrzi teljes hidegvérét. Vuicsnak az az érve, hogy az a személyiség, aki az audiencia-kérdésben a közvetítő szerepét játszotta, mint Pasics bizalmi férfia nem lehet Vuics tanuja, — megdől, mert nem Vuicsnak, hanem a nyilvánosságnak a joga e személy nyilatkozatainak, hitelességét megítélni. Vuics tehát tartozik a személyeket megnevezni. Sajnálatos, hogy Vuics tanuallomásába nagyon sok szubjektív momentumokat vitt be, ami által annak benyomását meggyengítette.

A marokkói bonyadalom.

Köln, május 31. A Kölnische Zeitung jelenti Tangerből: A Lalande és Jeanne d'Arc francia hadihajók 27-én Tekuan elé érkeztek. 28-án minden formáság nélkül fegyveres csapatokat szállítottak partra, melyek a kikötőben sátrak alatt tanyáznak. A szultán szolgálatában álló spanyol kikötői felügyelő tiltakozását nem vették figyelembe. A kormányzó kérdésére azt válaszolták, hogy csupán víz és élelmiszer felvételéről van szó. Este a kormányzó maga kilovagolt a tényállás megállapítása végett a várostól egy órányira fekvő kikötőbe, ahol a csapatok még táboroznak. A tetuáni magyar konzul, Tangerből érkezett rendeletre, Ceutába hajózott, hogy az ottani kormányzóval tanácskozzék az esetről.

A kínai zendülés.

Amoy, máj. 31. Amoytól délre 40 mérföldnyire 30,000 ember zendülésben van. A fuceai alkirály 8000 fnyi csapatokat küldött oda. A zendülők ügyes vezetés alatt állanak. A lázadás ártterjed az Amoy közelében levő városokra. Itt hadihajók megérkezését várják.

A politikai gyilkosok elítélése.

Pétervár, május 31. A дума ma kezdte meg a politikai gyilkosságok elítélésére vonatkozó javaslat tárgyalását. A bizottsági jelentés a törvényjavaslat ellen foglalt állást, minthogy abban a büntetéssel sújtandó cselekmények nincsenek kellőképpen meghatározva. Lodzban ma éjjel öt kötél általi halálra ítéltet kivégeztek, egy kerületi felügyelőt és az öt kísérő katonát ismeretlen tettesek az utcán lelőtték.

A galiciai választások.

Bécs, május 31. A 106 galiciái mandátum közül eddig 80 van betöltve. A megválasztottak közül 14 konzervatív, 2 demokrata, 5 nemzeti demokrata, 3 haladóparti demokrata, 4 szociáldemokrata, 14 lengyel néppárti, 9 lengyel centrumpartit, 2 ó-ruthén, 8 ukrainai partit, 4 radikális ruthén, 2 cionista, 4 pártonkívüli és 1 ruthén szocialista.

A franczi katonák szabadságolása.

Páris, május 31. Klotz interpellációjának folytatásánál *Picquart* hadügyminiszter kijelenti, hogy amennyiben rendkívüli események nem állanak be, köteles lesz szeptemberben az 1904-i évfolyam legnagyobb részét szabadságolni. A két éves szolgálati időről szóló törvény kihirdetés előtt három évi szolgálatra sorozott katonákat december 20-án szabadságolják. Ez az intézkedés a gyarmati hadseregnél is meg fog történni. *Ribot* azt tartja, hogy az egész 1904-i évfolyamnak szeptember 25-én való szabadságolása azt a veszedelemet idézné elő, hogy a hadseregnek csak váza maradjon meg. Ezért tanácsosabb fokozatosan eljárni. *Picquart* hadügyminiszter azt válaszolja, hogy a mostani sorozási eredmények igen kedvezőek. Ha az 1905-iki törvényben foglalt feltételek nem állanak be, úgy az 1904. évfolyam elbocsátását korlátoznák. *Berteaux*, a hadügyi bizottság elnöke támogatja a hadügyminiszter fejtegetéseit. Egy kérdésre válaszolva, *Picquart* közli, hogy az 1904-es évfolyam elbocsátása után tartalékosokat fognak behívni a várcsapatok, valamint néhány lovasezred kiegészítésére. A vitát berekesztették és a kormány nyilatkozatát helyeslő napirendet 456 szavattal 56 ellenében elfogadták.

Közzgazdasági távirat.

Csikago, május 31. *Gabonaárzsac.* Zárlat. Buza irányzata állandó, májusra 97³/₄ (96³/₄) K., jul-ra 99³/₄ (98³/₄) K., — Tengeri bányadt, májusra 53¹/₂ (54³/₄) K.
Csikago, május 31. *Terményárzsac.* Zsir máj-ra 9.22, júliusra 9.27. Szalonna short clear 9.12. Sertéshus júliusra 16.35.

New-York, május 31. *Terményárzsac.* Gyapó. New-Yorkban 12.90 máj-ra 11.14. aug-ra 11.56. New-Orleansban 12¹/₂. *Petroleum* stand withe. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15. raffined in cases 10.65. Credi Balances of oil City 1.78. Zsir, Vestern Steam 9.60. Rohe testvérek 9.70. *On* 42.75—43.—. Réz 26.00—25.00.

New-York, május 31. *Czukor- és kávépiacz.* Czukor ra raffining Muscovado 3.40. Czukor finomítva 1. sz. — Kávé Rio 7. sz. helyben 6¹/₂, májusra —. agusztusra 5.25.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Kolozsmegeye törvényhatósági bizottsági rendes gyűlésén a nagyszámu folyó ügyön kívül tárgyalták Kolozs rendezett tanácsu város ügyét. A belügyminiszter ugyanis a község lakosságának kérelmére nagyközséggé akarja átalakítani Kolozs rendezett tanácsu várost. A közgyűlés sajnálattal, de kénytelen a törvények szigorú személtartásával véleményezni az átalakulást, úgy hogy azután Kolozs járási székhely legyen. A vármegyei járásook új beosztását új körökkel elfogadták, új kolozsi járást is alakítva. Végül Paska Zoltán főszolgabíró indítványára kimondták, hogy a főszolgabírák az alkoholizmus megállítására a körülményekhez képest tehetnek óvintézkedést, előzetesen bejelentvén azt az alispánnak.

Komárom vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt megkezdte rendezet tavaszi közgyűlését *Kálmán* Rudolf főispán elnöklésével. A napirend előtt *Ghyczy* Elemér bizottsági tagnak irasbeli indítványt tárgyalta, mely javasolja, hogy a horvát tulkapásokkal szemben es a magyar nyelv

jogainak sértetlenül való fenntartása érdekében a képviselőházhhoz ily értelemben feliratot intézzenek, ha a kormány a horvátokkal újra felveszi a tárgyalásokat. Az indítvány mellett felszólalt Antal Gábor, Feszty Béla és az indítványozó, de gróf Zichy Miklós, Thaly Ferencz és Világhy Gyula felszólalásai után, kik az indítványból vont következtetést nem fogadták el, bár elvben hozzájárultak, a közgyűlés határozat ellenében napirendre tért az indítvány felelt. Ezután a közgyűlés elfogadta az alispán jelentését ugyszintén a közigazgatási bizottságnak, az árvászeki elnöknek jelentéseit is. Az állandó választmányi javaslattal ellátott tárgyak közül a pénztári és különböző alapokról szóló zárszámadásokat helyben hagyták. A Komáromban létesítendő főgimnázium építési költségeire megszavazott százezer koronát kölcsön útján fedezik. A különböző leiratok letárgyalása után a közgyűlést holnapra halasztották.

Zaposvár közgyűlése elhatározta, hogy **Kapotsfy** Jenő főispán, **Thaly** László képviselő és **Németh** István polgármester vezetésével küldöttséget meneszt a kereskedelmi miniszterhez, hogy a vasúti üzletvezetőségek szaporítása esetén egyet ide helyezzenek. Ugyancsak küldöttséget menesztenek a honvédelmi miniszterhez újabb laktanya építése ügyében.

UJDONSÁGOK.

Ujságírók a tolonczkocsin.

* * *

Nagyváradon a helyi rendőrfő ellen kemény és felette kellemetlen cikketeket eresztgetett meg két odaváló ujságíró. Amire a rendőrfő kapta magát és se szó, se beszéd, örök időkre kililtotta és elszupplattatta mind a kettőt.

Veledkedett ez a hatalmas ur ilyenformán képen:

— Ime én előkelő közéleti férfi vagyok itt helyben. Ha megyek az utcán s jön a méltóságos főispán ur, köszönök neki s a méltóságos főispán ur visszaköszön. A kofák, a rendőrök, a fiakkeres kocsik és katonák, őrmestertől lefelé pedig előre köszönnek. Becsületben, nagy tiszteletben élek, most pedig jön két firkász, két sehonnai, egyik sem nagyváradai illetőségű egyén s naponta szidják és becsmérelik magasztos személyemet. Kifiguráznak, nevetségessé tesznek, szólnak, szapulnak, megkritizálnak, mintha könyv, színmű vagy primadonna lennék, nem pedig rendőrfőkapitány. Mit szól ehhez a méltóságos főispán ur? S ha türom a gyalázatot, hogyan tiszteljenek a kofák, a rendőrök, a fiakkeres kocsik s a katonák, őrmestertől lefelé? A két ficzko fejlejt, hogy kivel van dolga, hogy mily nagy potentát vagyok is én! Én vagyok a Rend! Én vagyok a Közhatalom! Majd megmutatom nekik!

S megmutatta nekik, de velük együtt nekünk is. És így nem kell menni Oroszorszáig egy kis barbársággért, némi középkori sötétségért, egy nagyváradai rendőrkapitány fejből itthon is telik elége.

Borzalom az, ha az embernek jutó hatalmat nem válogatja méltóképen egyívé. A hatalomban szesz van, vagy mákony, vagy más eféle, nem bírja el mindenfajta agyvelő. Könnyen megszédül, megkötyagosodik tőle s akkor nosza rajta meg van a baj! Ha szegény kicsi embernek nagy a hatalma, lesz belőle komoly és félelmetes Neró, aki a mindenhatóság borától részegen fölgyújtja Rómát s keresztire feszíteti a renitens alattvalókat. Kisebb hatalommal pedig fiók Neró lesz a szegény csekélyke ember, mint a nagyváradai rendőrkapitány, aki fájó szívvel lemondva arról, hogy keresztire feszítse, avagy legalább deresre huzassa az ellene vétőket, kénytelen beérni a tolonczkocsival.

A nagyváradai eset azonban nem áll egyedül. Volt már mása Siófokon, ahol a falu esze hasonló bölcseséggel elszupplattotta a határból a kellemetlen ujságírót. És volt mása Marosvásárhelyen, ahol egy másik fiók Neró saját uri tetszésétől tette függővé, hogy megjelenhessen-e egy viczes hetilap? Rövid négy vagy öt hónapon belül ime három testvéreset. A szenvedő alany mindig ujságíró. A hatalmaskodó basa mindannyiszor egy-egy vidéki nagyhatalom. Mi e hasonló tünetek szaporaságának okozója? Eddig sem volt szigorúan rész-

arányos mindenütt a hatalmat gyakorló ember kapacitása s az embernek jutó hatalom. Eddig sem volt közkedvelt az éles pennával operáló ujságíró. Eddig azonban mégis béke volt és sértetlen jogrend. Mi az, hogy most egyszerre s oly egymás után megkötyagosodnak a hatalmasok a nekik osztályrészül jutó hatalomtól? S mi az, hogy száznál haragjuk elsősorban mindenütt a sajtó ellen fordul?

A levegőben lehet valami. Az uralkodó planétában. Lám: a nap tavasszal mindig egyformán melegén süt a földre. S mégsem egyforma minden tavasz. Némely tavasszal még virágszáron megférgesedik a gyümölcs. Avagy egyszerre cserebogarak, nyulok, falánk hernyók lepik el a fákat. Bizony így sokasodnak el ma a fiók Nerók is. Mert a levegőben van a közszabadságok mérsékelt tisztelete. Az uri türelmetlenség. Uralkodó planéta lett — mint mindig, valahányszor az idők mutatóját egy reakciónárius eszméramlat visszafelé fordította — a sajtó gyűlölete, becsmérlése. Nemcsak Nagyváradon, Marosvásárhelyen és Siófokon vannak olyanok, akiknél nem részarányos a hatalom s a belátó intelligencia. Másuttis, magasabb pozícióban is vannak — nem egyen, nem ketten — akik ilyfajta hibában leledzenek. Ismerek Budapesten is Nerókat, akik úgy vélik, hogy a dunaparti tornyos palotából, hova alanti helyzetből váratlanul kerültek, szemöldök rántásával kormányozzák a naprendszer s e világegyetemet. S ezek az urak is erejükét próbálván első sorban a sajtó ellen fordulnak, mely nekik is kellemetlen s a maguk gavallér szeszélyének tulajdonítják hogy egyelőre és nem soká, tünni méltóztatnak azt, hogy sajtó legyen és ujságíró.

Az apró Nerók csak ezeknek a nem sokkal apróbb Neróknak a mintája szerint igazodnak.

Azért ha irtogatjuk őket, bizony nemcsak Nagyváradon hanem másutt is el kell egy kis hideg zuhany!

Den.

Napirend. Naptár: Szombat, június 1. — Római katolikus: Juszín — Prot. Irené. — Görög-ország: május 19. Patrík és t. — Zsidó: Sivan 19. S. Bechal 2. P. — A nap két reggel 4 óra 8 perczkor, nyugszik esti 7 óra 47 perczkor. — A hold két este 11 órakor, nyugszik d. e. 9 óra 14 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. — A Magyar Sebészeti Társaság nagygyűlése a Nemzeti Múzeumban. — Bemutató a Vízszínházban. Szinro ketül Hellai Jenő darabja. A Be nat. A Sport-Világ atletikai versenye d. u. 5 órakor a millenáris versenypályán. — A Magyar Jeltárog Hítelbank zálogelvételek sorosa ása d. e. 10 órakor. — Galambfő-verseny a Margitszigeten. — Átadás a központi zálogházban. — A Nemzeti Szalon nyári kiállításának bemutatása a sajtó képviselői előtt. — A Könyves Kálmán művészeti társaság nagygyűlése a szalonban a rendezés miatt zárva. — A Be nat. kiállítás az Uránia Kégyo-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. — A Be nat. kiállítás az Uránia Kégyo-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 1 K belépődíjjal. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-12-ig és 3-6-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Techn. iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig.

— **Személyi hírek.** Samassa József egri érsek Szmrecsányi Lajos segédpüspök kíséretében Szmrecsányi Pál püspök látogatására Nagyváradra érkezett. — **Dr. Glass Rezső** v. főv. egyetemi-orvos, a női-, ideg- és szivbetegségek orvosa, **Buzidsfürdőn** orvosi működését ismét megkezdte.

— **Az angol királyi pár Norvégiában.** A Daily Mail-nak jelentik Krisztániából, hogy Edvárd király és Alexandra királyné augusztusban meglátogatja a norvég fővárost.

— **Kossuth Ferencz beteg.** Ma délelőtt a képviselőházban riasztó hírek terjedtek el **Kossuth** Ferenczről, hogy állapotában feltűnő rosszabbodás állott be és el sem hagyhatta lakását. Az érdeklődők azonban, akik nagyszámban keresték fel a kereskedelmi miniszter lakását, megnyugtató felvilágosítást kaptak. **Kossuth** Ferencznek mindössze az arca van megdagadva kissé. E miatt azonban kénytelen a szobában maradni s nem vehet részt vasárnap a hajduböszörményi Bocskay-szobor leleplezésén. Állapota remélhetőleg néhány nap alatt jobbra fordul.

— **A czári család nyaral.** A czári család manyári tartózkodásra Peterhofba költözött.

— **A király a bécsi díjlovgaláson.** A király ma délután két órakor megjelent a Praterben levő ügetőversenypályán rendezett díjlovgaláson s az első helyen a lovaglószerenyt. A pályában megjelentek még Ferdinánd, Ferencz Szalvátor, Lipót Szalvátor főherczegek, Fülöp és Lipót koburgi herczegek és Arnulf bajor herczeg.

— **Jenő főherczeg utja.** Jenő főherczeg ma délelőtt Münchenbe érkezett. A főherczeg a pályaudvaron **Lajos** herczeg neje, valamint **Lajos Ferdinánd** herczeg neje fogadták. A főherczeg délben Innsbruck felé utazott el.

— **Vilmos császár nyaralója.** A Falconieri nyaraló Frascatiiban Róma közelében ma a német császár tulajdonába ment át. Az ajándékozási okiratot ma írta alá Mendelsohn titkos tanácsos a római német nagykövetségén.

— **Az ifjuság Kazinczy sirjánál.** Kazinczy Ferencz, a nagy nyelvújító mauzoleumához zárandokolt ki ma a sátoraljai helyi főgimnázium ifjusága Széphalomra. Az ifjuság szavalatokkal és felolvasásokkal róttá le a kegyelet adóját a nagy hazafi iránt. A sárospataki főiskola növendékei néhány nap mulva szintén megkoszorúzzák Kazinczy sirját.

— **A Pázmány síremlék.** Tegnap Pozsonyban **Komlóssy** Ferencz prépost elnökle mellett az Országos Pázmány-Egyesület bizottsága az ottani kiküldöttekkel ülést tartott, mely alkalommal megtartotta a domban a helyszíni szemlét is. Megállapították a felállítandó síremlék és szobor helyét és elhatározták, hogy a síremlék elkészülte után, amelynek költségét **Fraknoi** Vilmos püspök vállalta magára, Pázmány hamvait országos ünneppel, nagy körmenettel és temetési szertartással helyezik át.

— **Konrad vezérkari főnök Berlinben.** Konrad altábornagy, a magyar-osztrák hadsereg vezérkari főnöke ma este a Palast Hotel-ben lakomát adott, amelyen igen számosan jelentek meg. — A királyi palotában adott reggelin ma az osztrák-magyar vezérkari főnök is résztvett. **Hötendorf** altábornagy reggeli után sétakocsizást tett a vezérkari főnökkel Potsdamba, majd visszatért Berlinbe.

— **Az új orosz flotta.** **Skrydlow** tengernagy és **Maximovskij** vezérkari ezredes párisi tartózkodását összefüggésbe hozzák az orosz flotta újjászervezésével és az orosz hadsereg számára szükséges rendelésekkel. A megrendelések legnagyobb részét francia hajógyárak fogják ellátni, de nem mindent, mert akkor tulságos hosszú ideig tartana a szállítás. Ezért több megrendelés angol, német és ausztria-magyarországi gyáraknak jutott azzal a feltétellel, hogy viszont ezek az államok is részt vesznek a kölcsön lebonyolításában. A megrendelések összege kerek számban 1600 millió frankra rug, amelyet nyolc évre osztanak fel.

— **A Magyar Sebészeti Társaság nagygyűlése.** Ma délután öt órakor tartotta dr. **Dollinger** Gyula egyetemi tanár elnökle alatt a Magyar Sebészeti Társaság alakuló közgyűlést a Nemzeti Múzeum dísztermében. Az elnöki megnyitót után dr. **Manninger** Vilmos titkár az alapszabályokat olvasta fel, amelyeket apró kis módosításokkal a nagygyűlés egész terjedelmében elfogadott. Azután a tisztikar megválasztására került a sor. A megválasztottak névsora a következő: elnök dr. **Dollinger** Gyula, jegyző dr. **Hüll** Hümér, titkár dr. **Manninger** Vilmos, pénztáros dr. **Baron** Jónás. Az igazgatótanácsba a fővárosi tagok közül dr. **Herczel** Manó, dr. **Haberern** I. Pált, dr. **Ludvik** Endrét, a vidékiek közül dr. **Fráter** Endrét és **Martiny** Károlyt választották be. Az alakuló közgyűlést megelőzőleg az előkészítő bizottság ülésezett. Június 1-én, szombaton lesz a kongresszus ünnepies megnyitása és az első tudományos vita-ülés.

— **Hadügyminiszter a párbaj ellen.** A francia hadügyminiszter közzétette az intézett a hadtestparancsnokokhoz, amelyben megtiltja, hogy a katonák és felebbvalóik közötti viszályok esetén a párbajra engedélyt adjanak és semmiféleképpen nem szabad nyomást gyakorolni a katonákra, mely párbajra készíti őket. Ha a szolgálat közben valami viszály fordulna elő, a hatóság a szolgálati szabályzatot alkalmazza. Ha a szolgálaton kívül történik a viszály, ha tehát ilyképpen magánügyről van szó, mindenkinek szabad nézetétől függ, hogyan fog eljárni lelkiismerete és felfogásának megfelelően. Az illető azonban mindenkor felelős tetteiért a törvénynek s a katonai szabályzatnak.

— **A szultán kitüntetés.** Hivatalos közlés szerint a szultán a szerb miniszterelnöknek az Osmanjere rend gyémántos nagyszalagját, a pénzügyminiszternek, a kereskedelemügyi miniszternek és **Markovics** volt pénzügyminiszternek az Osmanjere rend nagyszalagját, továbbá az itteni szerb követ-ség és a szerb minisztérium számos tisztviselőjének különböző rendjel-kitüntetések adományozott. Ezek a kitüntetések a tavaly létrejött szerb-török kereskedelmi egyezményvel állanak összefüggésben.

— **Fischer-Colbric püspök balesete.** Fischer-Colbric Ágostont, a kassai egyházmegye püspökét, szerdán délután baleset érte. A püspök *Tost* Barna szertáros kíséretében Regeteruszkán volt bémálni. Délután négyesfogaton, zárt utazó hintóban visszatérőben volt Kassára. Barcza mellett az országúton a püspök hintójával szembejött *Caras* törzsorvos automobilon. Már messziről intett a kocsisnak, hogy jöhet-e? A kocsis, aki már 20 esztendeje biztos kezű kocsi a püspöki udvarnak, igent intett. A négyesfogaton az országút szélén robogott, hogy kikertülje a közepén kavicsos utat. Mikor az automobil a hintó felé tartott, a lovak megijedtek, s a következő pillanatban a hintót az út melletti sáncba rántották. A zárt hintó felfordult. A kocsiiban ülő Fischer-Colbric Ágost püspök a feldúlt hintó aljára esett, *Tost* Barna püspöki szertáros pedig a püspökre zuhant. Mindez pillanat műve volt. A kocsi bakjáról a kocsis messze elröppült s jobb vállpercét törte. Apüspök arcának baloldalán könnyű horzsolást szenvedett, *Tost* Barna pedig homlokán sebesült meg szintén könnyebben. *Caras* törzsorvos a balesetet látva, azonnal megállította automobilját és nyomban a püspök segítségére sietett. A kocsi teljesen összetört. A földrezuhanó oldalon a vastag üveg-szilánkokra zuzódott s a püspök csak véletlen szerencsének köszönhető, hogy a szilánkok nem sebesítették meg. — A püspök a baleset után gróf *Zichy* Károly barczai kastélyába ment s innen a gróf kocsija vitte Kassára. A kocsi parasztszekéren a kassai kórházba szállították. Az első segélyt *Caras* törzsorvos nyújtotta neki. A püspök sérülése csak könnyebb természetű. Tegnap már résztvett a körmenetben. Délben Perbenyikre utazott bémálni. Tegnap délután a tábornoki kar és a kassai kath. egyetlek testületileg tiszteltek a püspöknél s örömlöknek adtak kifejezést, hogy a balesetből szerencsésen menekült meg.

— **Apponyi Albertné grófné melegedőszobái.** A napokban báró Dániel Ernőné lakásán a melegedő szobák tárgyában a jövő évi teendő megbeszélése végett ülést tartottak. A jelenvolt hölgyek meleg érdeklődéssel bíztos jelét adja, hogy a nemes szívű grófné — kinek oldalán báró Dániel Ernőné áll — fáradhatatlan tevékenysége sikerrel fog járni. A jövő évben Apponyi Albertné grófné továbbra is személyesen vezeti melegedő szobáját. Ugyancsak báró Dániel Ernőné is fentartja a magáét. — Ezenkívül a következő hölgyek ígérték meg, hogy a melegedő szobák élére állanak: Batthyány Tivadarné grófné, Barkóczy Ilona báróné, Elek Pálné. — Az ételkiosztásnál való részvételüket a következő hölgyek helyezték kiállításba: Dárday Sándorné, Ábrányi Kornélné, Rohonczy Gidáné, Bessenyei Ferenczné, Székács Tivadarné, Karlovszky Bertalané, Balás Béláné, Bernát Gézáné, Hertzka Elza. A tél vége felé még a következő adományok folytak be: Elek Pálné 50 korona, Balás Béláné 34 korona, Straub 10 korona, Kubinyi Árpád 10 korona, Wlassics Gyuláné 40 korona, Földváry Emma 20 korona, Károlyi Istvánné grófné 50 kor., Bernát Gézáné 10 korona, Szerviczky Odónné 10 korona, Kálmán Sárka 10 korona, Elek Pálné gyűjtése 100 korona, Rohonczy Gidáné 50 korona, Ábrányi Kornélné, 30 korona, Hertzka Elza 50 korona. Dániel Ernőné báróné Ilka-utca melegedő szobájára az asztalokat és székeket Wampetits Ferencz, Apponyi Albertné grófné budai melegedő szobájára részére pedig Bauer János szállodatulajdonos engedték át előzékenyen. Heidelberg Tivadarné 200 koronát adományozott és megígérte, hogy a jövő évben saját költségén tart fenn melegedő szobát. Kívánatos volna, hogy e nagylelkű példa hasonló irányban számos követőre találjon.

— **Elhunyt kuriai bíró.** Ma reggel 9 órakor hosszabb betegeskedés után meghalt *Pichler* Lipót nyugalmazott kuriai bíró. A hatvanhat éves öreg ur Temesvármegyénél kezdte a szolgálatot. A decentralizáció után a szegedi táblához került, majd onnan Budapestre a kúriához. Negyven esztendei szolgálat után vonult nyugalomba. Az elhunytban *Pálos* Jenő rendőrfogalmazó édesatyját gyászolja.

— **A császár Rómában.** Az olasz politikai körökben az a hír kering, hogy a császár októberben a kopenhágai sejour után az olasz király látogatására Rómába érkezik. Tittoni gyakori tanácskozással az orosz nagykövettel ezzel a tervvel hozzák összeköttetésbe

— **Erzsébet királynéknak szobra.** A király hétfőn fogja Bécsben fogadni az Erzsébet-szoborbizottságot, amely átnyújtja az uralkodónak a szoborról készült ezüst plakettet és a szobor képeslevezőlapját. A leleplezésen a magyar kormány tagjain kívül a müncheni, possenhofeni és prágai polgármesterek is jelen lesznek. Possenhofen a megboldogult királyné születéshelye. Károly Tivadar bajor herceg, a néhai királyné fivére, feleségével együtt Bécsbe utazik a szoborleleplezésre.

— **Csiky Gergely özvegye meghalt.** *Csiky* Gergelynek, a nagynevű drámaíróknak özvegye, szül. *Bakody* Amanda, dr. *Bakody* Tivadarnak, a hírneves hasonszeny-gyógyomó tanárnak leánya, ma hajnalban meghalt rövid szenvedés után életének 52-ik évében. Az elhunyt urinő ezelőtt három nappal műtétnek vetette alá magát és e végett Szentkirály-utca 22. számú lakásából átszállították a Szent János-kórházba, ahol azonban nemes életét már nem lehetett megmenteni. *Bakody* Amanda először *Willecz* dugaszdag földbirtokoshoz ment nőül, egy évi házasság után azonban özvegyesre jutott, ebből a házasságból származott *Erna* leánya, ki most dr. *Erdélyi* Sándornak, a volt igazságügyi miniszter fiának a felesége. Az özvegyet *Csiky* Gergely, ki a papiszerzetből kilépett, 1881 karácsony estjén vezette a Deák Ferenc-téri ág. ev. templomban oltár elé. Hét esztendeig éltek együtt a legideálisabb házasságban; *Csiky* Gergely rajongással szerette úgy nejét, mint annak leányát, Erzsit. Ebből a házasságból származott *Csiky* Ödön, ki most készül az ügyvédi pályára. *Csiky* Gergelynek 1888-ban bekövetkezett halála után visszavonultan bár, de az elhunyt ur női lakásában gyakran megfordultak irodalmi előkelőségeink és a Nemzeti Színház nevesebb művészei. Nagy műveltsége, finom modora miatt nagyrabecsülték és szerették a fővárosi előkelő társaságokban. Hült tetemét ma este szállították át a kerepesi-uti temető halottas csarnokába, hol holnap délután négy órakor áldja meg az ág. ev. egyház szertartása szerint *Scholtz* Gusztáv ág. ev. püspök és azután néhai férjének sírja mellett helyezik el örök nyugalomra.

— **Az angol hírlapírók Berlinben.** Az angol hírlapírók ma jelen voltak a potsdami csapatszemlén, amelynek végeztével a császár hozzájuk lovagolt és így szólt:

— Hasznos volna, ha más befolyásos angol férfiak is Németországba jönnének, ez sokban hozzájárulna ahhoz, hogy jobb egyetértés legyen a két nemzet közt.

Mielőtt a császár távozott, még egyszer odafordult az angol hírlapírókhoz és így bucsuzott tőlük:

— Igen örülök, hogy üdvözölhetem önöket. Érezzék magukat jól országunkban és legyen szabad önöket házam vendégeikül tekintenem.

Az angol hírlapírók a diszszemle után sétakocsizást tettek Sans Souciba, majd a királyi pálmakertet tekintették meg. Reggeli után a császár is megjelent a pálmakertben, ahol az angol újságírók közül többet bemutatott neki, akikkel azután szóváltásba elegyedett. Eltávozása előtt a király a következőképpen szólott az angol újságírókhoz angol nyelven: Igen örülök, hogy önökkel találkoztam. Üdvözölöm önöket országomban és házamban. Az angolok hipp, hipp, hurrával válaszoltak.

— **A Boeckay-szobor leleplezése.** Hajdu-Böszörményben nagyban folynak az előkészületek a Boeckay-szobor leleplezésére. Eddig ötszáz hivatalos vendég jelentkezett, köztük *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter, *Mezőssy* Béla, *Meskö* János, *Tóth* János és *Zsilinszky* Mihály államtitkárok, *Antal* Gábor, *Baksay* Gábor püspökök, gróf *Dessenffy* Aurél főrendiházi elnök, gróf *Zichy* Géza, gróf *Degenfeld* József egyházközi elnök, gróf *Wesselenyi* Ferencz, gróf *Pongrácz* Kálmán, *Zichy* Miklós, *Benedek* Sándor és *Szilassy* Aladár közigazgatási bírák, gróf *Vay* Gábor, *Veszprémy* Zoltán, *Falusy* Árpád, *Kállay* András főispánok, *Nagy* Gábor cserpdőrczede, *Laskáry* Gyula, *Thaly* Kálmán és mások. *Justh* Gyula házelnökkel mintegy harmincz-negyven képviselői vannak. Eddig tizenhatszáz törvényhatóság jelentette be az ünnepeken való részvételét hatvanhat taggal. Az érkező vendégeket június 2-án reggel, a megye és a város díszesen fogadja. A szomszédos falvakból és városokból ezrével jön a közönség, így Szoboszlóról diszbandérinnal az eredeti Boeckay-zászló alatt.

— **Szobor Viktória királynőnek.** Angliában nagyarányú emlékművet terveznek *Viktória* királynő emlékének megörökítésére. A szobron már hat esztendeje folynak a munkálatok. A szobor a londoni Buckingham-palota előtt fog állani. Az emlékmű előreláthatólag csak 1913-ra fog elkészülni, úgy, hogy *Edvárd* király megütközését fejezte ki a lassúság fölött, amelylyel a munkálatok haladnak, hanem a tervek beható megtekintése után meggyőződött arról, hogy a mű művészi és építési részeinek lelkiismeretes kidolgozása feltétlenül megkívánja azt a hosszú időt. A szobor készítője *Thomas Brock* szobrász, az építési rész tervezője *Sir Aston Webb*. Az emlékmű közép-pontján *Viktória* királynő hatalmas, tizenhárom láb magas szobra áll. A fejedelmi méltóság jelvényeivel ellátott szobrot a jog, az igazság és a családiasság szimbolikus alakjai veszik körül. A szobormű két oldalán egy-egy nagyobb szökőkút fog játszani. Az emlékmű a középszobron kívül 12 nagyobb szoborcsoporthoz tartozó és 180 domborműből fog állani, melyek a hatalmas angol birodalom egyes részeit jelképezik fogják ábrázolni. Ilyen nagyszámú figurális rész mellett nem csoda, hogy a talapzat, a szökőkutak, sőt még a keretet képező falazat is telve vannak az egyes alakzatokkal. Az emlékszóbor költségei körülbelül 5 millió koronára rúgnak. A szimbolikus szobrok és egy csoport relief jelenleg a Royal Academy helyiségeiben közszemlére van kitéve. *Sir Aston Webb* a szobormű építési részét már majdnem teljesen elkészítette, míg *Brock* a szobrokat ugyan megtervezte, de a kivitel még nagy időt igényel, mert az egységesség érdekében az összes munkákat maga *Brock* végzi három segédjével. Az óriási emlékmű céljaira a világ minden részéből mintegy 350 tonna márványt szereztek be.

— **Az ostendei sakkverseny.** A tizenkettedik forduló eredményéről kiküldött tudósítónk a következőket táviratozza: A nagy-mesterversenyen dr. *Tarrasch* legyőzte *Burnt*, *Schlechter* nyert *Marshall* ellen, míg *Janowski* *Csigorin* ellen ezúttal csak remist tudott elérni. A nyolcadik fordulóról függőben maradt *Marshall*—*Csigorin* játszma remissel végződött. E szerint a verseny állása a tizenkettedik forduló után: Dr. *Tarrasch* 8 (1), *Schlechter* 8, *Janowski* 6 (1), *Marshall* 4½ (1), *Burn* 4 (1), *Csigorin* 3½.

A mesterverseny tizenkettedik fordulóján összerakult a két veretlen, *Niemzowitsch* és *Rubinstein*. A küzdelem érdekes volt, de végül *Rubinstein* bizonyult erősebbnek, mert legyőzte ellenfelét. *Niemzowitsch* azonban még mindig második helyen áll, miután a *Cohn W.* elleni függő partiját megnyerte. *Swiderski*, ki az első helyig küzdött, föl magát, ma váratlanul *Billecard* ellen vesztett. *Forgács* nyert *Scheve* ellen s ezen újabb győzelmével a magyar mester szép pozíciót foglal ismét el, főképpen miután a *Cohn E.* elleni függő partijában is remist ért el. *Snosko-Borowski* nyert *Cohn W.* ellen. E két partin kívül különben a többi pároknál a sötét bábok vezetői diadalmasok voltak. Így *Mieses* nyert *Spielmann* ellen, *Cohn E.* legyőzte *Jacobot*, *Blackburne* *Shories*, *Duras* nyert *Tartacower* ellen, *Teichmann* *Metger* ellen, *Salve* *John* ellen és *Marco* nyert *Lee* ellen. A *Schüchting*—*Leonhardt* és *Mortimer*—*Van Vliet* játszma remiss lett, a *Shoosmith*—*dr. Perlis* játszma pedig nem nyert befejezést. *Bernstein* szabad volt. A tegnapi *Teichmann*—*Süchting* parti nem remissel végződött, hanem *Teichmann* nyerte meg. A verseny állása a tizenkettedik forduló után: *Mieses* 9, *Niemzowitsch* 8½, *Swiderski* 8, *Forgács* 7½, *Salve* 7½, *Cohn E.* 7, *Snosko-Borowski* 7, *Rubinstein* 6½ (1), *Bernstein*, *Marco*, *Metger* (1), *John* 6½, *Spielmann*, *Shories*, *Tartacower* (1), *Teichmann* 6, *Süchting* 5½, *Jacob* 5, *Perlis* (1), *Duras* 4½.

A szombati tizenharmadik fordulón a következő párok mérkőznek: dr. *Perlis*—*Mortimer*, *Billecard*—*Shoosmith*, *Salve*—*Swiderski*, *Teichmann*—*John*, *Leonhardt*—*Metger*, *Cohn E.*—*Süchting*, *Cohn W.*—*Jacob*, *Blackburne*—*Snosko-Borowski*, *Rubinstein*—*Shories*, *Duras*—*Niemzowitsch*, *Scheve*—*Tartacower*, *Mieses*—*Forgács*, dr. *Bernstein*—*Spielmann*, *Van Vliet*—*Lee*. *Marco*, kinek *John*er lett volna az ellenfele, szabadnapos.

— **A képviselő kötelessége.** A Deutschrådikale Corr. közli, hogy a deutsch-teplitzi vasút igazgatósága nem adott szabadságot *Croy Ottó* megválasztott szabad nagynémet képviselőnek, a vasút fogalmazójának, hogy képviselői kötelességét teljesítse. A szabad nagynémet párt illetékes helyen megette evégből a kellő lépéseket.

— Az ungvári kórház botránya. Ungvárnak nagy szenzációja van. A szenzációt az intézet egy volt tanársegéde idézte föl, aki leleplezésekkel fordult a kórház igazgatósága ellen. Az állami bábaképző-intézet első tanársegéde, dr. Veszter Gusztáv a napokban felebbvalóinak minden előző értesítése nélkül, titokban elhagyta a bábaképzőben és a kórházban elfoglalt állását és pár nap előtt hirtelen elutazott Budapestre. Egy ungvári barátjának levelet írt, melyben közli vele, hogy azért hagyta el állását, mert nem hajlandó tovább büntársa lenni az igazgatónak, dr. Novák Endrének. A tanársegéd Budapesten kihallgatásra jelentkezett Apponyi Albert közoktatásügyi miniszternél, elmondta, hogy a bábaképzőben hallatlan és türethetetlen állapotok uralkodnak, adatai vannak az összes visszaélésekről és kéri a minisztert, hogy indítsa meg a legszigorúbb vizsgálatot. Apponyi már ki is adta a rendeletet, hogy pár nap múlva vizsgáló-bizottság szálljon ki Ungvárról és revidálja át a feljelentés adatait, melyek egyképp vádolják az igazgatót és az intézet apáczeit. Veszter doktor nem önkényesen hagyta el tanársegédi állását. Csak éppen az igazgatója előtt titkolta a dolgot. Pár nap előtt sürgönyt intézett a miniszterhez, melyben bejelenti, hogy sürgősen mentseik fel állásától, mert pillanatig sem hajlandó tovább az intézet kötelekében dolgozni. Huszonnégy óra múlva megjött a felmentő válasz és a tanársegéd Budapestre utazott. Veszter távozásáról fantasztikus részleteket szellőztetnek az ungvári társaságban, de senki sem tud bizonyosat. Novák igazgató és a tanársegéd gyakran összekocczantak egymással. Veszternek, aki egy év óta állt az intézet szolgálatában, nem tetszettek az intézetben uralkodó állapotok. Nem is titkolta ezirányú véleményét és megjegyzéseit közölte az igazgatóval, aki kikérte, hogy beleavatkozzék olyan ügyekbe, melyekhez semmi köze sincs. Veszter azonban nem nyugodott bele a leszólásba, továbbra is hirdette és panaszkolta, hogy a kórházi és bábaképzői állapotok türethetetlenek és nem nyugszik bele, míg nem leplezi le a bűnösöket. Különösen az apácákat gyűlölte Veszter. A kórházban igen gyakoriak voltak a botrányok s a nővérek valószínűleg bujkáltak a szigorú és igazságos tanársegéd elől. Mindjárt az első összeveszés után az igazgató, dr. Novák jelentést tett a belügyminiszternek a történetéről, leparancsolta Vesztert. A belügyminiszter azonban nem adott igazat az igazgatónak és a tanársegéd továbbra is ottmaradt az intézetben. Ettől fogva az igazgató és Veszter között mindennapos volt az összekocczanás s a tanársegéd leleplezéssel fenyegetőzött. Vagy veszekedtek egymással, vagy pedig haragban voltak és hétszámra nem szóltak egy szót sem egymáshoz.

— Az áradás. Az Országos Vízépítési Igazgatóság jelenti: A felső Duna Passautól Linzig már apad, lejjebb, Paksig, a vízszin lassan emelkedik. A mai vízállásból következőleg, Budapesten az árhullám tetőzése körülbelül június 4-én mintegy 510 czm. magasságban várható, vagyis a víz több mint 1/2 méterrel az alsó rakodópart szintje alatt marad. Gombostól lefelé a vízállás nagy s még hosszú ideig nagy marad, de lényeges vízszin-emelkedés nem várható.

Hivatalosan megállapították, hogy Rudolfsnadbán ma délig mintegy 450 ház omlott össze. A lakosság legnagyobb része a szomszéd községek lakosainak vendégszeretettel élvezi. A titeli tiszai töltésen fabódékat emeltek és a lakosság egy töredéke ott tartózkodik. A mentési munkálatok még egyre folynak. Egy utászcsapat Muics hadnagy vezetésével ugyszólván önfeláldozással dolgozik a lakosság vagyonának megmentésén. Steinecker miniszteri biztos, aki a töltés ászakadása okának megvizsgálásával van megbízva, a titeli zsilipórházban tartózkodik és megkezdette a lakosság kihallgatását. Sztepenof Emil titeli gör. keleti plébános négy családot, Mukity Ede titeli hidbérletű öt családot fogadott magához ellátásra. A községet körülövező víz 5-6, Rudolfsnadbán községben pedig még mindig 3-4 méter magas. Ma ideérkezett a megyei járásorvos, hogy egészségügyi szempontból intézkedéseket tegyen. mert a vízben elpusztult állatok rothadásnak indultak és a levegőt megfertőzik. Az éjjel beállott esőzések, valamint a vízben megromlózott oszlopok kidülése következtében a távíróvezeték funkcionálása megszűnt. A titeli községhezánál egy bizottság működik, amely a begyűlt adományokat a szűkölködők között szétosztja. Ma Flor-

váth Alajos vaskereskedő Nagyszentmiklósról 20 korona adományt küldött.

Sopron vármegye délnyugati határszélén beállott felhőszakadás a Repcze folyó és az Edlauptak vizeit rövid néhány negyedóra alatt úgy felduzzasztotta, hogy ezek áthágták a partokat és három méternél magasabban árasztották el Alsómaróczt és Dérföldöt. Dérföldön a házak ablakain folyt be a víz, minek következtében a lakosság élelmiszereit és ruhaneműit majdnem teljesen elpusztultak. — Tegnap Hájás Antal alispán és Keleti Izsó, az államépítészeti hivatal főnöke a helyszínére indultak és intézkedtek az utak és hidak helyreállítása iránt. Alsómarócson a községi jegyzőnek is menekülnie kellett és az anyakönyveket is alig tudták megmenteni. Ramócson kevesebb ház dőlt össze, mint Dérföldön, ellenben igen sok háziállat pusztult el. A víz hatalmas hullámzása nagy fákat tépett ki és a szénbogllyákat a dombról a harmadik határba hordta. A lakosság pillanatnyi segítségére az alispán a jelentkezőknek pénz utalványozott.

— Kissupplott szerkesztők. Nagy feltűnést és általános megbotrányozást keltett ma Nagyváradon a rendőrségnek egy önkényes és minden törvényes alapot nélkülöző határozata. A nagyvárad Esti Ujság két szerkesztőjét Károlyi Gyulát és Ferenczi Józsefet ugyanis azért, mert lapjukban a rendőrséget állandóan támadták, örök időkre kitiltották a városból. A Nagyvárad Esti Ujság állandóan támadta és keményen kritizálta a rendőrséget. A rendőrség erre azzal válaszolt, hogy a lap szerkesztőségét, kiadóhivatalát és nyomdáját a szoros értelemben rendőri felügyelet alá vette. Erőszakkal meggátolta, hogy a már kinyomatott példányokat széthordhassák és egyáltalában egy állandó és türethetetlen szekaturával keserítette meg a lap életét. Mivel azonban a támadások — amelyekért még sajtóperet sem mertek indítani — csak nem akartak elmaradni, a rendőrség a kitiltás radikális eszközéhez nyúlt.

— A Szent-Anna jubileumi templom alapkövetéle. Bécsben dr. Marschal püspök ma szentelte fel a király jelenlétében az épülő Szent-Anna jubileumi templomot. A polgármester üdvözlő beszédére a király válaszolt és azt mondotta, hogy Baumgarten fejlődése teljesen indokolta teszi az örvendetés fellendülésnek megfelelő templom felépítését. Öszinte megelégedésére szolgál, hogy a templom építésére irányuló törekvés oly hamar testet öltött és azon reményben jött el ide, hogy a város még hatalmasan fejlődni fog. Az alapkövetéleli okirat aláírása és a szokásos három kalapácsütés után Marschal püspök megáldotta a templomot, mire az ünnepély véget ért. Lueger polgármester több személyiséget mutatott be az uralkodónak, akiket az megszólítással tüntetett ki. Az ünnepély bevégeztével a király a nagy tömegben egybegyűlt lakosság lelkes ovációi között visszatért a Hofburgba. Baumgarten az alapkövetélel alkalmából zászlódíszt öltött.

— Schaechter Mózes ügye. A sokat zaklatott Schaechter Mózes orosz hírlapíró kiutasítása ügyében ma kedvező fordulat állott be. A belügyminiszter hatályon kívül helyezte a kiutasítást azzal a megokolással, hogy Schaechternek van biztos foglalkozása, amelyből meg is tud élni.

— A hírlapok terjedelme. A kereskedelmi miniszter legutóbb a következő rendeletet adta ki: Kételyek eloszlátása céljából értesitem a postai és táviradhatóságokat, hogy a hírlapjegyekkel bementesíthető hírlapok, folyóiratok, időszaki sajtótermékek, gyűjtőművek, kereskedők és mások által időnkint kiadott nyomtatott hirdetések és árjegyzékek ugyanolyan kiterjedésűek lehetnek, mint a nyomtatványok általában; vagyis egy-egy küldemény terjedelme bármely irányban 45 centiméter, tekercsalaku küldeményeknél pedig hosszúságban 75 czm., átmérőben 10 centimétert nem haladhat meg.

— Roosevelt a töke tisztességéről. Rég nem mondtak illetékes helyen oly súlyos ítéletet a tőkéről és a töke tisztességéről, a kötelességekről, amelyek a nagy töke kezelőit és letéteményeseit terhelik, mint amilyent Roosevelt elnök mondott Indianapolisban. Nyílt szakkal lépett föl a nagy töke kapzsisága és fosztogató hajlamai ellen. Lehet, hogy ez a beszéd többet ártott neki a nagy kapitalisták körében, mint amennyit használt neki egész eddigi működése. De — úgy látszik — ezzel leszámolt az elnök. Nem törődik vele, akármily véleményrel vannak róla. Állást foglalt minden nagy visszaélés ellen, amelyet eddig a nagy kapitalizmus elkövetett.

— A megoldandó problémák egyike — úgy mondotta — a tulajdoni jog fenntartása. Ez csak

akkor részesülhet védelemben, ha gondolunk arra, hogy nem annyira a szocialista és anarkista, mint a *dusgazdag ember rabló tulkapásai veszélyeztetik*. A nemzetnek az összes eszközökkel arra kell törekednie, hogy az atomossággal elkövetett bűnöket megtorolja, egészen úgy, mint azokat, amelyeket erőszakosan követnek el. Az elnök behatóan foglalkozik a vasut-ügyvel s kijelenti, hogy a kormányt megilleti az a jog, hogy a nemzetközi forgalom lebonyolítására szolgáló vasutakat felülvizsgálja és ellenőrizhesse, csakugy, mint a nemzeti bankokat. Ugyanígy meg kell, hogy legyen az a joga, hogy superrevizió alá vegye a részvények és záloglevelek kiadását. E revizió alapjául a teljes nyilvánosság szolgálhat. A kormány ezen az uton abban a helyzetben lesz, hogy a töke tulhalmozását a jövőben megakadályozza, minthogy másokat kizsákmányoljon azzal, hogy a vasuti obligációkkal terheli meg és a pénzt magának tartja, ahelyett, hogy társadalmi célokra, avagy a vasuti forgalom megjavítására fordítaná. Nem akarunk, ugymond, forradalmilag működni, a részvények és hitellevelek kiadását sem akarjuk megakadályozni, tekintve, hogy a vasutak mégis csak a hitel alapszának és az ily intézkedések az Egyesült-Államok gazdasági fejlődését akadályozzák. Ez idő szerint a forgalom megkönnyítése és a vasutak üzemének megjavítása a főcél. (Helyeslés.) A tarifákat igazságosan és észszerűen rendezni kell. Beszédét a következőképpen fejezte be: Követeljük a becsületességet, a bátorságot, a közös növelésére való törekvést mind az állami hivatalnokoktól, mind az üzleti világ embereitől. Emlékeztessük a nagy vagyon tulajdonosát arra, hogy vagyonának használatánál és élvezésénél mindenkor arra kell gondolnia, hogy bizonyos tekintetben gondnoka az államvagyon egy részének, hogy a köznek bizalmi férfia és hogy a vagyon helytelen irányu felhasználása igen káros következménnyel járhat úgy rá nézve, valamint a vagyonos osztályra és a nemzetre nézve.

— Eljegyzés. Schänk Fánika és Geschmay Zsigmond jegyesek Budapesten.

— Törvénytelen királyi gyermekek. A törvénytelen gyermekek védelmére az egész művelt világon mozgalmak indultak már meg. De hogy ezeknek a mozgalmaknak kevés eredményük lehetett eddig az kitűnik abból, hogy még királyi törvénytelen gyermekek sem részesülnek kellő védelemben. Adtunk hírt róla, hogy a mostani spanyol király apja, XII. Alfonz királynak két törvénytelen fia volt, Sans Alfonz és Fernand. Ezek a törvénytelen gyermekek pört indítottak a királyi család ellen, mely pörnek ez az érdekes története van. Az apa, XII. Alfonz király halálos ágyán két természetes fia javára állítottag egy párisi bankháznál nagyobb összeget helyezett el értékpapirokban. Mikor azután a király halála után a testvérek rendelkezni akartak a javukra letett értékek felett kiderült, hogy azok időközben eltűntek. A Sanziuuk erőlyesen visszakövetelték örökségüket azonban minden erre irányuló törekvésük eredménytelen maradt. Röviddel utóbb a spanyol udvar egyik képviselője tárgyalásba bocsátkozott velük, de ez sem vezetett eredményre. A kereset amelyet a fivérek ezután benyújtottak, a következő négy pontot tartalmazza: Elismerendő, hogy XII. Alfonz király egy természetes gyermeket hagyott hátra (a keresetben tudniillik csupán Sans Alfonzról van szó, mint aki az egyedüli felperesként szerepel). Elismerendő az atyai név viselésének joga (azaz Sans Alfonznak joga legyen arra, hogy magát nyilvánosan is XII. Alfonz fiának vallhassa). A királyi ház tagjai részére szokásos személyi járandóság Sans Alfonz javára is engedélyezendő. Kifizetendő az az örökségrész, amely őt, mint XII. Alfonz törvényes örökösét megilleti. A királyi család immunitásával igyekezett védekezni és jogtanácsosa ez alapon illetékességi kifogást emelt. A legfelső törvényszék azonban ezt a kifogást elvetette azzal az indokolással, hogy a kereset tárgyát képező ügyben a királyi család immunitása nem vehető figyelembe. A törvényszék tehát legközelebb döntenie fog a három első pontra nézve, míg a negyedik pont fölött csupán a legelső törvényszék mondhat ítéletet. A pör természetesen nagy feltűnést kelt és különösen a diplomata körökben nagy feszültséggel várják az ítéletet.

— Tolatás közben. Koronában tolatás közben egy vasuti átjárónál egy vonat neki ment egy kocsinak, amelyben kilenc asszony ült. A vonat feldöntötte a kocsi és elgázolta mind a kilenc asszonyt.

Jótekonycsélú ünnepély a bástyán. Az I. kerületi Közjótékonyági Egyesület nyári ünnepe, amit vasárnap délután a várbástya kies sétányán rendeznek Buda jótékony hölgyei, a főváros minden részében nagy érdeklődést kelt. A 200-as nagy rendezőbizottság tegnapi ülésében a krisztinai elemi iskola tornatermét teljesen megtöltötték a résztvevők, kik a jótekonycsélú mulatság érdekeit lelkesen támogatják. Az I. kerületi Általános Közjótékonyági Egyesület, mely a főváros egyik leghasznosabb és legjelentékenyebb jótékony egylete, olyan kiváló egyéniségű főúri hölgynek vezetésére állt, mint gróf Apponyi Albertné, aki sokoldalú társadalmi elfoglaltsága mellett, melylyel országos érdekű ügyeket támogat, saját kerületének érdekeit is hasonló szeretettel karolja fel. Gróf Apponyi Albertné elnökön kívül a tisztikar a következőkből áll: Márkus Imre előljáró társelnök, Mayer Gyula vezető elnök, Fernbach Péterné I. alelnök, Baranyay Sándor II. alelnök, dr. Papp Vilmos titkár, dr. Pappert Győző főtitkár, dr. Bucsányi Gyula titkár, Kapcsa Imre pénztáros, Gamauf Géza ellenőr. Zboray Béla jogtanácsos; osztályfőnökök: népkönyha: dr. Szébeny Antalné; melegedőszo: Schumy Rezsóné; munkások: Mayer Gyuláné. A rendezőbizottság elnöke dr. Szébeny Antalné, országgyűlési képviselő neje, az ő működésének köszönhető, hogy a nagyarányú ünnepély rendezésébe az egész kerület befolyt. Eleven mozgalmas képet fog nyújtani az öreg Bástya, melynek hátán sátrak emelkednek s tarka bazárok sorai közt vidám zene hangjainál mint a tömeges jegyvásárlásokból látszik, egész Pest-Buda találkozni fog. A sátrakban árusító hölgyek névsora a következő:

Pezsgősátorban: May Münster Kornélia, Krausz Miksáné, öz. Zwierák Agostonné, Radnay Árpádné, Yolinsky Marianne, Malmaritsch Margit és Irén.

I. bazár: dr. Hegedüs Jánosné, Szegedy-Maszák Aladárné, Lingauer Erzsike, Hincz Hedda, Schödl Marz, Lázár Vilma, Fittler Sári és Mari, Lenk Denise és Delinke, Kolozsváry Edit.

II. bazár: Jankovich Jánosné, Némethy Károlyné, Steller Antalné, Jankovich Ilonka, Nagy Rózsika, Cseőke Sárika, Steller Natália, Kulcsár Alice, Hegedüs Erzsike, Ticht Márta.

Czúkrásza: Fernbach Péterné, Kovács Sebestyén Aladárné, Alm Margit és Elvira, Paál Ilonka és Böske, Zsák Anna, Weisz Dolly.

Csárda: Dr. Szébeny Antalné, Romy Béláné, Mayer Adolfné, Imrech Albertné, Gamauf Gyuláné, Szenes Henrikné, Schumy Rezsóné, Romy Blanka és Gizi, Mezey Edith, Szőke Ilonka és Mariska, Bajza Ferike és Viola, Fehér Mariska.

Mézeskalácsos: Dr. Janicsék Józsefné, Székely Kálmáné, Ripka Ferenczné, Kogler Hedda és Edith, Fejér Flóra, Himpfner Irma, Tüsky Valéria és Leona, Paszterczyk Nóra és Jankovich Margit.

Tözsde: Öz. Mórocz Károlyné, Keömléy Nándorné, Marcis Irén, Gizella és Berta, Geröcs Irén, Komjáthy Márta, Mórocz Valéria, Doroghságy Blanka, Keömléi Blanka, Atzél Margit és Anna.

Virág: Mayer Gyuláné, Kiss Sándorné, Pogány Jolán, Becker Irén és Miczi, Novelly Anna, Gerster Isthmie és Margit, Kiss Ilonka, Gang Ilonka.

Szerencsekerék és tombola: Bajza Ferenczné, Szőke Adolfné, Kántor Vilma, Trettina Irma, Zdravilek Józsa, Erdődy Erzsike.

Kücsöber: Mezey Edit, Romy Blanka.
Virágkosci: Jankovich Ilonka és Cseőke Sárika.
Tót fű: Schödl Mária.
Léggömbárusító: Hegedüs Erzsike.

Utazás az északi sarkra. Peary Róbert, az ismert nevű sarkutazó július 1-én indul el a „Roosevelt” hajón újabb sarkutató útjára. Peary öntudatos biztonsággal állítja, hogy ezúttal végre sikerülni fog a nagy célt elérnie. Utját a Smith-sund-csatornán keresztül veszi és még a tél beállta előtt akarja Grönland, vagy a Grantföld egyik északi kikötőjét elérni. Itt aztán áttelelni szándékozik és csak februárban akarja a voltaképeni szánutazást megkezdeni az északi sarkvidék felkutatására. Peary a szánutatót északnyugati irányban tervezi, nehogy a keleti irányban haladó áramlat, amelynek megállapítása az előbbi Peary-expedíció egyik legérdekesebb eredménye volt, az északi sark irányától eltérítse. Rendkívül figyelemreméltó körülmény az, hogy ma, amikor az északi sark kifürkészését modern vívmányok, minők az irányítható léghajó, automobil stb. segítségével kísérik meg, vagy legalább is tervezik, akkor Peary, aki pedig eléggé megismerkedhetett a sarkutazások szükségleteivel, szigorúan ragaszkodik a kutyák által vont szánokhoz. Nemrég ki is jelentette, hogy Vellman, aki a nyáron a Spitzbergákról léghajóval szándékozik az északi sarkvidékre jutni, nem fordított elég figyelmet arra a behatásra, amelyet a hőmérsék és a csapadékok a léghajóra gyakorolni iognak. Fiala Anthony pedig a jövő évben automobilal igyekszik a célhoz. Kijelentése szerint egy millió amerikai 200.000 dollárt bocsátott a tervezett sarkutazásra és így az már most is biztosítottnak tekinthető.

A Habsburgok védelmében. Nagy feltűnést keltett tegnap négy óra felé Bécs város összes kávéházaiban, vendéglőiben s hírlapelárulító helyein az, hogy a rendőrség megjelent és elkobozta a „Neues Wiener Journal” össze számait. A lap

szerkesztőségében és hiadóhivatalában is elkobozta az összes, még meglevő számokat. Okot erre az szolgáltatott, hogy a nevezett lap Bahr Herman Stuttgartban megjelent könyvének néhány passzusát közölte, mely a Habsburg-dinasztiára vonatkozik. A cenzura nem vette észre a passzuszt s csak délután jutott eszébe, hogy a Habsburg-dinasztiát meg kell védelmeznie. A könyvet a rendőrség nem kobozhatta el, mert a bécsi könyvpiacon még nem jelent meg.

Ékszerlovajok egy elmeeggyógyintézetben. A kolozsvári Országos Karolina kórház igazgatósága feljelentést tett az ottani rendőrségnél, hogy a kórház elmeeggyógyintézetében nap-nap után nagy ékszerlopások történtek s az eddigi kár meghaladja a tízezer koronát. Hétfőn délelőtt jöttek rá, hogy egy magasállású állami tisztviselő beteg feleségének ezerkét száz korona értékű aranyórája és két méteres aranyláncza eltűnt. Tegnapi napon új lopás történt. Délelőtt egy uriaszony meglátogatta egy beteg rokonát, s mikor távozni akart, észrevette, hogy kézi táskája, melyet az asztalra tett, s melyben hét darab briliáns gyűrű volt, eltűnt. Azonnal szigorú vizsgálat indult meg, de az ékszereknek nem akadtak nyomára. Egy fa alatt elásva találtak ugyan három briliánsgyűrűt, de azok nem az eltűnt hét gyűrű közül valók. Ugy látszik, hogy a beteget s azoknak látogatóit egy szervezet banda fosztogatja.

Aki a német trónörökösbe volt szerelmes. Egy lotaringiai faluban élt egy hatvanesztendő asszony. Faluján kívül senki sem tudott róla. Csöndben élt; senkit sem molesztált, rá sem szorult senkire, mert vagyonos asszony volt. Néhány nap előtt meghalt s csak akkor tudódott ki, hogy ez asszony halálosan szerelmes volt a német trónörökösbe. Végrendeletet találtak asztalában, mely a trónörökösbe volt címelve. A végrendelet tele volt forró szerelmi vallomással. Végül pedig kijelenti, hogy negyvenezer márkára rugó vagyonát a trónörökösnek hagyományozza, ha az neki ajándékozza a szívét. A trónörökös azonban nem kért a megítéltetésből s nem fogadta el az örökséget.

Magyar egyetemi hallgatók tanulmányutja Romániában. A kolozsvári egyetem bölcsészeti karának számos hallgatója geológiai tanulmányok céljából kirándulást tett Romániába, melynek több városát és kikötőjét meglátogatták. Ugy a fővárosban, mint a vidéken szíves vendégszeretettel fogadták a magyar ifjakat.

Iskolatársak találkozója. Dr. Bene László államvasuti fogalmazó (lakik Dembinszky-u. 34.), felkéri volt iskolatársait, akik 1897. júniusában vele érettségiztek, hogy a találkozás érdekében czeimeket mielőbb közöljék vele.

Siketnémák felvétele. A siketnémák 8 évfolyamu budapesti áll. intézetében a jövő tanévben több párhuzamos első osztály fog felállítani. A felvételek a folyamodás sorrendjében eszközöltetvén, indokolt, hogy az érdekeltek mielőbb küldjék be az intézet igazgatóságához felvételi kérelmeiket. Felvételt nyer az első osztályba vallásra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül minden 7—10 éves siketnéma és részleges hallással bíró gyermek. A felsőbb osztályokba olyan növendékek is felvételnek, akik elemi népiszkolai tanulmányaik közben siketültek meg. **A szegényebb sorsú siketnémák az intézet részéről megfelelő eltartást segegyben részesülnek.** Pályázati határidő június hó 15. Felvételi tájékoztatót és nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága (Budapest, VIII., Mosonyi-u. 8. sz.)

Eltűnt katonacsapat. Az egyiptomi tevehad-oztály egy kisebb csapata: 25 ember egy hadnagyi vezérlete alatt a múlt héten hajnalját elhagyta a szudáni állomáshelyét és azóta — mint a kairói hadügyminisztérium jelenti — nyomtalanul eltűnt. Azt hiszik, hogy a csapat elvévedt a pusztaságban. Rögtön minden irányban őrzárásokat küldtek ki, amelyek azzal a jelentéssel tértek vissza, hogy egy, a múlt héten dűnögött számum teljesen elsöpörte az eltűntek nyomát.

Megbűntetői őrnagy. Popovics Milorád őrnagyot, a szerb király első száműzöttjét szolgálata közben több ízben elkövetett mulasztások miatt felmentették állásától. Legutóbbi mulasztása az volt, hogy nem értesítette a királyt a királyi gárda május 25-én tartott ünnepélyéről.

Gyújtogató gyermek. Nagy szerencsétlenséget okozott egy gyermek vigyázatlansága Szőlősvég-erdő ugocsamegyei községben. Játzás közben tüzet csinált, melytől meggyült egy ház. A tűz a nagy szárazságban rohamosan terjedt és ötvenhét házat pusztított el. A kár több, mint 50.000 korona, melyből legfeljebb 10.000 korona térül meg biztosítás útján. A tűznél ifj. Ugron Gábor főispán felesége személyesen segédkezett.

Megölte az apját. Titelben Katalin Dusan földművelő meggyilkolta édes atyját, Katalin Szivánt. A gyilkost letartóztatták. Apa és fiu már régebb időtől fogva ellenséges viszonyban élt egymással.

Szinvakáság. Fehér emberek és szinesbőrűek színérzéke teljesen különböző. M. Burnett Columbiában 3040 szerezgyermeket vizsgált meg színérzőképességüket illetőleg. A vizsgált 3040 gyermek a 6—19-ik életévben volt. Szinvak volt köztük 24. Az 1691 leánygyermek közül 2 volt színvak és pedig az egyik az ibolya, a másik a vörösszin iránt. A 1349 fiu közül 22 volt színvak; 17 a vörös, 3 a zöld és 2 ibolyaszint nem érezte meg; ezeken kívül 78-nak volt gyöngébb színérző képessége. Magnus 3273 fehér fiugyermek közt 100 színvakot talált. Ebből az következtethető, hogy a szerezseneknek jóval élesebb színérzésük van, mint a fehéreknek. A színérzés és süketség között némi viszony látszik lenni, amit ezen vizsgálát is erősít. A szerezseneknek t. i. igen finom hallásuk van a zene iránt és szeretik a csillogó színeket is.

Tengerészek sztrájkja. Tekintettel a marseillei, dunkerque, rouen, havre, nantesi, st.-nazairei, bordeauxi és algiri lajstromozó tengerészek sztrájkjára, a tengerészeti miniszter utasította a touloni prefektust, hogy az algiri és tuniszi postaszolgálat biztosítására négy szállító gőzöst hozzon forgalomba. Ugyan e célból torpedóüzökat is fognak használni. A marseillei sztrájkbizottság határozatát falragaszokon még tegnap közzétették. Azt hiszik, hogy a határozat általános követésre talál. Marseilleben reggel 9 óráig 8 csomagszállító hajó legénysége hagyta el a hajókat és adta át bárczáját. A gyümölcsessel megrakott hajókat még ma kirakják. A kikötői vontató-hajók legénysége csak holnap hagyja abba a munkát. Öt csomagszállító hajó ma még elindult. A halászok is beszorgáltatták bárczáikat. A mozgalom általános. Inczidens nem történt. A lajstromba felvett tengerészek többsége Havreban, ma reggel, vezéreik rendeltére, abban hagyta a munkát. A sztrájk következtében több hajó nem indulhatott el. A hajóvendéglősök és pinczerek szolidaritást vállaltak a lajstromban felvett tengerészekkel. Brestben mindaddig nincsen hatása a tengerészek ezen eljárásának. Bordeauxban a lajstromba felvett tengerészek ma délben elhatározták az általános sztrájkot.

Külön országot a pápának. A pápa tudvalóleg önkéntes fogságot szenved a Vatikánban, mert immár csak a Vatikán kerítései zsurorodott össze az a földdarab, amelyen exterritoriális jogot élvez. Ezen a rabságon akar segíteni Manoley Márton, egy különczködéséről ismeretes bankár, aki elhatározta, hogy megvásárol egy keskeny földcsávot, amely a Vatikánból egyenesen a tengerpartra vezetne és reméli, hogy a kormány ezen a területen exterritoriális jogot ad a pápának. Satelli bibornok, az Egyesült-Államokba küldött első pápai nunczius reggelire hívta meg amerikai barátait. Ez alkalommal vetette fel Manoley azt a tervet, hogy engedjenek át a pápa tulajdona gyanánt a 35 holdnyi vatikáni kerthez egy legalább is 100 láb széles földcsávot. Manoley ezen földcsávon utat építené egész a tengeren. Ez az ut a pápa fenhatósága alá tartozna, de azért a többi nemzetek is használhatnák. Az ut egy kis kikötőhöz vezetne, ahol a pápa számára állandóan egy gőzhajó állana, hogy a pápa akadálytalanul látogathassa meg az idegen államokat és különösen kedvelt Velenczét.

Vallásos téboly. Salzburg közelében, Parschban ma vallásos téboly vett erőt Ritter József, egykori bécsi operacénekesen, aki parishi nyaralójában lakott. A szerencsétlen művész azt képzeli, hogy ő salzburgi érsek és be akart hatolni a salzburgi érseki palotába.

Gyilkos idegesség. Rém István vagyonos sátorlajuhelyi polgár, kinek virágzó czúkrásüzlete van, ma délelőtt kiment szőlőjébe és ott fölakasztotta magát. Azt hiszik, hogy idegességében követte el öngyilkosságát. Az öngyilkos családja iránt a városban nagy a részvét.

Elhuntek. A rendőrségben ma a következők eltűnését jelentették be: **Váradi Béla** nagykárolyi születésű 24 éves joghallgató (lakott: Ujpest, Király-utca 10), **Szűcs István** pályi születésű 64 éves mészáros (Tompá-utca 32.), **Bogyó Cili** nevelényi születésű 21 éves házileány (István-ut 35), **Krekács Máttyás** 85 éves zenész (Madách-utca 20.), **Konrád János** budapesti születésű 16 éves lakatosanoncz (Baross-utca 122.), **Jäger Béla** kápolnásnyéki születésű 16 éves vasesztergályos-tanoncz (Práter-utca 30), **Karlák Mária** besztercebányai születésű 78 éves hajadon a Csepelszigetről, a Szilágyi-telepről hétfőn azzal indult el, hogy Budapestre megy. Hozzá tartozói attól félnek, hogy valami baleset érte. A rendőrség keresi az eltűnteket.

— **Halálozások.** Dr. Brüll Mór fővárosi bizottsági tagot, és V. kerületi városbírókat ma délután 3 órakor temették az V. ker. előjáróság épületében levő lakásáról, rendkívül nagy részvét mellett. A végtisztességen megjelentek a főváros képviselőiben: Dr. Bárczy István polgármester, Bódy Tivadar, gróf Almády Géza és gróf Festetics Géza tanácsnokok, Devecic Ferencz műszaki tanácsos. Az ügyvédi kamara részéről megjelentek: Brüll Ignác alelnök, dr. Papp József titkár. Mezei Mór, Pollák Illés, Dalnoky Béla, Bródy Samu, Bihary Mór, Fränkl Sándor és Simon Izidor. Ott voltak még: Ballay Lajos miniszteri tanácsos, maróti Fürst Bertalan és ruszti Rusz József udvari tanácsosok, dr. Bródy Lajos, Márkus Miksa és Surányi József főszekesztők, Bródy József, a Neues Pester Journal igazgatója, Havas Emil, Barta Arnold és Fábri Samu bankigazgatók, Simon Jakab, a főzsde alelnöke; az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör Sándor Pál elnök és dr. Glückthal Samu titkár vezetésével testületileg jelent meg. A fővárosi bizottsági tagok közül ott voltak: Hüttl Tivadar, Heltai Ferencz, Gál Károly, Rózsavölgyi Manó, dr. Székely Miksa, Klein Bertold, Linzer Imre és mások. Az V. kerületi előjáróság testületileg jelent meg Mezei Lajos előjáró vezetésével. A vallási szertartás után, amely alatt a kórus Lazarus főként vezetésével mellett meghatározott gyászadalokat énekeltek, a koszorúkkal dusan megrakott halottaskocsit megindult a rákoskeresztúri temetőbe, ahol az elhunytat rövid gyászbeszéd után elföldelték.

Rapaics Radót, a földmívelésügyi miniszterim elhunyt államtitkárát holnap szombaton délután 5 órakor temetik a kerepesi úti temető halottak házából. A földmívelésügyi miniszterium Darányi Ignác miniszter vezetésével testületileg vesz részt a temetésen és képviselve lesznek az árvédelmi és vízlecsapoló társulatok és egyéb intézmények is, amelyeket a miniszterium mind hivatalosan értesített a gyászbeszédéről. A simán Mezőssy államtitkár mond beszédet. A földmívelésügyi miniszter a következő levelet intézte az elhunyt özvegyéhez: Méltóságos asszony! Milyen meghatva értesültem nagyrabecsült munkatársainak és barátomnak, igen tisztelt férjének gyászos elhunytáról. Fogadják méltóságod a gyászba borult család minden tisztelt tagjával együtt mélyen érzett fájdalmas részvétem nyilvánítását, melyben az egész földmívelésügyi tárca és annak minden intézménye szívből osztozik. Az idvezült mindenkor a magyar tisztviselői kar egyik mintaképe volt. Fényes tehetségei, sokoldalú ismeretei és ritka megbízhatósága nevének országsszerte tisztelgetést és becsülést szereztek. Bölcs tanácsait és gazdag tapasztalatait nehezen fogom nélkülözni és nemes és áldott emléket azzal a hű kegyelettel fogjuk megőrizni, mely sikereiben és érdemeiben oly gazdag pályafutását méltán megilleti. Fogadják Méltóságod őszinte nagyrabecsülésem nyilvánítását, melylyel vagyok alázatos szolgálója: Darányi Ignác s. k. földmívelésügyi miniszter. — Szeged városi tanácsa mai ülésén a polgármester meghatottan jelentette be a város nagy szülőjének, Rapaics államtitkárának halálát. A tanács elhatározta, hogy a ravatalra koszorút helyez és az özvegyhez részvétáviratot intéz. A polgármester a temetésre utazott és Szeged város nevében gyászbeszédet mond a ravatalnál. A városi közgyűlésen Kelemen főispán emlékezett meg Rapaics elhalálozásáról, megemlítve kiváló érdemeit és a város iránti jóindulatát.

Özv. Boronkay Károlynét, néhai Boronkay Károly iskolaigazgatójának és nagy pedagógusnak hitvesét Nagykanizsán rendkívül nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra. A gyászszertartáson a tisztelők nagy sokasága vett részt a gyászoló családdal együtt. Az elhunyt urnóben Pleheisz Gusztáv alezredes, Blaszewicz Károly udvari távirati főfelügyelő és Pogány Antal pénzügyi biztos anyósukat gyászolják.

Izseni Izseni Ernő székesfővárosi tanácsjegyzőt a VI. ker., Kmetty-utca 21. számú gyásházából szombaton, június hó 1-én délután fél 4 órakor temetik. A VI. ker. függetlenségi és 48-as kör elnöksége elhatározta, hogy alelnöke temetésén a kör tagjai testületileg vesznek részt. A kör külön gyászjelentést adott ki ismer haláláról.

Osvald Dániel, Pápa város nyugalmazott polgármestere, aki 48-49-ben a pápai járás főbírója volt, f. hó 30-án 89 éves korában elhunyt. Végrendeletében egész vagyonát a városra ruházta.

— **Megszökött rablógyilkos.** A nürnbergi rendőrség táviratilag értesítette a budapesti rendőrfőkapitányságot, hogy tegnaptól mára virradóra, az ebrachi fegyházból egy életfogytiglani fogságra ítélte rablógyilkos megszökött. A szökevény Weiszkopf Károly, neuhausi születésű nőtlen mechanikus. A fegyház igazgatósága azt hiszi, hogy a szökevény Budapest felé vette útját. A rablógyilkos személyleírása a következő:

Weiszkopf Károly 1875-ben született Neuhausban. Nagyon erős testalkatú ember, világosszöke, rövidre nyírott haját visel. Homloka magas, szeme barna, föltűnően erős tekintetű. Orra vastag, magassága 1 m. 68 czm. Szökésekor szürke fegyencruhát és bőrczipőt viselt. Beszél németen kívül francziául, angolul és spanyolul.

A budapesti államrendőrség nyomozza a szökésben lévő rablógyilkost.

— **Hitvesgyilkosság az utcán.** Kecskeméten Tompai Mihály napszámos tőle különváltan élő feleségét, miután többször kérte, hogy térjen vissza, de eredménytelenül, az utcán leszúrta. Az asszony haldoklik. A gyilkost elfogták.

— **Új táviradhivatal.** Budakeszín táviradhivatal nyitottak, mely a téli hónapokban korlátozott nappali, a nyári hónapokban pedig teljes nappali táviradatszolgálatot tart.

— **A kaposvári sztrájk.** Kaposvárt a munkásság szándékát megváltoztatván, ma nem lépett általános sztrájkba. Megkísérelték utoljára az egyezkedést az építőiparosokkal. Ma a polgármesterhez intézett nyílt levél jelent meg, melyben felszólítják, hogy vegye kezébe a tárgyalást. Vasárnapra népgyűlést jelentettek be. Ha a rendőrség nem engedélyezné, küldöttségileg kéri a belügyminiszter engedélyét. Elutasítás esetén általános sztrájkba lépnek.

— **A mérgekeverő orvos.** Arról a borzalmas bűntényről, amelyet egy Loforest nevű párisi orvos követett el azzal, hogy hipnózis alatt lassan ölt méréggel pusztította el a feleségét, már adtunk hírt. Rög nem kellett büntényre akkorra föltűnést a francia fővárosban, mint ez. A mérgekeverő, férjgyilkos orvos már zár alatt van. Noha tagad mindent, de a bűnjelek halmozódnak s valamennyi ellene szól. A rendőrség nagy körültekintéssel folytatja a vizsgálatot. A legújabb adatok, melyeket a párisi rendőrség nyilvánosságra hozott, némileg ellenkeznek az első hírek adataival. Az orvos, a mikor felesége vagyonát eltékozolta, a legdurvább módon kezdett bánni a feleségével, aki némán eltűnt mindent, de végre beleegyezett, hogy három esztendőre egészen elhagyja az urát, sőt amikor a doktor a válópört megindította, akkor sem ellenkezett. A bíróság aztán kimondta a válást, még pedig a férj hibájából, s arra kötelezte a férjet, hogy az asszonynak, százötven frank tartáspénzt fizessen minden hónapra, a tízezer frank hozományt pedig fizesse vissza. Mikor az ítélet kihirdetése után a házastársak kijöttek a bíró szobájából, a doktor kitépte az asszony kezéből a kis táskáját, amelyben pénzt rejtett, de az asszony ezért nem jelentette föl, sem a megítélt tartásdíjat és tízezer frankot nem követelte. Néhány esztendővel ezután egyszer elfogta Loforest a feleségét az utcán, magával hurcolta a klinikájára és egy ideig fogva tartotta. Ezután megbetegedett az asszony: tifuszba esett és buskomor is lett, az ura pedig mindent megtett, hogy az állapota minél rosszabbra forduljon. Akárhányszor rátört a lakásban, hogy megijesztesse, s egyre azzal rémitette, hogy nagyon rossz szímben van s már nem élhet sokáig. Csaknem minden nap meglátogatta az asszonyt hogy ijesztgesse. Ebben az időben került az asszony kezébe Gaudier Germaine, az orvos barátjánőjének egy kis levele, amelyben ez volt írva:

— Kedvesem! Én még csak tízenyolcz esztendő vagyok. Szeretlek, s te imádsz. Az Istenért, miért élsz még mindig azzal az elfonyadt asszonynyal? Én fiatal, rózsás és üde vagyok.

Most már tudta az asszony, hogy az ura az életére fog törni, mert amíg él, nem hagyhatja el, nehogy követelje a tízezer frankot és a tartásdíjat. Az orvos egy panzióban tartotta fiatal barátjánőt, akiért nyolczszáz frankot fizetett egy hónapra. A leány most eltűnt Párisból.

— **A kézimunkát gyakorlók munkakönyve.** A kereskedelmi miniszterium egy konkrét ügyből kifolyólag kimondta, hogy a községi leányiskola mellett létező női ipari (kézimunka) tanfolyamokból kikerülő növendékek részére munkakönyv ki nem állítható, mert e tanfolyamoknak még nincsen kialakult és miniszteri jóváhagyással ellátott oly szervezete, mely intézményesen biztosítaná a kiképzést. Az 1884. évi XVII. t.-cz. 101. §-ának c) pontja alapján munkakönyv csakis gyakorlati ipariskolát végzett növendékek számára szolgáltatható ki: a női ipariskolai tanfolyam azonban nem sorolható ezek közé.

— **Új postagyűjtőhelyek a fővárosban.** Ez évi június 1-én a székesfővárosban VII. kerület István-ut 45. számú házában levő üzlethelyiségben a budapesti 72. sz. (keleti pályaudvar) posta és táviradhivatal felügyelete alatt „Budapest gy. 703.” továbbá VII. kerület Erzsébet-körút 31. számú házában levő üzlethelyiségben a budapesti 6. számú (Gyár-utca 19.) pt. hivatal felügyelete alatt „Budapest gy. 704.” a VI. kerület Teréz-körút 54. sz. házában levő üzlethelyiségben a budapesti 62. sz. postahivatal (nyugati pályaudvar) felügyelete alatt „Budapest 602.” a VI. ker. Teréz-körút 31. számú házában levő üzlethelyiségben szintén a budapesti 62. sz. postahivatal felügyelete alatt „Budapest gy. 63.” végül a VI. kerület Andrassy-ut 50. számú házában levő üzlethelyiségben ugyancsak a budapesti 62. számú postahivatal felügyelete alatt „Budapest gy. 66.” megjelöléssel, postagyűjtőhelyek lépnek életbe, melyek hivatalos óráikat reggel 8—12-ig, délután 2—6-ig tartják. Vasárnapokon és hétköznapra eső ünnepnapokon a gyűjtők kezelése szünetel. A gyűjtőhely bárhova szóló díjmentes ajánlott küldemények, továbbá beföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló értéknélküli, vagy 400 korona értékig terjedő csomagok (utánvétellel vagy a nélkül) felvételével foglalkozik.

— **Harc a rablókkal.** Az elmúlt éjjel husz emberből álló rablóbanda megtámadta egy lengyel földbirtokosnak ogrodzeneczi birtokát. A birtokost és nejét megölték. A rablók és a cselédség között valóságos csata keletkezett, melyben négy rabló és három cseléd elesett és többen megsebesültek. A többi rablók, kik néhány ezer rubelt hatalmukba kerítettek, megszöktek.

— **Kiraboló pénztáros.** Helsingforsból táviratozák, hogy Rouvola vasuti állomás közelében négy fölgyverkezett ember megtámadta egy gyári pénztárnok kocsiját, leütötték a kocsist és elraboltak vagy ötvenezer forintot. A támadók elmenekültek.

— **A Thököly-utcai gyilkosság.** Tegnap megírtuk, hogy a Thököly-ut és a Francia-utca sarkán ismeretlen tettesek megölték Preiszner Ferencz volt postakocsist. A rendőrség a tettesek közül még az éjszaka kinyomozta és letartóztatta Gál Samu, Görgényi Károly és Pál Mózes postakocsikat. Ma a nap folyamán pedig Lévy Antal kapitány kinyomozta és letartóztatta a többi tetteseket is; névszerint: Sorosán Dénes, László János, Benedek Ferencz, Tóder Ferencz, Gagyi Béni, Farkas Gáspár, Kozel József, Balázs András és Balácsi Imre postakocsikat. A tetteseket ma éjszaka hallgatták ki.

— **A fürdés halottja.** Schartl József ledniczronai tízéves iskolás fiu harmadmagával a Vágban fürdött, melynek árja csakhamar magával ragadta. Csak holttestét fogták ki.

— **Lövöldözés a Svábhegyen.** Tegnap este a Svábhegyen hazafelé ballagott Cseh Lajos péksegéd, a ki a Költő-utczában lakik. Utközben részeg emberekkel találkozott, a kik belekötöttek. Verekedés támadt, miközben a támadók egyike, Schneider István kocsis rálőtt a péksegédre, aki a balfülén megsebesült. A verekedők erre futásnak eredtek, de három rendőr üldözőbe vette őket, Schneider többször rálőtt a rendőrökre is, mire Kiss IV. István rendőr szintén rásütötte revolverét, de a golyók a sötétben nem találtak. A hajszá aztán eltartott hajnalig. Akkor végre elfogták a verekedőket, akik Schneider Istvánon kívül a következők voltak: Hadensprung Jakab mázoló, Györi László fodrász és Tochserer Ferencz napszámos. Valamennyit bekisérték a főkapitányságra.

— **Rendőri hírek. Automobil-elgázolás.** Czinkota és Kerepes között, Szám Géza automobilgyáros automobilja, amelyet Orosz János gépkezelő vezetett, tegnap este elgázolta Dobozi János 28 éves szerelőt, aki kerékpáron az automobil előtt keresztülzaladt. Dobozi oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy Czinkotára való elszállítását után meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást. — **A Dunába ugrott az udvarlója elől.** Tegnap este Battányi Anna 17 éves cseléd a budai dunai rakodóparton hazafelé igyekezett. Egyszerre a nyomába került egy férfi, majd melléje szegődött és szerelmi ajánlatokkal kezdte üldözni. A leány tiltakozott, de a férfi mind erőszakosabb lett. Erre a fiatal cseléd riadtan menekült, s miután más utja nem volt, beleugrott a Dunába. Az erőszakos udvarló erre kerekelt oldott, a leány pedig szerencsésen kiuszott a partra. A rendőrség most keresi az udvarlót. — **Halál a menházban.** Ma reggel az Alföldi-utca 8. számú menházban hirtelen meghalt Varga József 48 éves napszámos. Szívszélhűdés ölte meg. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Fővárosi Orfeum.** Június 1-től kezdve Parisiana-estélyeket rendez az igazgatóság, melyeken a berlini Residenztheater tagjai lépnek fel és csupa egyfelvonásos francia uidságokot adnak elő. A helyárok az Orfeum rendes helyárai maradnak. A megnyitó előadáson a következő darabok kerülnek színre: „A harisnyakötő”, „A 69-es szám”, „Az elrontott est”, „Hadicsel”. A berliniek vendégjátéka iránt széles körökben nagy az érdeklődés. Az előadás pont 8 órakor kezdődik. Jegyelővételt a nappali pénztárnál, 10—1 és 3—6 óráig.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaságosoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirada- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

— **x Ifj. Schwarz Jakab Menton kávéház** átvételére vonatkozó színházoldali értesítésére felhívjuk az olvasó figyelmét.

— **x Zászlók, czimerek, minden kivitelen kaphatók** Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

— **x Bob-hashajtó a legkellemeoseb, 10 L.**

x **Fodor-féle vívóterem** Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Kecskeméti büszkesége.** A pécsi országos kiállítás temérdek látványosa között van valami, ami már a legelső napokban is teljes mértékben magára vonta a közönség érdeklődését: az Alföldi Cognacgyár r.-t. kiállítása. Ez az agilis és gyönyörű telep, melynek népszerűsége immár páratlan Magyarországon, minden produktumból küldött mutatót a pécsi tárlatra s megint pompás bizonyítást szolgáltatott afelől, hogy az igazi érdem minden hangzatos frázisnál többet ér. Ennek a gyárnak nagy és maradandó érdemei vannak, mert a magyar közönséggel megszerette az ő magyar gyártmányait. Igaz, hogy ez könnyű dolog volt, mert gyártmányai valóban kitűnőek. Barackpálinkája immár nemzetközi specialitás, cognacja, likőrei pedig a leghíresebb francia produktumokkal is kiállják a versenyt s e mellett lényegesen olcsóbbak, mint amazok. Szinte azt lehetne hinni, hogy öreg kolostorok titkait leste el a kecskeméti gyár, a pálinkagyártás igazi művészetének rejtelseit, melyeket a középkorban böles és gourmand szerzetesek őriztek a czellák magányában. A pálinkákon kívül az alföldi cognacgyár a szeszifőzőinek modelljét is kiállította, ami méltán ejti bámulatba a nézőket, mert ehhez fogható telep egész Európában sincs. Kecskeméten, az Alföldi Cognacgyárban, 45,000 hektoliter különböző pálinkát gyártanak évenként. Ugy-e, hatalmas szám? Ime, hogyan tud föllendülni egy magyar iparvállalat is, ha nem a hazafiasság provokálásával, hanem becsület munkával és szaktudással igyekszik híveket toborozni magának.

Táncz.

Berlin, május hó.

Isadora Duncan tánciskolájának növendékei táncoltak a napokban egyik nagy berlini hangversenyteremben valami unalmas német programmenére. Csupa kíváncsiságból elmentem magam is kíváncsi voltam a jövő anyáira, már t. i. Duncan így nevezi „Der Tanz der Zukunft“ című munkájában tanítványait, akik felszabadítva magukat a ruha nyűgétől, szabadon járva a duncani táncot — legalább testileg — ideális anyákká kell, hogy fejlődjenek. Mikor vége volt a produkcióknak, eszembe jutott Tóth Béla, aki annak idején áprilisképzésnek minősítette Duncan mutatványait, azután elolvastam megegyeszer a mesternő irását, mert kétkedni kezdtem, hogy tényleg komolyan gondolja-e mindazt, amit leirt, hogy tényleg ilyenek képzele-e az anyák iskoláját, amelynek bemutatatta.

Bármily csekély jelentőségűnek tetszik is e dolog, érdemes vele egy kissé mélyebben foglalkozni, érdekes világot vet korunk egész gondolkodásmódjára, arra a mindig új után vágyó ideges korszellemre, arra a gerincztelen logikára, amely ügyes orfeumigazgatók reklámdobjának hatása alatt az azelőtt hastáncnak nevezett, határozottan szexuális tendenciájú táncot művészté emeli, és elfedi a part pour l'art elv sok mindent elfedő közönyösségével és nem veszi észre a lólabát, amely kilátszik a köpenyeg alól. De hát utóvégre is ez nem olyan fontos, teljesen izlés dolga, hogy valaki Maud Ellen-t, vagy Ruth St. Denis-t művészek tartja-e vagy sem, akármily nagy pourparler sorozatot indítson is meg az a kérdés, hogy vajjon igaza volt-e Strauss Richardnak, amikor megtiltotta, hogy a Salome táncának személyesítője megjelenjen a lámpák előtt a közönség tapsaira. Ellenben nagyfontosságúvá válik e kérdés akkor, amikor a reklámsikertől megrészegedve apostolnak képzele magát az ilyen „művész“, és hivatást érez magában, hogy tanait, amely most már művészi szempontból is meg van indokolva, tudományosan is megindokolja és kilépjen vele a nagyközönség elé tanítani.

Igy csinált Duncan. Először táncolt, azután felolvasásokat tartott, majd kiadta egyszerre angol és német nyelven ugynevezett táncfilozófiáját, végre iskolát nyitott. Munkájában tánczáról, mint a jövő tánczáról ír, kifejti, hogy táncza a régi görög szobrok után indulva klasszikus táncz, amelynek művészi értéke mellett óriási nemzetgazdasági jelentősége van. Ő néki — ugymond — ugyanis az a czélja, hogy felszabadítsa a tánczosnőket az olasz

balett-iskola és a flüzo testetnyomorító járma alól, és ezáltal a most már szabadon lélegző ballerinák edzetek lesznek, elviselendők az anyaság nehéz feladatait.

Duncan fejtegetéseinek művészi részéhez nem akarok hozzászólni, a már előbb említett elveknél fogva, csak rá akarok mutatni, hogy táncza egy élettani nonsens, nemzetgazdasági fejtegetése pedig világszalás. Mert a táncz határozottan élettani tény, bizonyos, hogy ritmikus zene izomösszehúzóásokat vált ki az állatoknál is és ez a táncz, amihez az embernél még egy fontos faktor járul, a mámor érzése. Tulajdonképpen ez a táncz conditio sine qua non-ja, az a mámor, amelyet az ember alkoholban, a nikotinban is keres és amelyet legártatlanabb formájában a táncz által létrehozott mámoros szédülésben talál meg, amely szédülést még sok mellékkörülmény, illat, a nő közelsége stb. fokozza, és amely érzés reciprok uton akkor is létrejöhet, ha magunk nem is tánczolunk, de ritmikus tánczot látunk. Ránk nézve éppen ez a reciprok uton létrejött érzése a lényeges, hiszen a szédülés létrejöhet bármily eszeveszett, minden ritmust nélkülöző forgáskor is és így, ha Duncan próza olvasásra tánczol, — amint ő ezt teszi is — érezheti azt a bizonyos mámoros érzést, ellenben reciprok uton a nézőben, legalább normális körülmények között, ez az érzés nem fog fellépni soha. Ép ezért ez a táncz egy élettani abszurdum.

Csakigy vagyunk a duncani táncz nemzetgazdasági jelentőségével is, hiszen már ab ovo is különösnek tetszik, hogy miért kell a jövő anyáit éppen a balettkarban keresnünk. Igaz, hogy az olasz balettiskola nyomorítólag hat a testre, de viszont az is tény, hogy a jelenlegi rendes tánczaink semmi sem járulnak hozzá ahhoz, hogy leányainkból silány anyák váljanak. Ennek más mélyebb okai vannak és így Duncan mentőakciója tisztán a ballerinákat illeti, akiket a hivatásuk mindenestre visszatart attól, hogy hitegyék magukat az anyaság következményeinek, amely következmények semmi esetre sem fognak egy ballerinának előnyére válni, tessék csak az anyaság okozta testi deformációkra gondolni, tekintve a ballerinaság egyéb árnyoldalaitól, amelyek ezeket a leányokat minden másra praedestinálják, csak azzá nem, amivé Duncan akarja őket tenni, t. i. anyákká.

Denique Duncan profétai igéi mégsem hangzottak el viszhang nélkül a pusztában. Hamarosan alakult Berlinben egy egyesület (azt mondják, ha három német összekerül, mindjárt egyesületet alakítanak) a duncani igék propagálására, megnyílt a táncziskola, tartják — persze belépti-díj mellett — az előadásokat, de azért az olasz balettiskola divik az egész világon, Németországban a mesterséges táplálás ijesztő módon terjed, a gyermekhalandóság meg mind nagyobb mérvet ölt éppen ezért és nem azért, mert az Operában miederben tánczolnak a ballerinák. Végére Duncan maga is, úgy látszik, meggondolta a dolgot, férjhez ment és visszavonult, az ő nemzetgazdasági bizonyára várakozással tekintenek születendő nagyszámu gyermekeire, akik egyelőre még váratnak magukra. Közben gombamódra nőnek az epigonok és a nemzetgazdaságon kívül a rendőrség gondoskodik a reklámról, hol itt, hol ott tiltván be és engedvén meg újra az előadásokat.

Az öreg német bácsik sugárzó arczzal nézték a kis tanítványokat, amint lenge ruhában táncoltak a Mozart Saal-ban, a leánykák pedig negédesen mosolyogtak és e mosolyban minden volt, csak nem volt semmi abból a büszke érzésből, amely mindnyájukat át kellett, hogy hassa, hogy ők a jövő németek anyái. A mesternő nem volt jelen; talán már lemondott nemzetmentő akciójáról? Igazi primadonnasors. Rövid lélekzetű siker, felolvasás, iskola. Még csak a memoírok hiányzanak, amelyek elé minden nemzetgazdaság várakozással tekint, talán fognak ezek valami új ideát tartalmazni, amire a németeknek nagyon, de nagyon nagy szükségük van, a többit majd elvégzik ők maguk.

Dr. Lukács Pál.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Puccini Manon Lescaut-jában ma este Kaczér Margit énekelte a czimszerepet. Ezuttal is komoly, hasznavehető művésznőnek bizonyult, aki egyes jelenetekben sok illuziót is keltett. A többi szereplő közül Arányi, Beck és Kornai sok sikerrel állták meg helyüket. Közönség, sajna, nem sok volt, de a megjelentek nagy élvezettel hallgatták a legdivatosabb Puccinit.

(*) **Magyar Színház.** Lehár „Vig özvegye“ ma ismét jubiláris előadáshoz jutott. Kétszázadszor került színre s ezzel oly rekordot ért el, amilyen nem magyar színpadon alig néhány darab dicsekedhetik. A közönség érdeklődése különben még most sem csappant meg e páratlan népszerűségű darab iránt, ezt bizonyítja, hogy ma is zsúfolásig megtöltötte a nézőteret és rendkívül meleg ovációkban részesítette a szereplőket. Glavári Hanna szerepét ezuttal ismét Kürty Klára vette át, ki pihenője után ma lépett fel először. Az ünnepeletés központja természetesen ő volt s úgy megjelenésekor, mint felvonások után frenetikus tapsal tüntette ki a közönség, tisztelői pedig elhalmozták virágokkal. Mellette Rátóyninak jutott ki a közönség szeretetének országnak része, de Papir, Balizfalvi és Boros is igen sok tapsot kapott. A mai jubiláris előadás emlékére minden színházlátogató egy csinos kiállítású szobrocskát kapott, mely Glavári-Hannát és Danilót ábrázolja.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, szombaton, Sajó Sándor „Zrnyi György házassága“ című történeti vígjátékát adják elő a Nemzeti Színházban s ez alkalommal is Török István, Paulay Erzsébet, Várdi Aranka, Vizváryné, Szacsay, Beregi, Bakó, Gabányi, Rózsahegy, Mihályfi, Nádai Béla, Kürthy Horváth Jenő és Hajdu játszanak benne. Vasárnap este harmadszor kerül színre Zsirus István tegnap bemutatott „Fátum“ című rendkívül sikerű társadalmi színműve, amelynek mai, második előadása is telt nézőtér előtt és egyre fokozódó teletzés közt folyt le. Az újdonságban ezuttal is azok játszanak, akik a bemutatott előadáson: Lenkey Hedvig, Vizváry Mariska, Szacsayné, Beregi, Gál, Császár, Dériné, Mihályfi, Pethes, Horváth Zoltán, Bartos és Hétfényi.

(*) **A Bernát bemutatója** holnap, szombaton lesz a Vigszínház-ban. Heltai Jenő háromfelvonásos bohóságának főalakja Bernát, a jeles szerző vidám történeti révén máris népszerű papucshósl akinek szalmaözvegyi kalandjairól szól az újdonság cselekménye. Bernátot Hegedűs Gyula személyesíti, aki az első felvonás végén a Bernát-indulót éneklé, amely már a mai házi főpróbán is igen nagy hatást tett. Kornai Berta nőiát közt van a „dal a moziról“, Heltai Jenő egyik legsikerültebb műve. A harmadik felvonásban eredeti budapesti népdalok szerepelnek, köztük a „Czinkotára megy a helyierdekű“ és a „Sárga a babám...“ kezdettű. Hegedűs Gyulán kívül Göth Sándor, Szerény Zoltán, Fenyvesi Emil, Vendrei Ferencz, Tihanyi Miklós, Tanay Frigyes, Sarkadi Aladár, Bárdi Ödön és Győző Lajos is csupa mulatságos figurát ábrázolnak. A féltékeny Bernátné Göthné Kertész Ella játszsza, Bernát anyósát pedig Kiss Irén személyesíti. A Bernátot vasárnap és hétfőn, azután pedig minden második estén ismétlik. Vasárnap délután az Órdög kerül színre; ez alkalommal először adják Molnár Ferencz nagyszerű vígjátékát mérsékelt helyárrakkal.

(*) **Az Operaház és a Nemzeti Színház átvétele.** Mint értesülünk, június 15-én fogják véglegesen és formálisan átvenni a kultuszminiszterium kiküldöttei a M. Kir. Operaházat és a Nemzeti Színházat. Az átadásnál egy a belügyminiszterium, mint a kultuszminiszterium kiküldöttei résztvesznek. A kolozsvári Nemzeti Színház átvétele ugyancsak június hó folyamán fog megtörténni, mely alkalomra a kultuszminiszterium kiküldöttei Kolozsvárra utaznak.

(*) **A Király-színház júniusa.** A Király-színház az idei júniust, amelyben pedig a nyári melegek és a szezon vége folytán máskor már el szokott lankadni a közönség érdeklődése, s ehhez képest megcsappan a látogatottság és — ebben az évben zsúfolt házakkal kezd meg. A Göre Gábor Budapesti az érdem, hogy eddigi előadásaira mindig megtelt a nézőtér, s a főszezon legnagyobb sikereinek mértéke alkalmazható csak a Verő György látványos bohóságára, amely előreláthatólag messzire kitalja az ideit kapuzárást.

ut-jában ma
repet. Ezut-
nőnek bizo-
ót is kellett.
és Kornai
ség, sajna,
y élvezettel

vegye" ma
tszázadszor
l, amilyen-
arab dicse-
önben még
pszerüségi
a is zsufo-
dkívül me-
szereplőket.
smét Küry
ma lépett
természete-
felvonások
közönség,
Melléte
ének orosz-
ros is igen
adás emlé-
s kiállításu
t és Dani-

nap, szom-
ázassága"
a Nemzeti
k István,
Szacsny,
Mihályfi,
Ajdu ját-
szor kerül
Fátum"
színműve,
t nézőtér
t le. Az
kik a be-
Vízváry
r, Dériné,
s és He-

aton lesz
felvonások
zó vidám
akinek
ség cse-
melyesíti,
át-indulót
is igen
an a „dal
műve. A
népda-
megy a
kezdeti.
Szerény
Tihanyi
Bárdi
os figurát
Kertész
rén sze-
azután
Vasárnap
alommal
vigjáté-

átvétel.

legesen
m kikül-
eti Szin-
reztérium,
vesznek.
yancsak
alka-
Kolozs-

nház az
ek és a
ott lan-
képet
éven
Buda-
min-
gyobb
Verő
átható-

IRODALOM

(*) **A kolozsvári színházak átvétele.** Az állami színházak átvételére kiküldött vegyes bizottság június elején utazik le Kolozsvárra, hogy az oitani nemzeti színház és nyári szinkör leltárát elkészítse és a színházi fekvőségeket fölbecsülje. A jövő hónap közepétől fogva a kolozsvári színházak is a kultuszminisztérium kezelése alá tartoznak.

(*) **A mádi zsidó.** A budai nyári színházban holnap szombaton kerül először szíre *Guthi Soma A mádi zsidó* című mulatságos énekes életképe, melynek zenéjét *Barna* Izsó írta. A darab czimszerpét *Ujváry* Károly, évikét *Fóthi* Frída, a többi főbb szerepeket *Peierai* Etel, *Mihályfi* Julia, *Sellő* Gizella, *Tábori*, *Falussy*, *Szeghő*, *Gere*, *Zátony* és *Kövessi* játsszák. — A budai nyári színház legközelebbi ujdonsága *Mérey* Adolf és *Vágó* Géza *A századik menyasszony* című nagy látványos operettje lesz, melynek zenéjét *Barna* Izsó írta. Az ujdonságból, melyhez teljesen új fényes jelmezek és díszletek készülnek, már erősen folynak a színpadi próbák, bemutató előadás a jövő héten lesz.

(*) **Zeneiskolai hangverseny.** Szép számú közönség jött meg tegnap délután a Royal-szálló termében, ahol a Lovas-féle zenekonzervatórium felsőbb osztályainak növendékei vizsgáltak. Valóságos csodagyermek a 11 éves *Kugli* Gyula, aki Rohde A-moll hegedűversenyének előadásával bámulatba ejtette a közönséget. Méltó társa a 12 esztendő *Gonda* Pista, aki Liszt II. rapszódiaját olyan bravurosra játszotta, hogy látatlanul érett zongorázót vélünk volna hallani. Az előbbi *Danziger*, az utóbbi *Lovas* tanár növendéke. *Chebák* Annus a hegedűn, *Szatff* Margit pedig a zongorán szintén szép tehetségnek adta tanujelét. Érdekes száma volt a műsornak *Haydn* „Magyar trió”-ja is, amelyet *Rosenbaum* Ilonka (zongora), *Kugli* Gyula (hegedű) és *Mandel* László (gordonka) szabatosan és összhangosan adott elő.

(*) **A Mátyás-templom ujjáépítése.** A budavári koronázó Mátyás-templom ujjáépítése, valamint a budai régészeti kutatások alkalmával igen sok értékes régiség, faragvány, dísz tárgy, fegyver és vaseszköz került napvilágra. Mindezt tárgyakat a templom mögött elhúzó Halász-bástya toronyépületében helyezték el, ahol azokat a közönség meg is tekintheti. Nemrégiben egy vállalkozó ajánlatot tett, hogy a Halász-bástya épületében kioskot, illetőleg kávéházat rendez be. E terv megvalósítása ellen állást foglalt a kerületi választmány és így a vállalkozót ajánlásával együtt elutasították. A Halász-bástya épülete megmarad középkori muzeumnak, amire szükség van, mint összekötő kapocsra az akvinkumi és a székesfővárosi muzeum között. Az előbbi ugyanis az ókori, ez utóbbi pedig az újkori műemlékeket foglalja magában.

(*) **Greguss Ágost emléke.** *Greguss* Agostnak, a nagy esztétikus emléket meg akarják örökíteni hűségbe tanítványai. Ez ügyben június 1-én, szombaton délután 6 órakor érkezik a főrendiház gyorsíródjában, ahová a kuriával szemben levő XVI. számú kapun lehet eljutni.

(*) **A Széchenyi Múzeum megnagyobbítása.** A Magyar Tudományos Akadémia Széchenyi Múzeumát, amely nemrégiben nyitott meg a közönség számára, már is meg fogják nagyobbitani. Az Akadémia ugyanis nagynevű megalapítójának, gróf *Széchenyi* Istvánnak a relikviáiból, fáradságot és anyagi áldozatot sem kímélve, ismét anynyit gyűjtött össze, hogy azok egy termet teljesen meg fognak tölteni. Az új anyagot a muzeum rendezői: *Szily* Kálmán akadémiai fő-könyvtáros, és dr. *Vizsola* Gyula tanár fogják elrendezni, illetve beosztani. A muzeumot minden kedden, esztörtőlön és szombaton délelőtti díjtalanul lehet meglátogatni.

(*) **Közös pályázat.** A Magyar Tudományos Akadémia Közös díjára ezidén első Mátyás király korából vett színművek pályáznak. A pályázat beküldésének határideje ma délután jár le s arra a következő pályamunkák érkeztek be: 1. Volt egyszer egy király, színjáték három felvonásban. 2. Tévédés, történeti színmű négy felvonásban. 3. Mátyás, regényes színműtemény három felvonásban. 4. Corvin János, történeti színmű négy felvonásban. 5. Beatrix, dráma öt felvonásban. 6. Öszedőlt trón, verses színmű három felvonásban. 7. Vitéz János, történeti dráma négy felvonásban. 8. Mátyás király, színmű három felvonásban. 9. A király szerelme, színmű 3 felvonásban. 10. Giskra bukása, színmű, Mátyás korából három felvonásban.

(*) **Egyházi zené a vidéken.** Nyiregyháza Urnapján, a római katolikus egyházban Zangl A-dur zenés miséjét adta elő a műkedvelőkből alakult ének- és zenekar. Offerióriumra betétül előadásra került Gounod „Ave Mariá”-ja, melyet *Zilahy-Singhoffer* Vilma, a debreczeni színtársulat művésznője meleg érzéssel énekelt. A gordonka-szólót pedig *Szentkirályi* Pál es. és királyi huszárfőhadnagy művészi készültséggel játszotta.

* **Turista-naptár.** A tavaszi időnyel, amikor a kirándulások kezdődnek, megjelent az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek ez évi turista-naptára is, hogy mint turista irodalmunkban lézagnótló munka a természetkedvelőknek és az egyesület tagjainak a turistaság gyakorlására tanácsokkal, tervezetekkel, az egyesület ügyeire, kedvezményeire, szervezeteire vonatkozólag pedig felvilágosítókkal szolgáljon. A vászonkötésben megjelent naptár ára 1 korona. Megrendelhető az E. K. E. központi irodájánál Kolozsvárt (Mátyás király-utca 3. sz.) A tagok arczképes igazolójukhoz mellékelve díjtalanul kapják.

* **Budapesti Czim- és Lakásjegyzék 1907-re.** A sokkott pontossággal az idén is megjelent most a Franklin-Társulat kiadásában a budapesti czim- és lakásjegyzék, ez a nélkülözhetetlen kézikönyv, amely nélkül világvárossá fejlődött fővárosunkban nem igen tud eligazodni nemcsak az idegen, hanem az ittlakó sem. Minden újabb évfolyam, (az idei XIX. évfolyam), természetszerűen bővebb az előbbinél, mert lépést tart a viszonyok fejlődésével és megbecsülhetetlen utbaigazító, mert mindig a legújabb adatokat tartalmazza. De más szempontból is megbecsülhetetlen kézikönyv a Budapesti Czim- és Lakásjegyzék: Időt fáradságot és költséget takarít meg vele magának az ügyes-bajos ember, Budapestben ugyanis kétszer, háromszor is el kell fáradozni az embernek a bejelentési hivatalba egy-egy lakcímnek a megszerzéséért; holott ha a „Budapesti Czim- és Lakásjegyzék”-et megszerzi, a fáradságtól, az idő- és munkaerő pazarlástól és a költségtől is megkímélheti magát. A „Budapesti Czim- és Lakásjegyzék”-ben 1971 oldalon több mint 200,000 név van pontos adatok alapján összegyűjtve, ami már magában garancia arra, hogy ebben a könyvben mindent és mindenkit meglehet találni s hogy ennél fogva nemcsak a kereskedő, az üzletember, a hivatalnok veheti hasznát, de minden közintézmény és minden magánember is. A régebbi évfolyamokhoz hasonló izlésessel kiállított hatalmas kötet ára vászonba kötve 20 korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

* **Fürdők, gyógyintézetek és nyaralóhelyek utmutatója.** Ezzel a címmel *Keresztessy* Frank V. szerkesztésében és tulajdonában új folyóirat indult meg, mely hasznos tájékoztatót ad a hazai és külföldi üdülőhelyekről. Az egyes füzetek ára 60 fillér.

FŐVÁROS.

(*) **Városfejlesztés.** Budapest főváros az utolsó négy évtized alatt rohamos fejlődésnek indult, bár meg kell jegyeznünk, némileg helytelen irányban, tudniillik erősen külterjesen, kevésbé tervszerűen, inkább öletszerűen, mondhatni bakugrások szerint. Több kilométer távolságban, messze künn a periferiákon épülnek házak, bérkaszárnnyák, ahova sem jó közlekedés, sem rendszeres vízvezeték, csatornázás, világítás nincs. — azt mind a fővárosnak kell rengeteg költséggel instruálni, nem is szólva arról, hogy negyven-ötven ház lakossága mindjárt iskolát is követel. A fejlődést nagyban akadályozta az építőipar hosszantartó válsága, de még jobban az a körülmény, hogy az építési szabályzat hiányos, elavult és rossz. A belvárost az Erzsébet-híd építése alkalmából agyonszabályozták, megoldatlan a belvárosi templom, a piaristák telke, a Galamb-utczában építendő belvárosi vásárcsarnok, a központi járásbírószág felépítése, az alagút vámmmentessége és egyéb közintézmény szabályozásának kérdése. A kormány belátta, hogy a főváros saját erejéből nem képes ezt a sok rengeteg kérdést díőre vinni s ezért ma *Wekerle* Sándor miniszterelnök tanácskozára hívta össze az érdekelt körök képviselőit, hogy megvitassák egyrészt a belváros végleges szabályozását, másrészt a főváros fejlesztésére irányuló eszközöket kijelöljék. Az értekezleten résztvettek a főváros országgyűlési képviselői, a minisztériumok kiküldöttei, a főváros képviselőjében a polgármesterek, több tanácsos és bizottsági tag. Az elnök megnyitójá után *Polónyi* Géza volt igazságügyminiszter szólalt fel elsőnek. Részletesen ismertette a belvárosiak memorandumát, amely a mai értekezlet egybehívására alapul szolgált. Sürgette, hogy a 30 éves adómentesség az egész Belvárosra terjesztessék ki; a fővárosi törvény revízióját sürgősen fejezzék be, amiről különben a főváros fej-

lesztéséről szóló törvényjavaslat benyújtásakor külön javaslatot ad be. Ugyancsak kívánja az építő szabályzat módosításának sürgős befejezését; a központi járásbírószágnak a Királyi Pál-utczai zálogház telkén való elhelyezését, a piaristák telkének a szabályozását, detail-vásárcsarnokot s végül az alagúti vámmmentességet. *Wekerle* miniszterelnök, valamint a belügyminisztérium részéről megjelent *Némethy* Károly miniszteri tanácsos kijelentették, hogy a fővárosi törvény revíziója kész és legközelebb a nyilvánosság elé kerül. *Garancsary* Mihály miniszteri tanácsos a közmunkatanács nevében kijelenti, hogy az építési szabályzat reformját rövidesen befejezik. *Wekerle* Sándor miniszterelnök, kapcsolatban az építő szabályzat ügyével, kijelenti, hogy a maga részéről is méltányosnak tartja a 30 éves adómentesség kiterjesztését, amely városrendezés és fejlesztés szempontjából előnyösen hat az építkezésre. Dr. *Bódy* Tivadár tanácsos felszólalására a miniszterelnök kijelenti, hogy az alagút vámmmentessége ügyében új tárgyalást kezd a fővárossal. Dr. *Bárczy* István polgármester a rendkívüli adómentesség engedélyezésénél arra kéri a miniszterelnököt, hogy csak az állami adóra adja meg a mentességet, a községi ne. A miniszterelnök megköszönve az értekezlet tagjainak a fáradozását, azzal zárta az értekezletet, hogy annak eredményét lehetőleg figyelembe veszi.

(*) **A fővárosi középítési bizottság** ma délután *Kun* Gyula tanácsnok elnökölete alatt ülést tartott, amelyen az előadó tiszteket dr. *Buzáth* János és *Schmel-hegger* Árpád fogalmazók látták el. Napirend előtt dr. *Sámu* Lázár bizottsági tag szólalt fel s indítványozta, hogy a Külső Váci-ut harmadik részének 1909-ben történő rendezése idejére gondoskodni kell egy másik közlekedési útról. *Szabó* József szintén napirend előtt kérte, hogy a Nap- és Lonszoci-utczákat összekötő utvonalak az Oriás- és Gólya-utczák közé eső része haladéktalanul nyitassék meg. A bizottság mindkét felszólalás érdekében előterjesztést tesz a tanácsnak. A napirend során a bizottság tárgyalta a mérnöki hivatal által összeállított jövő évi ideiglenes közmunka-programmot. — A budai Hunyadi János keserűvíz-forrás tulajdonosa, *Saxlehner* András kérte a fővárost, hogy azokat a telkeit, amelyeken kutjai állanak, engedje egyesíteni és bekeríteni, hogy háborítatlanul aknázhassa ki telepének forrásait. A főváros hatósága ezzel szemben csak oly kikötéssel akarja azt megengedni, ha a szabályozási utvonalak érintetlenül hagyatnak s az utcanyitások szükség esetén eszközölhetők. Hosszas tárgyalások után a középítési ügyosztály a czéggel oly megállapodást létesített, hogy *Saxlehner* ingyen átengedje a fővárosnak a Poprádi-utnak a czég tulajdonában levő részeit, míg ezzel szemben a főváros felfüggeszti a szabályozást mindaddig, míg a telep keserűvíz kiaknázására szolgál, avagy ha a telep három évig szünetel. A bizottság hozzájárult e megállapodáshoz azzal, hogy az telekkönyvileg bejegyzendő. Több kisajátítási és utcarendezési ügy letárgyalásával véget ért a gyűlés.

(*) **Közlekedési ügyek.** Ma délután ülést tartott a közlekedési bizottság, *Festetics* Géza gróf tanácsos elnöklése mellett, előadó *Antal* Gyula tanácsjegyző volt. A közlekedési ügyosztály a május 13-án tartott közlekedési bizottsági ülésben azt az utasítást kapta, hogy a múlt évi közúti vasúti sztrájkra vonatkozólag előterjesztett jelentését egészítse ki, a közgyűléshez átteendő általános jelentéssel, amelyben konkrét javaslatok is legyenek. Ezek a javaslatok pedig azokból a határozatokból álljanak, amelyeket a közlekedési bizottság az előző tárgyalás alkalmával meghozott. Ezeket a javaslatokat az ügyosztály ma előterjesztette. A többek közt mellőzte az ügyosztálynak azt a javaslatát, hogy a napszám három korona minimális összegben állapíttassék meg, arra való tekintettel is, hogy az ily megállapítás káros visszahatással lehetne a főváros háztartására: hanem e helyett, a végleges személyzetnek kezdő fizetését kíváná megállapítani 1100 koronával. Behatóan foglalkozott a bizottság a lakáskérdéssel is. Végül pedig elhatározta, hogy részletes kimutatást kér a vasúti társaságoktól a nyugdíj-ügyre vonatkozólag.

Előterjesztésre került ezután a bérkocsi-iparnak a főváros területén való viteléről szóló szabályrendelet-tervezet. *Melha* Kálmán tiszti főügyész kéri, hogy a szabályzat-tervezetet előbb általános-ságban vitassák meg. Ugyanezt kéri dr. *Köncs* Boldizsár tiszti ügyész és aztán részletesen kifejti, hogy a tervezetnek alapos módosítását kell kívánnia a főváros hatóságának azért, hogy az autonóm-jogait megvédje.

Melha Kálmán tiszti főügyész szerint kétség sem férhet ahhoz, hogy például a bérkocsi-rend-

számok adományozó joga a fővárosé. Hogy ez mégis a rendőrség kezébe jutott, annak oka, hogy a főváros egyik gazdája volt a rendőrségnek. Így tehát a rendőrség ebbeli jogai csak átruházott jogok, amelyeket akkor vesz vissza a főváros, amikor akarja. *Heltai* Ferencz szerint a gyökeres változtatással szemben, amelyet az ügyészség kíván, elébb elvi határozatot kell provokálni a törvényhatósági bizottságtól és a kormányhatóságtól, mert ha most ezeknek az elveknek az alapján újra átdolgozzák a szabályzatot s aztán az említett hatóságok a benne lefektetett elveket nem fogadják el, az az ügynek ad graecas calendas elnapolását jelentené. Indítványozza, utasítsák az ügyészséget, hogy a most kifejtett elveit foglalja írásba, ezt közöljék a bizottság összes tagjaival; csatolják ehhez az ügyosztály nyilatkozatát is, és együtt küldjék át a rendőrkapitányhoz, hogy a saját álláspontját fejtsse ki. Tűzzék ki erre a legrövidebb időt és aztán a jelentéseket és nyilatkozatokat terjeszszék a bizottság elé. Így tisztázódhatik a jogi helyzet s aztán megalkothatják a szabályrendeletet.

Peitő Sándor bizik abban, hogy a fórumok respektálni fogják a főváros autonóm jogait, és az ügyészség részéről kifejtett alapon fog elkészülni az új szabályrendelet. A bizottság ezek után egyhangulag elfogadta *Heltai* indítványának azt a részét, hogy hívják föl az ügyészséget előterjesztés tételére.

Az ülés ezzel véget ért.

(X) **Állóhelyek az omnibuszon.** A főváros tanácsához a közönség köréből folytonosan érkeztek panaszok az omnibuszok állóhelyei miatt. A főváros tanácsa, belátva, hogy a közönség panasa jogos, elhatározta, hogy az omnibusz állóhelyeit megszünteti. Egyúttal azonban felszólította az omnibusztársaságot, hogy ebben az ügyben nyilatkozzék. A társaság ma nyújtotta be a tanácshoz a memorandumát, amelyben kifejti, hogy mivel sem pótkocsit nem járathat, sem a Lánchídon a jelenleg forgalomban levő kocsiknál többet nem engednek át, az állóhelyek megszüntetése a vállalatot tönkre tenné.

(X) **A fővárosi múzeum.** Ünnepi szertartás keretében nyílik meg holnap délelőtt a fővárosi múzeuma, amelyet dr. *Kuzsinszky* Bálint egyetemi tanár, világhírű elismert régész tudósunk, a múzeum igazgatója rendezett be a városligeti volt Király-pavillon helyiségeiben. Számos becses ereklye van itt felhalmozva, amelynek minden darabja a régi Pestről regél. Az anyag összegyűjtése már régebben folyik, de mert a fővárosnak egyéb dolgra is alig van pénze, erre a célra még kevesebb jut. Az épületet a múzeum céljára tizenkét teremre osztották, s az 1899 óta gyűjtött anyaggal csaknem egészen megtöltötték. Mindjárt a bejáratnál *József* nádor szobrát látjuk; a főváros olyan sokat köszönhet a nagy nádornak, ki fejlesztéséért talán bárki másnál többet tett, hogy föltétlenül első hely illetti meg a múzeumban. Az első teremben egy szekrényben különböző relikvíák között a főváros három aranykulcsát őrzik. Czéhládákban régmúlt időkből való czéhszabályzatokat, szabadalom-leveleket s egyéb, a czéhek életét ismertető irásokat és emlékeket őrznek. Látjuk azt a kalapácsot és vaskötelevénst, azt a poharat, amelyből *Vilmos* császár budapesti látogatása idején a központi vásárcsarnokban vizet ivott s azt a másikat, amelyből *Ferencz József* ivott volna, ha szintén elmegy a vásárcsarnokba. A falakon mindenhol régi és újabb térképek, csatornázó, városrendező és egyéb tervek vannak kifüggesztve.

(X) **Orvosi kinevezés.** *Fülepp* Kálmán főpolgármester, a pesti oldalon levő kórházaknál megüresedett segédorvosi állásra dr. *Werner* Ignácot újból kinevezte.

(X) **A menedékhely-intézet jelentése.** Ma délelőtt ülést tartott a „Menedékhely a szenvedő emberiségnek” című intézet felügyelő-bizottsága *Almády* Géza tanácsos elnöklése mellett. Az előterjesztett jelentés szerint a menedékhelyben az 1906. évben összesen 51.913 egyén kapott szállást, vagyis 1226 egyénnel kevesebb, mint 1905-ben. Ezek között felnőtt férfi volt 32.029, frugyeremek 307, nő 18.454, leánygyermek 1113. A fekvőhelyek, a szobák megszelésének az idejét kivéve egész éven át elváltak foglalva. A téli hónapokban aránytalanul többen jelentkeztek, mint nyáron át és többször megtörtént, hogy valamennyi jelentkezőt nem lehetett befogadni. Ételdagokot (rántott levest és kenyert) a téli, tavaszi és őszi hónapokban osztottak ki, még pedig összesen 24.615 adagot, vagyis 2335 adaggal többet, mint 1905-ben. A lefolyt évben az intézetben nem fordult elő ragályos betegség. Elő volt irányozva az 1906. évben 19.000 korona és a valóságos kiadás 13.076 korona 79 fillérre rugott; így tehát a megtakarítás 5923 korona 21 fillér volt. A folyó 1907. évre szintén 19.000 koronát irányoztak elő. Ennek az előirányzatnak fedezetül az intézet vagyonának 20.377 koronára rugó kamatai szolgálnak. Az összes vagyon 509.433 korona 89 fillér.

EGYESÜLETEK.

(—) **Batthyányi Tivadar gróf a díjnokok közt.** Az állami díjnokok országos szövetsége a díjnokok jobb megélhetésére és jövőjük biztosítására törvénytervezetet készített, melynek érdekében országos mozgalmat indítanak. A szövetség védnöke *Batthyány* Tivadar gróf jelenlétében népes értekezletet tartottak, amelyen a vezetőség ismertette a díjnoknag nagy sérelmeit s jogos kívánalmait, amelyek megszüntetését, illetve teljesítését a törvénytervezet czélozza. Maga *Batthyány* is megütközését fejezte ki ama eljárás felett, melyben eme páriákat részesíti az állam s az érvek döntő sulya alatt kijelentette, hogy a díjnokság eme, a szó szoros értelmében csak a kenyérért folyó harcát minden erejével, lelkesedésével s odaadásával fogja támogatni. A gyűlés lefolyása egyébként a következő volt.

Az ülés megnyitása után *Adorján* alelnök üdvözölte *Batthyány* grófot és kérte támogatását, majd *Havasi* szövetségi titkár vázolta az állami díjnokok végtelenül sanyaru helyzetét. Napi 2 koronából megélni abszurdum s számokkal bizonyította ennek valóságát. Ecsetelte a testi-lelki nyomorúságot, ami a silány fizetés és a sok munka következménye s megemlítette a nyugdíjszabályok tarthatatlanságát.

A titkár szavaira *Batthyány* gróf védő reflektált.

Nem nagyhangú ígéretet jött tenni, — ugymond — csupán informáltatni kívánja magát a díjnokok helyzetéről és hangulatáról. Szükségesnek jelezte, hogy a díjnokság szervezkedéssel igyekszik állapotán javítani. Memorandumokkal és küldöttségekkel abszolute semmi célt el nem érnek a díjnokok, csak folytonos szervezkedési munkával. A taktikára nézve adott utbaigazítások után szükségesnek jelezte az általános választói jog propagálását s végül megígérte támogatását.

Hellenreiner, *Németh*, *Schlachta*, *Kobok*, *Világhy* választmányi tagok hozzászólása után *Batthyány* gróf újból hangsúlyozza, hogy pozitív ígéretet nem tesz, de a díjnokság mindenkor számíthat rá. *Popovics* elnök köszönő szavai után a gyűlés — melyen körülbelül kétszáz díjnok vett részt, bezárult.

(—) **Országos Magyar Iskola-Egyesület.** Az Országos Magyar Iskola-Egyesület ma délután értekezletet tartott a Vármegyeháza dísztermében, hogy feladatának intenzívebb teljesítéséről tanácskozzék s előkészítse az anyagot az október hónapban tartandó nagyszabású értekezletre. A mai értekezleten, amelynek *Rákosi* Jenő, az egyesület elnöke, volt az összehívója, nagy és díszes közönség jelent meg. Ott voltak többek közt: *Guiner* Gyula főispán, *Halász* Ferencz és *Berczik* Árpád miniszteri tanácsosok, *Fazekas* Ágost alispán, *Barabás* Béla, *Nagy* Dezső és *Weresmarthy* Miklós országgyűlési képviselők, *Márkus* József nyug. főpolgármester, *Ivánka* Pál főtisztviselő, *Tóth* József kir. tanácsos, *Arkay* Kálmán, *Abrányi* Emil, *Toldy* László, *Cziklay* Lajos, *Erva* Lajos, *Gerlóczy* Zsigmond és mások. Az értekezletet *Rákosi* Jenő elnök nyitotta meg zajos tetszéssel fogadott, nagyszabású beszéddel, amelyben utalt arra, hogy sok okunk van az aggodalomra, ha az ország viszonyait számon vesszük. Rámutatott a nemzetiségek mozgalmára, amelyet semmiféle országban el nem tűrnének. Kétféle hazafiság van: az egyik a nagy sokaságé, amelynek hazafisága abban áll, hogy kötelességét teljesíti otthon, földjét mivel, családjátellátja csak akkor mozdul meg, amikor nagy érdekek szölitják, hogy talpra álljon. A másik hazafiság egyeseké, akiket a gondviselés megjegyzett, akiknek szívében egy elemmel több lakozik, mint a sokaságban. Ezek a hivatásos hazafiak, örök az öröklomáson, akik mindent tudomásul vesznek, mindent följegyeznek és égetik az örök mécsesnek a nagy, szent czélok őrizetére. Ezek közé tartoznak a mai értekezlet tagjai. Az ő szavukat, az ő figyelemzetésüket várja a sokaság, bizván bennük, hogy szükség esetén megfújják a riadókat. Ezeket az őrszemeket, ezeket a hazafiakat szeretettel üdvözli a mai értekezleten. — A lelkes tapssal és éljenzéssel kísért megnyitóbeszéd után *Arkay* Kálmán alelnök röviden ismertette az iskola-egyesület történetét és tevékenységének eredményét. Elsőnek *Nagy* Dezső szólt fel, aki a főváros környékén levő sváb községek magyarosítását első sorban a közönségtől várja. Hasonló értelemben beszélt *Berczik* Árpád is. *Guiner* Gyula főispán arra kéri az egyesületet, hogy munkáját első sorban a legveszélyesebb pontokon kezdje meg. A sajtó is igen sokat tehetne a magyarosítás érdekében, ha állandóan ébren tartaná és irányítaná a közönség viselkedését. *Halász* Ferencz miniszteri tanácsosnak az a nézete, hogy az ovodák felállítását bízzák az államra. *Weresmarthy* Miklós országos képviselő és mások felszólalása után az értekezlet az előterjesztett indítványt elfogadta s ki-

mondta, hogy az egyesület munkakörét a felszólalásokban kifejtett irányban is kiterjeszti. Az értekezlet *Rákosi* Jenő elnök köszönő szavaival ért véget. Az októberi értekezletnek lesz a feladata a felvetett eszmék kivitelének módozatait megbeszélni.

(—) **Az Iparművészek Országos Egyesülete** tegnap tartotta alakuló közgyűlését az Iparművészeti Múzeum emeleti helyiségében. A megejtett választás során első mesterré lett körösfői *Kriesch* Aladár, ügyvezető mester pedig *Nadler* Róbert. Azonkívül megválasztottak egy 16 tagú bizottságot, egy pénztárost, egy titkárt és egy gazdát. Az egyesület czélja a magyar iparművészek érdekeinek megvédése és a magyar iparművészet fejlesztése. Az egyesület helyisége egyelőre az Országos Kaszinóban lévő „*Steindl-céh*”-ben lesz, ahol havonta kétszer társasösszejevetelt tartanak. Az írásbeli közléseket az Iparművészeti Társulathoz kell küldeni.

(—) **A Jó-szív egyesület** igazgató választmánya és közgyűlése ma délután tartott meg. Ez alkalommal bejelentették, hogy az egyesület a múlt évben 14.800 koronát fordított tömeges elemi csapások okozta károsultak segélyezésére. Az 1906. évi zárszámadás és vagyommérleget a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s a felmentvényt a tisztikarnak megadta. Végül özv. *Tisza* Kálmánnak hálás köszönetét nyilvánította a közgyűlés, amiért az egyesület ügyeit annyi odaadással és buzgósággal intézi.

(—) **A „Zion” önszegélyező és jótékonyági egyesület** hó 30-án megtartott közgyűlésén egyhangulag újból megválasztották: elnökké *Ruttkay* Miksát, igazgatókká: *Bienbaum* Imrét, *Eisler* Józsefet, *Handler* Jónást, *Kohn* Arnoldot és *Steiner* Mihályt. Új igazgató *Ribári* Lajos lett. Egyidejűleg választottak 60 választmányi tagot, szintén egyhangulag.

(—) **Az Országos Tisztviselő Szövetség ülése.** Az Országos Tisztviselő Szövetség ma délután négy órakor az új városháza kis tanácstermében *Bánffy* Dezső báró elnöklése mellett választmányi és igazgatósági ülést tartott, amelyben beható tárgyalás alá vették a kormánytól a tisztviselők részére a koronázási jubileum alkalmából kérendő egy évi nyugdíjido beszámításnak kedvezményét és abban állapodtak meg, hogy a Szövetség *Bánffy* Dezső vezetésével egy szűkebb körű bizottságot küld ki a kedvezmény megadását biztosító előkészületek megtételére. Az ülésen ezután még több adminisztratív természetű ügyet tárgyaltak.

SPORT.

Bécsi nyári meeting.

— Hatodik nap. —

A bécsi nyári meeting mai harmadik napjának programján két kiemelkedő szám van. A két-évesek részére kiírt 1100 méteres, 20000 koronával dotált Metropole-díj és a 10.000 koronás Reichenauai gátverseny. Az előbbiben a *Planner*-istálló Guajak-ja, mely a Károlyi memoriált óriási fölénnyel nyerte, messze kimagaslik és győzelmét e versenyben is, melynek különben első favoritja, meg fogja ismételni, míg helyre Niggert és Mayrosot várjuk. A Reichenauai gátverseny nevezettjei között találjuk a tavalyi Istvándij-nyerő *Blair*-t, a *Mauthner*-istálló kiváló hurdlerét, továbbá *Távirat*-ot és *Chiquenaudet*-et, melyek már szintén szép eredményt értek el. Nézetünk szerint e versenyben *Blair*, bar accident, verhetetlen, mert a sövények közötti versenyekben eddig kiváló formákat mutatott, azonkívül a sikkpályán elért sikereit is a mezőnyben a legtöbbször taksáljuk. *Blair* győzelmét, amennyiben nem lenne allright, legfeljebb a *Dreher*-istálló *Távirat*-ja tehetné kétséssé, mely most legutóbb a sövények közötti debut-jénél imponáló stylusban verte le ellenfeleit.

Jelöltjeink a következők:

- I. *Horkay*—*Kukuruz*
- II. *Toledo*—*Geständnis*
- III. *Vadór*—*Dauphin*
- IV. *Guajak*—*Nigger*
- V. *Bogdanovka*—*Margarethe*
- VI. *Blair*—*Távirat*
- VII. *Meichl* ist.

A pécsi kiállítás vivőversenye.

— Saját tudósítónktól. —

Az országos kiállítás hatalmas sportprogramjának első száma, az országos vivőverseny, tegnap folyt le a kiállítás ünnepi csarnokában. A pécsi atlétikai klub rendezésében lefolyt verseny minden tekintetben fényesen sikerült.

A versenyen legszebben *Szántay Jenő*, a magyar atlétikai klub jeles tagja szerepelt, ki úgy a kard-, mint a törverseny is megnyerte.

Győzelme különösen a kardversenyben volt értékes, amelyben *Mészáros Ervint*, ki éppen a napokban nyerte meg Bécs város bajnokságát, második helyre szorította.

A verseny mintaszertű előkészítése a klub agilis titkára mellett dr. Lauber Rezső, a P. A. C. alelnökének érdeme. A sportrészt dr. Nagy Béla, dr. Hajdu Marczell, Hoffmann honvédfőhadnagy, Murkovics honvédfőhadnagy, Kamilli vívómester kitűnően vezették.

A részletes eredmény a következő volt:

I. Kiállítási emlékvérseny. 1. Szántay Jenő (M. A. C.) nagy aranyérem és a Pécsi Takarékpénztár díja (ezüst serleg); 2. Mészáros Ervin bajnok (M. A. C.) aranykeretes ezüstérem és honvédelmi min. díja (ezüst doboz); 3. Krencsey Géza (M. A. C.), Zsolnay Miklós díja (eozin faun csoport); 4. Lichtenekert; 5. Garay.

II. Kardfőverseny. 1. Lichtenekert András (Debrecen) aranyérem és Erreth János, Pécs sz. kir. város főispánjának díja (ezüst serleg); 2. Garay István (Nemzeti V. C.) br. Biedermann Rezső díja (eozin bagolycsoport); 3. Lestyánszky Dezső (M. A. C.); 4. Várkonyi József (Torontáli A. C.) és Gonda Illés (N. V. C.) Baranya vármegye díja; 5. Karosa Karsa Eörs (N. V. Cs.) P. A. C. díja.

III. Törfőverseny. 1. Szántay Jenő (M. A. C.) aranyérem; 2. Lestyánszky Dezső (M. A. C.) Benyovszky Mórész gróf, Baranya vármegye főispánjának díja (ezüst serleg); 3. Krencsey Géza (M. A. C.); 4. Garay István; 5. Lichtenekert András.

IV. Vidékiek kardversenye. 1. Lichtenekert András (Debrecen) aranykeretes ezüst érem; 2. N. Várkonyi István (Torontáli A. C., Nagybecskerek), Pécs sz. kir. város díja (eozin Éva-szobor); 3. Szmodics Béla hadnagy (Pécs A. C.) és Vass Béla (Szombathely.)

A díjlovaslási a) kategóriában az első díjat nyerte *Szentkirályi Béla* főhadnagy, a második díjat *Czech* főhadnagy, a harmadikat *Fluck* Béla őrnagy. A b) kategóriában az első díjat *Franz* Mario kapitány, a másodikikat *szenmiklósi Pongrácz* Arthur őrnagy. A díjgratálnál az első díjat nyerte *Spiegelfeld* főhadnagy, a másodikikat *Lipcsy* Márton hadnagy. A kombinált-mutatványoknál kiosztásra került díjat *Pongrácz* őrnagy, végül a jeu de barre-ban az első díjat *Poten* főhadnagy, a második díjat *Windischgraetz* Lajos herceg hadnagy, a harmadik díjat *Bartho* Gottfried hadnagy nyerte.

A nemzetközi lawtennis-verseny.

— Saját tudósítónktól. —

A Mac. nagyszabású nemzetközi versenyének negyedik napján már az összes külföldi játékosok akcióba léptek.

Kontinentális körútjának utolsó állomására megérkezett már az új-zeelandi *Wilding A. F.* is, Páris, Monte-Carlo, Berlin, Prága és Bécs bajnoka, ki jelenleg a világ legjobb játékosa.

Tegnap *Adams*-t, az angol bajnokot győzték le, ma pedig valóban klasszikus mérkőzés után, a frankfurti *Kreutzer* Oszkárt verte meg 6:4, 6:2 eredményre.

A mai játékok közül még különösen *Madarász* Margit és *Adams* mérkőzése a prágai *Klima* Willy és *Kinzl* Rudolf emelkedett ki. A közönség csak azt sajnálta, hogy ezt a vegyes páros versenyt a *Wilding-Kreutzer* mérkőzéssel egy időben rendezték. Ma este megérkezett *Wessely* Kurt osztrák bajnok is, ki szintén a legkiválóbb játékosok közé tartozik. A külföldiek mellett a mi férfi játékosaink számításba se jönnek, de annál több reménnyel

vagyunk *Madarász* Margit és *Cséry* Katicza szereplése iránt, kik valószínűleg megvédik a bécsi és prágai hölgyversenyzőkkel *Maschkáné, Klima* Willy és *Méta*, továbbá *Franzcschini* ellen a hölgyek részére kiirt bajnokságokat.

() Galamblovó-verseny a Margitszigeten. Az Országos Magyar Galamblovó-Egylet tavaszi meeting-jének utolsó előtti versenynapja nagy érdeklődés mellett folyt le ma a margitszigeti pályán, ahol sok szép hölgy és nagy közönség jelent meg. Csajághy Béla tiszteletdíját gróf *Apponyi* Henrik nyerte meg, a második gróf *Wenckheim* László, a harmadik *Csajághy* Béla lett. Az első tétgyőztese *Margitay*, a másodikik gróf *Apponyi*, a harmadiké szintén ő, a negyediké gróf *Zichy* Kázmér lett. — A legközelebbi és a meeting utolsó versenynapja holnap lesz, amikor *Fauld* Jenő tiszteletdíja kerül eldöntésre.

() Deutscher Fussball Klub matche. A kitűnő prágai csapat ellen vasárnapon a Budapesti Torna Klub fog játszani. A B. T. K. a D. F. K.-bal eddig elé kétszer mérkőzött, még pedig 0-0, illetve 2:2 eldöntetlen arányban s mindkét match Prágában a D. F. K. pályáján folyt le. Budapestben tehát ez alkalommal először játszik a Torna Klub a D. F. K.-bal s természetesen, hogy minden erejét latba veti a harmadik találkozás alkalmával a siker eléréseért. A B. T. K. 1/a a D. F. K. csapatának matche előtt a Kereskedelmi Alkalmazottak csapatai tartják idei záró mérkőzésüket a B. T. K. 1/B, illetve II. csapatával. Délelőtt 10 órakor II., délután 3 órakor az első csapatok játszanak egymással.

() Elhalasztott atlétikai verseny. Az atlétikai versenyekre kiirt terminusok összeegyeztetése érdekében a *Magyar Testgyakorlók Köre* a június hó 2-ára kiirt országos junior versenyt e hó 16-ára halasztotta. A verseny színhelye a Millenaris versenypálya lesz. A feltételek ugyanazok maradnak.

() Atlétikai verseny. A Sportvilágnak június 1-én (szombaton) a millenaris versenypályán tartandó atlétikai viadalára a fővárosi és vidéki egyletek részéről számos nevezés érkezett. A hét pontból álló verseny egyik érdekesebb száma a 400 méteres stafétafutás lesz, melyben a Postások, Budai Torna-Egylet és B. T. C. csapatai között lesz küzdelem. A magasugrásban *Dánér, Kovács* Nándor, *Popovits, Fábian* stb. indul, utána gerelyvetés, 100 méteres síkfutás, gyaloglás és távolugrás alkotják a program többi pontjait. A verseny délután félhat órakor kezdődik és tréning-jegyekkel tekinthető meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

A rétsági rablógyilkosság.

— Negyedik nap. —

Az érdeklődés a haramiák büntelteinek tárgyalása iránt ma sem csappant. Az esküdtszéki terem képét a hölgyek sorozata tarkította, kik a felső erkélyeket a szorongásig megtöltötték. A tárgyalás a szokott modorban folyik. Különösebb emóciókat *Barna* Lukács viselkedése kelt, ki a vádlottaknak kétségtelenül legérdekesebb alakja. Már külsőjénél fogva is mindenkinek szemet szur. Összenőtt válllaival, furcsa alkotású koponyájával, bentülő szúrós szemével és kiálló pofacsontjaival — annyira Lombroso-typus, hogy a híres olasz kriminológus könyvének czimlapjára bátran odafelelhetné. A Lombroso „született” büntetettének összes jellegzetes külső vonásait egyesíti magában.

Törédelmes vallomásaival az első két napon mondhatni szimpátiát keltett maga iránt, most meg egyenesen fölháborító, ahogy letagadja összes eddigi vallomásait és minő vakmerő gunnyal förmed rá az ellene valló tanukra.

— Ugy éljen a maga feje — veti oda azoknak, kik a szembesítéskor felismerik.

A rétsági ügy befejezése.

A rétsági ügyben már csak egyetlen tanu volt hátra s ez *Polyák* András ács. *Polyák* elmondta, hogy súlyos testi sértésért egy évi börtönt ült. Egy zárkába helyezték őt *Barna* Lukácscsal, aki részletesen elmondotta neki a rétsági gyilkosság lefolyását.

— Miket mondott? — kérdezte az elnök.
— Hát azt mondta, hogy ő másodmagával követte el a rablógyilkosságot. Egy harmadik társuk is volt, de ez, hogy gyanuba ne kerüljön, odahaza maradt.

— Tud maga arról, hogy *Barna* később visszavonta a vallomását?

— Tudok. A dolog úgy történt, hogy egy czedulát loptak be *Barna* czellájába s ebben valaki akasztófalval fenyegette meg, ha vissza nem sziv mindent. Elmondja azt is, hogy *Barna* éjszaka mindig jajgatott. Látománnyai voltak. Ezután szembesítették a tanut *Barnával*, aki beismeri, hogy a tanu igazat mondott.

Dr. Fényes Samu védő *László* rendőrkapitány és *Ambrus* csendőrőrmester eltérő vallomását annak tulajdonítja, hogy a tettesek közrekerítésére nagy pénzjutalom volt kitéve. Véleménye szerint ezek azért akarják a vádlottakra a gyilkosságot reabizonyítani, mert a jutalmat mindegyik magának szeretné megszerezni. Kéri konstatálni, mennyi ez a jutalom? Ezenkívül bejelenti, hogy *Barna* Lukács anyja öröklött elmebetegségben halt meg. Kéri erről az orvosi bizonyítvány beszerzését. A bíróság *Fényes* első indítványát elutasította, ellenben elrendelte az orvosi bizonyítvány sürgős beszerzését. Ezzel az elnökség a rétsági gyilkosság ügyében a bizonyítási eljárást berekesztette.

A csantavéri rablás.

Ezután rátért a bíróság a csantavéri rablás tárgyalására. *Oláh* Simkó Istvánt és *Bóné* Ferenczet egyelőre visszakisérték a fogházba s *Kadvány* Dávidot vezették elő, ki a bácskai csantavéri garzdálkodásban *Barna* Lukács czinkostársa volt.

Ez a rablás 1905 március hónap másodikán a hajnali órákban történt a csantavéri határ közelében. *Tóth* István több baromfi kofát vitt kocsián a csantavéri piacra, mikor az országuton két rabló megtámadta őket. Az egyik elkapta a gyeplőszárat, a másik pedig *Tóth* István mellének szegte a fegyverét s pénzt követelt. *Tóth* István rimánkodott a rablóknak, hogy ne bántsák, ő csak kocsis, mire az utonállók puskatussal a kofákat ütötték agyba-főbe, mindaddig, míg ezek a pénzüket oda nem adták. A két rabló *Barna* Lukács és *Kadvány* Dávid volt. Az előbbi annak idején a csantavéri rablást is beismerte, később azonban megváltoztatta a vallomását és tagadott. *Kadvány* kezdetől fogva nem akart tudni a csantavéri utonállásról. Ma ugyanez az álláspontja a két vádlottnak. Mind a kettő tagad.

Szabó Ferencznét volt az egyik kofaasszony, kit *Barna*ék kiraboltak. Az elnök szembesíti a vádlottakkal.

— Meg mer arra esküdni, hogy ezek voltak azok? — kérdi az elnök.

— Meg én, tiszta lélekkel.

Barna (kiabálva): Hogy én mit vallottam, az mellékes. Az az én dolgom. Maga, mikor először szembesítették bennünket, nem ismert fel és ez a fő.

Elnök: Csudálatos, hogy ez a gyengeelméjű *Barna* hogy tud beszélni. Még egyszer jöjjön nekem azzal, hogy maga gyengeelméjű. (Derültség.)

Ügyész: Maga először tényleg nem ismert fel őket. Most miről ismer mégis rájuk?

— Arczokról és a hangjukról.

Ezután felolvassák a betegsége miatt meg nem jelent *Balogh* Andrásné vallomását. Gál *Tamásné* kofa ugyanugy mondja el az utonállás lefolyását, mint az előbbi tanu.

A tárgyalás délutáni folyamán a bíróság *Barna* Lukácsot és *Kadvány* Dávidot egy másik rablási és szándékos emberölési esetre hallgatta ki.

TERMÉSZETES BILINI SAVANYVIZFORRÁS

kiváló képviselője az alkalikus nátron-forrásoknak

10.000 rész vízben 33,1951 rész szénsavnátront, 85,7660 rész szabad és félig kötött szén-savat tartalmaz; régóta bevált gyógyforrás, vese, hólyag- és gyomorbántalmaknál, köszvénynél, hörghurutnál, aranyeres csomóknál, cukorbetegségnél, húgyszervi és bélbajoknál stb.

Kitűnő mint diätetikus asztali ital, előmozdítja az emésztést a fölfuottság kellemetlen jelensége nélkül, mint a melyet a szénsavval mesterségesen túltelített borvizek előidéznek.

Össz es ásványvizkeek edésekben és dogériákban. — Brunnen-Diektion Bilin (Oesterreich Böhmen).

Főlerakat: **ÉDESKUTY L.** ásványviz nagykereskedőnél az. és kir. udvari szállító **BUDAPEST, VI., Erzsébet-tér 8. szám.**

1905. márczius 19-én este 6—7 óra között a Szabadkáról Zenta felé vezető országúton Barna és Kadvány megállt kiáltással Molnár Gábor Péterné kocsiját állították meg. A kocsit az asszony Tamás nevű fia hajította. Hátul az ülésben ült a másik fia Ferencz, a két haramia, mielőtt a lovak megállottak volna, rálőttek az asszonyra. A golyó a koci oldalán visszapattant s félrecsuszva Molnár Gábor Péternét a hasán oly súlyosan megsebesítette, hogy 8 hónapig tartott a teljes felgyógyulása. A lövésre a lovakat hajító Molnár Gábor Tamás ijedten leugrott a kocsiról s a földet keresztl futni kezdett. A lovak pedig megbokrosodva elragadták a kocsit a benn ülő asszonnyal és Ferencz fiával együtt. A két haramia erre előbb a kocsi után lőtt 8—10 lövést, azután pedig a futva menekülő Molnár Gábor Tamást vették üldözöbe s erre is többször rálőttek, de elfogni nem tudták.

Barna Lukács és Kadvány Dávid ezt a rablótámadást is tagadják. Kadvány alibit akart igazolni s egész sereg tanura hivatkozott, akik vele voltak az eset időpontjában a zentai vásáron. Molnár Gábor Péterné tagadásukkal szemben határozottan vallotta, hogy Barna Lukács és Kadvány Dávid voltak a támadói, akiket már régebről is ismer. Molnár Gábor Ferencz tanu is felismerte a ruhájukról mindjárt az első szembeállításnál mind a két rablót. Megjegyezte még ez a tanu, hogy a vádlottak akkor albaszjt viseltek. Molnár Gábor Tamás tanu is ráismert Barna Lukácsban és Kadvány Dávidban két támadójára, akik reá is többször rálőttek s üldözés közben annvira beérték, hogy a puska-aggval hátba is ütötték. Ezután a védők intéztek több kérdést a tanukhoz arra nézve, hogy ezeket terhelő, határozott személfelismerésükben megintassák. A bíróság mindhárom tanut megeskettette. Most a Kadvány és Barna által hivatkozott mentőtanuk kihallgatása következett arra nézve, hogy Kadvány akkor a zentai vásáron sétált. Kecskés Mihály, Kecskés Péter és Kecskés Geröly, Kadvány rokonai, nem tudták ezt a védekezését a vádlottnak megerősíteni. Lucsi Péter a következő mentőtanu kijelentette, hogy ő a vásáron nem találkozott sem Kadvánnyal, sem Barnával. Patócs Mihály és Miskér János dinnye-termelők tanu-vallomásaikban szintén nem tudták a vádlottnak alibijét a tett idejére nézve igazolni.

Elnök ezután a tárgyalás folytatását holnap délelőtre halasztotta el.

§ Polónyi-Lengyel sajtópör. Dr. Kiss István vizsgálóbíró a volt igazságügyminiszternek dr. Lengyel Zoltán ellen indított sajtópörében ma délelőtt dr. Heltai Ferenczet, dr. Komlós Agost ügyvédet, Hüvös József udv. tanácsost, dr. Sándor Pál orsz. képviselőt hallgatta ki tanukul dr. Lengyel Zoltán kérelme folytán. Mindegyik tanu kihallgatása fel-felülő hosszú ideig tartott.

§ A királyi tábla szüneti tanácsai. A budapesti királyi táblán július hatodikán kezdődik a törvénykezési szünet, a mely szeptember 28-án ér véget. A szüneti tanácsokat Csathó Ferencz elnök a következőképpen alakította meg: Julius 7-étől augusztus 3-ig: Elnök Zachár Emil tanácselnök. Bírák: Zubovich Román (büntető és fegyelmi), dr. Forrási Ferencz (közpolgári és váltó), dr. Istvánffy Lajos (büntető), dr. Gyurkovich László (közpolgári), Oláh András (büntető), Ádám György (közpolgári). Augusztus 4-től augusztus 31-ig: Elnök: Frenreisz István tanácselnök. Bírák: Balonyi Imre (büntető), Eördögh András (büntető), Gyurkovich László (közpolgári), Traeger Zsigmond (büntető és fegyelmi), Reichard Zsigmond (közpolgári és váltó), Gaár Vilmos (közpolgári). Augusztus 31-étől szeptember 28-ig két tanács működik a következő tagokkal: I. tanács: Elnök: dr. Devich László tanácselnök. Bírák: Csiky József, Polyák Gábor, Sziréky Barna és dr. Pataki Gyula. II. tanács: Elnök: Horváth Béla címzetes kuriai bíró. Bírák: Ringhofer Lajos, dr. Haupt Albert, dr. Agorasztó Péter, dr. Izsák Gyula.

§ Nemzetközi Jogi Egyesület. A Budapesti Ügyvédi Kamara, a Magyar Jogász-Egylet és a Budapesti Ügyvédi Kör meghívása folytán a Nemzetközi Jogi-Egyesület (International Law Association) 25-ik évi konferenciáját 1908. évi szeptember hó második felében Budapesten tartja meg. Az International Law Association, mely a legelőkelőbb jogi egyesület, Londonban székel, elnöket Lord Alverstone, Anglia első lordbírája és Sir W. Phillimore angol főtörvényszéki bíró, tagjai nemcsak Anglia,

hanem a többi kulturállamok legelőkelőbb gyakorlati férfiai, bírái, ügyvédek és kereskedők. A budapesti konferenciára érkező tagok fogadtatására és tanácskozások előkészítésére alakult szervező-bizottság tegnap Günther Antal igazságügyminiszter elnöke alatt tartotta alakuló ülését.

Az elnök igazságügyminiszter nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédében hangsúlyozta az International Law Association nagy szerepét a nemzetközi forgalom előbbre vitele körül, jelezte a konferencia jelentőségét Magyarországnak nemzetközi kulturális érintkezése szempontjából és utalt arra az erkölcsi haszonra, amely a nemzetre a kulturállamok ily előkelő képviselőinek itt időzéséből járul. Ezután a szervező-bizottság megalakult. Elnökké dr. Günther Antal igazságügyminiszter, alelnökké Nagy Ferencz nyugalmazott államtitkár, egyetemi tanár, Töry Gusztáv államtitkár, Brüll Ignác ügyvéd, ügyvédi kamarai elnökhelyettes; titkárokká Baumgarten Nándor egyetemi magántanár, Berger Miksa ügyvéd, Szladits Károly törvényszéki bíró, Vámbéry Rusztem egyetemi magántanár, Wittmann Ernő ügyvéd; tagokká: Baumgarten Károly ítélőtáblai bíró, Bárczy István polgármester, Csarada János egyetemi tanár, Füllep Kálmán főpolgármester, Gonda Béla miniszteri tanácsos, Illés József egyetemi magántanár, Kilyényi Hugó nyugalmazott miniszteri tanácsos, König Vilmos ügyvéd, Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, Lánzy Leó udvari tanácsos, főrendiházi tag, Lers Vilmos egyetemi magántanár, osztálytanácsos, Magyary Géza egyetemi tanár, Nagy Emil országgyűlési képviselő, ügyvéd, Nagy Dezső országgyűlési képviselő, ügyvéd, gróf Nákó Sándor fűmői kormányzó, Neumann Károly osztálytanácsos, Pap József egyetemi tanár, kamarai titkár, Reichard Zsigmond ítélőtáblai bíró, Rickl Gyula miniszteri tanácsos, Schwarz Gusztáv udvari tanácsos, egyetemi tanár, Szivák Imre országgyűlési képviselő, kamarai elnök, Szohner Lajos ügyvéd, Tarnay János kuriai bíró, Vavrik Béla kuriai tanácselnök, Antonio de Vio ügyvéd, Fiume, Zsigmond Jenő ügyvéd választottak meg.

§ Halálraítelt rablójalkos. Lugosról vesszük a hírt, hogy az esküdtbírószék Zayka Adám fűzesi szolgálóját halálra ítélte. Ez a szörnyeteg először gazdáját, Tölgyessy József földbirtokost, egy 92 esztendő aggastyánt, azután ennek gazdasszonyát és cselédjét ütötte agyon, ezek után pedig fölfeszítette és kifosztotta a szekrényeket. Mielőtt eltávozott volna, a holttesteket leöntötte petroleummal s meggyújtotta.

§ A knézi méregkeverők. A knézi méregkeverési bünpör folytatólagos tárgyalásán Argella Vása ügyét tárgyalták. Vádlott tagadásban van. Rider Adám tanu Argellán ellen terhelőleg vallott, de a védők kifogásolják Rider vallomását és rámutattak arra, hogy tanu vallomásából kétségtelenül kitűnik, hogy azt betanulta. A tárgyalást folytatják.

§ Az uszorások bünpöre. Több alkalommal kimentette Szedlacsek Károly huszárönkéntest az édesanyja az uszorások karmái közül. Utóljára két évvel ezelőtt rendezte az adósságokat, de a fiu újra csak összevásárolt minden haszontalan dolgot, amelyért az anyja nevére kiállított váltókat adott hitelezőinek. Az anyja végre is megunt a huszárönkéntes szipolyozót s följelentette őket. A vádlottak közül a budapesti törvényszék Fried Ármint inkasszó-üzlettulajdonost magánokirathamisítás miatt hat hónapi börtönre, Komorner Aladár ékszerész és Kaufmann Gyula ügynököt pedig uszora miatt három-három hónapi fogházra ítélte. A tábla ma tárgyalta az ügyet s Fried Ármint fölmentette, a többi vádlott büntetését pedig 2—2 hónapra szállította le.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66—72

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatonként 1—10 forintig. Capot-American rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2—5 frt. Diana övek, legfinomabb 2.50, 3.—, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül.

Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1906. december 31-én

2.569,246,889.02 frank

Biztosítási állomány 1906. december 31-én

7.861,436,000.— frank.

Vezérigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági helyzet.

— Az OMGE. jelentése. —

Az ország tizenöt gócpontjából érkezett bejelentés május 30-iki kelettel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonárjegyző irodájához. A tudósítónak a termések állásáról szóló jelentései valmivel kedvezőbb színben tüntetik fel a mezőgazdasági helyzetet, mint az elmúlt héten. Több vidéken az őszi és tavaszi vetések megjavulásáról érkeztek hírek; sőt vidéken kiadó esők voltak.

A tudósítóktól beérkezett jelentések az alábbiak:

Arad. A múlt hét óta semmi lényeges változás nem konstataálható. Az időjárás kedvezőbb, mint a hó első felében volt, mérsékelt melegek és helyenként kisebb pászta esőkkel.

Baja. Meleg, száraz időjárás van, helyenként zivatarokkal és esapadékokkal, a vetések állása kielégítő, a gyengébbek nem igen javulnak, buzában rozda mutatkozik, a jó vetések 2/3 része középtermest igér. Gabonauzlet szilárd, forgalom csekély. Győr. Az időjárás megfelelő, a vetésekre vi-

WIKUS

CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ

WIKUS
CACAOBOR

dékünkön komoly panasz nem hallatszik és átlag középtermésre van kiadás.

Kaposvár. Az idő állandóan meleg, derült, a kultúra igen erős fejlődést mutat. A rozs virágzik, az ősziakra a kedvező idő előnyös hatással volt.

Léva. Az időjárás kellemes meleg, 24-én és 27-én jó eső volt, amely a növényzetre nagyon jó úttással van. A buza és a rozs sokat javult, a tavaszi vetés és ültetés mind nagyon szép. Szőlő kevés lesz, a takarmány gyöngye termést ad.

Miskolc. Meleg, illetve száraz az időjárás, mert eső nélküli időnk van. Az őszi vetés átlag silány, a hó alatt a föld alig volt megfagyva és a mag kipállott, a tavaszi közepes, de ez sem szép, esőnélküli száraz a rög, sok helyen a kukorica nincs elvetve, mert víz alatt állott. Szem kevés van, takarmány is kevés lesz.

Nagybacsanak. A múlt héten egy jó eső buza- vetést mind helyreigazította. A buza kalászsajt hajtani kezd. A többi vetemény szépen fejlődik.

Nagykanizsa. Az őszi vetések utolsó időben javultak, a rozs virágzik szépen, ellenben a tavasziak nagyon visszamaradtak és hiányosak, csak kiadós esőzés pótolhatná a hiányokat. Széna és takarmány silány eredményt mutat.

Nyíregyháza. Termékeny meleg esőben e héten sem volt hiány s ennek az időjárásnak a hatása üdítő. Takarmányrépa, melyet a féregkár miatt itt-ott újra vetettek, szépen kikelt. A féreg által nem szenvedtek, kapálása folyik. Burgonya első kapálása be van fejezve, szép termést ígér, tengeri egyenletesen kelt, kapálását most kezdik. Ősziak állapota javult. Luczerna, lóhere jó, helyenként igen jó termést ígér.

Nyitra. A gabonárák e héten felebbszálltak, kivéve a zabét, melynek ára csökkent. Az időjárás kedvező, enyhe és meleg, gyakori csapadékkal, a vetések szépek, csak a rozs ritka sok helyen. A gabonázlet lanyha, a hozatal is csekély. Árpából és zabból semmi készlet sincs.

Nagyszentmiklós. A múlt héten kapott jó esők kitűnő hatással emelték a vetéseket, ámbár a ritka buzán már csak kevés hatása volt annak is, mert többször ismételt károk miatt legjobb esetben is csak gyenge rozs és buza termésre lehetünk elkészülve. Az árpavetések jók, a zab szintén jól áll. E két terményben a kelő időjárás mellett jó termésre lehet kilátásunk. A tengeri szépen kelt, szépen alakul, valamint a burgonya is főleg a jó termő erőben levő talajon. Takarmányrépa meglehetősen áll. Csalamádé és kender jó.

Sopron. Utóbbi időben gyakori esőzések voltak nagy viharok kíséretében, melyek jelentékeny kárt okoztak, amennyiben jég is esett több helyen.

Szatmár. A tengeri első kapálása mindenütt folyik, sok helyt be is van végezve. Néhány kisebb eső a kapásnövényeknek sokat használt s a réteknek is. Kalászosok, főként az ősziak igen gyengék.

Versecz. Május 28-án órahosszat tartó viharos eső volt, mindamellett igen kívánatosnak tartják a további esőzést, ami főképpen a tengerit és a zabot segítené, a tulságos meleg a buzának annyit ártott, hogy az amugy is gyenge kilátások még jóval csökkentek. A kerek és rétek is szenvedtek a hőségtől. A tengerit kapálják, rozs helyenként kalászt hajt. Holdanként átlag alig várható 3 q.

Zalaegerszeg. A beállott meleg, esős időjárás a növényzet fejlődését lényegesen előmozdította. Az esőzések viharokkal kapcsolatosan jönnek, némely helyen a jégverés 100% kárt okozott. A szőlő kötözése és permetezése megkezdődött. A rétifü fejlődése előrehaladt, de csak közepes termést ígér.

Románia gazdasági helyzete. Romániának azokon a vidékén, amelyek a parasztlázadás színterét képezték, teljesen elszórtak azok az aggodalmak, melyekkel a lázadás utókövetkezményeit várta a közvélemény. A kár mérvére nézve elterjedt hírek határozottan túlzottaknak bizonyultak. Az a kár, amelyet a gyújtogatás és rombolás okozott, majdnem kizárólag a jobb módú osztályt érte, mely könnyebben kiheveri a veszteséget, mint a szegényebb sorsban levő társadalmi osztályok. Csak utóbb tűnt ki, hogy a felgyújtott gazdasági épületekből, majorokról és tanyákról még a gyújtogatás bekövetkezte előtt elhordták az állatokat, gazdasági terményeket és ételneműeket. Az elrabolt terményeket most nagyrésztben visszakapták a károsultak. A krajovai konzulátus jelentése szerint a felkelés semmiesetre sem lehet a gazdasági jólétre általában káros befolyással. Igen kedvezőtlen befolyású volt a hitelviszonyokra, mely a pénzüzetek nagy tartózkodásában nyilatko-

zik meg. — A bizalmatlanság az események szomorú befolyása alatt bizony igen nagy mérvet öltött. A kereskedővilág minden nagyobb zavar nélkül teljesítette külföldi kötelezettségeit. Talán ez a legkétségtelenebb bizonyítéka annak, hogy a történeteknek befolyása nem volt mégsem valami kiválóan jelentős. A bizalom egyébiránt minden irányban visszatér; még a pénzüzetek is már engednek valamelyest merev magatartásukból. A helyzetnek, mely a felkelés idején kialakult, jellemzésére felhozható, hogy a vész hírek első benyomása alatt 350.000 frank betétet mondtak fel egyetlen helyi banknál. A zavarok megszüntével mindeme felmondásokat visszavonták a betétulajdonosok. A fölkelés utóhangjairól lassanként elterelődik a figyelem arra, hogy milyen lesz az idei termés. Az aratási kilátások kevésbé kecsesnek sok jóval; a gazdakörökben azonban az a vélemény alakult ki, hogy kedvező időjárás mellett még a vetések sokat javulhatnak s gyöngye közepes termésre számíthatnak.

Magyar gazdák Németországban. Berlinből jelentik: A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesületének 20 tagja két napon át időzött a német birodalom fővárosában. A társaság előzőleg Drezdát, majd a hallei mezőgazdasági főiskolát tekintette meg. A magyar gazdákat mindenhol tüntető szíveséggel fogadják. Ma Hamburgba utazott a társaság. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanulmányi kiránduláson résztvevők, szám szerint hatvanöt, tegnap este Münchenbe érkeztek. Lajos bajor herceg tegnap délután a leutstätteni birtokán fogadta a magyar gazdákat. Miklós ny. földmívelésügyi államtitkár üdvözlő beszédére a herceg magyar nyelven válaszolt, miközben elmondta, hogy mennyire szeret sárvári birtokán Magyarországon időzni és aztán a magyar vendégeket nevének és leányának egyenként bemutatva, a hercegné a gazdákkal szintén magyarul beszélt. A magyarok a közeli Richen-birtokot is meglátogatták és annak mintaszerű berendezéséről nagy elismeréssel nyilatkoztak. Ezután kirándultak a sternbergi tóra és este tíz órakor visszatértek Münchenbe. Ma *Freising*-be utaztak az itteni gazdasági akadémia, kertészeti tanintézet és kísérleti állomás megtekintésére. A társaságot az akadémia látja vendégül. A tanulmányozó társaság három hetet tölt Németországban s sorra látogatja a nevezetesebb gazdasági szervezeteket és nagyobb belterjes gazdálkodással bíró uradalmakat.

A kartonnyomó részvénytársaság alaptőke emelése. A Kartonnyomó Ipar és Textilkereskedelmi Részvénytársaság *Fürst* Jakob és fiai cég — mint értesülünk — június 11-én rendkívüli közgyűlést tart a jelenlegi öt millió korona alaptőkének hét millió koronára való felemelése iránt.

Uj husnagyvágó Bécsben. Évekkel ezelőtt létesítette a bécsi község tanács a husnagyvágó intézményt, amely jól bevált is mindaddig, míg a husárak ily magasra nem szöktek. Az intézmény létesítéskor ugyanis a bécsi község tanács nem számolt azzal, hogy a husárak emelkedése maga után vonja azt, hogy a Bécshez közel eső városok kisebb vágói egészségtelen versenyt okozhatnak a nagyobb rezsköltséggel dolgozó bécsi nagyvágóknak. Mióta a husárak ily hallatlan magasra felszöktek, sok, kivált kisebb bécsi mézárós és huskereskedő nem vette igénybe a nagyvágót, hanem a közeli városokból szerezte be szükségletét. A bécsi község tanács tehát a bajból akként remélt kievickelni, hogy ajánlatot tett a bécsi mézárósok szövetkezetének a husvágó átvétele tárgyában. A szövetkezet tegnap közgyűlése azonban nagy többséggel elhatározta, hogy *nem* veszi át a nagyvágót, hanem értékesítő szövetkezetté alakulva, új nagyvágót létesít a szegényebb népek és már június elsejétől kezdve a munkásosztálynak különként 10 fillérrrel olcsóbban fogja adni a húst. Ezzel szemben mit tapasztalunk Budapesten? Az érdeklőség: husiparosok, kereskedők, pénzüzetek és gazdák innen-onnan négy esztendő óta tanácskoznak a budapesti husnagyvágó létesítése ügyében, a dologból azonban ezideig semmi sem lett. Ennek a levét a fogyasztóközönség issza meg, mely kénytelen a magyar husárak okozta abnormis állapotokat tűrni.

A Hitelbank fiókjai. Már régebben megírtuk, hogy a Magyar Általános Hitelbank Debreczenben fiókot nyit. Az ezzel való munkálatok — mint értesülünk — már annyira előrehaladtak, hogy a fiók már legközelebb megkezdheti működését. A Hitelbank felosztja a Fiumei Hitelbankot is, melynek részvényeit bírja s azt saját fiókjává alakítja át.

Figyelmeztetés a szerbiai pénzüzetekkel érintettek részére. A szerb közigazgatási miniszterium az érdekelt körök figyelmét felhívja arra a körülményre, hogy a Szerbiában különféle címek alatt egymásután keletkező pénzüzetek (bankok) rendszerint nem a részvénytársaságokra vonatkozó törvény alapján alakulnak, hanem a kereskedelmi törvény értelmében vegyes (betéti-) társasági formának tekintendő társulati alakot vesznek fel s egy vagy több kölcsönösen és egyetemlegesen felelős nyilvános társaságból s ugyancsak egy vagy több csendes tagtársból állanak, mely utóbbiak azonban a károkért csakis az általuk e részben szerződésileg lekötött összeg erejéig szavatolva, mindazoknak, kik e pénzüzetekkel üzleti összeköttetésbe ohajtanak lépni, érdeküket kezesen tájékoztatást szerezzenek.

Az „Adria“ elnökségének megerősítése. A kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — Lánzy Leó m. kir. udvari tanácsosnak, az „Adria“ magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság elnökévé, Burchard-Béla váry Konrád főrendiházi tagnak és dr. Matlekovics Sándor v. b. t. t.-nak ugyanezen társaság alelnökévé történt megválasztását megerősítette.

A gyáriparosok győri fiókjai. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének győri fiókjai szerdán tartotta közgyűlését. A közgyűlés a fiók évi jelentését egyhangulag elfogadta. Katzender igazgató indítványt terjesztett elő az ipari szeszgyárak védelmére, mire Wennes polgármester kijelentette, hogy a városok június 7-iki kongresszusán Győr város képviselőiben teljes erővel támogatni fogja az indítványt, melyet a győri gyáriparosság egyhangulag magáévá tett. Schmidl ezukorkagyáros a czukoradó leszállítására nézve nyújtott be indítványt, melyet a fiók a Szövetség központjához terjeszt föl. Végül megválasztották a fiók tisztikarát.

A sütőkiallítás. A városligeti Iparcsarnokban és annak környékén elterülő Nemzetközi sütő-, cukrász- és rokonipari kiállításnak már első három napja fényes bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a szakkiallítás milyen vonzerőt gyakorol a közönség minden rétegében. Annyian voltak a látogatók, hogy valóságos megostromolták a pénztárakat. A komoly és tanulságos látványosságok csoportja mellett a szabad területen lévő mulatságok, szórakozások és hangversenyek az esti órákban nagy közönséget gyűjtenek össze, a kiállítási terület fényesen kivilágított, gyönyörű parkjában. A rendezőbizottság a legközelebb igen érdekes és vonzó ujdonságokat és ünnepélyeket rendez. Nagy érdeklődés nyilvánul a mozgó-színház iránt, ahol hatáson sűrűipari képeket mutatnak be, továbbá a sűrű-csarnokok iránt, hol a közönség figyelemmel szemléli mindennapi kenyérünk és süteményünk előállítását. A katonai, illetőleg táborigi sütéseket június hó 4-én mutatják be először.

A budapest—newyorki levélzárlat. A budapest—newyorki levélzárlatokat június havában a következőképpen továbbítják Budapestről: Június 1., 2., 14., 15., 16., 21., 22., 23., 28., 29. és 30. napján délután 2 óra 10 perczkor Wien—Oderberg—Breslau—Berlin—Bremerhaven irányban, 3., 17., 18., 19., 20. és 24. napján délután 2 óra 10 perczkor, továbbá 3., 5., 6., 12., 13., 17., 20., 24., 26. és 27. napján este 10 óra 30 perczkor Wien—Salzburg—Avricourt—Páris—Cherbourg irányban, 4., 11. és 25. napján este 10 óra 30 perczkor Wien—Tetschen—Dresden—Cuxhaven irányban, 7-én délután 2 óra 10 perczkor Wien—Köln—Ostende—London—Southampton irányban, 8., 9. és 10. napján délután 2 óra 10 perczkor és 10-én este 10 óra 30 perczkor Wien—Köln—Ostende—London—Queenstown irányban.

A bécsi nemzetközi villamossági társaság elhatározta, hogy 32 koronát fizet osztalékul. Tavaly ugyanennyi volt az osztalék.

Kassai takarékpénztár. Arról értesülünk, hogy a budapesti pénzüzetek kiküldött szakemberei a takarékpénztár vagyonállapotának megvizsgálását befejezték és hogy ezen vizsgálat eredménye a tranzakció létesítését lehetővé teszi. A takarékpénztár szanalása ehhez képest biztosítottak mutatkozik, ha a folyó évi június 12-én megtartandó

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbalosoknak és székaszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kizárólagos Kéremény

közgyűlés az elébe terjesztendő indítványokat, melyek a fenti tranzakció létesítésének feltételei, egészben elfogadja, ami iránt kétség alig foroghat, ennél és ha a kassai érdekeltek a kibocsátandó új részvények felének átvételét biztosítják, ami eddigi értesüléseink szerint már meg is történt.

A győri gyári iparosok gyűlése. Győrtől a kereskedelmi és iparkamara székházavatásának ünnepélyét a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége győri fiókjának közgyűlésével fejezték be. A közgyűlésen, melyen *Wottitz* Gusztáv elnök, a gyáriparos-világ kitérőjei közül *Vennes* Jenő polgármester, továbbá *Hilberth* Károly és *Szabó* István országos képviselők jelentek meg. A közgyűlés a fiók évi jelentését, mely különösen a győri munkaházak nagysikerű létesítésére utalt, egyhangulag elfogadta. Végül megválasztották a fiók tisztikarát *Wottitz* Gusztáv elnökkel az élén és a titkári állást dr. *Gold* Jenővel töltötték be.

A Magyar Gazdák Szemléje. A Magyar Gazdaszövetség Bernát István szerkesztésében megjelenő folyóiratának májusi füzetét most hagyta el a sajtót. Vezető cikke *Cincinnati* tollából méltatja a magyar gazdasági politikát. Hertelendy Ferencz a tejszövetkezetek hatását ismerteti, Buday Barna a szocialista izgatásoknak a nép anyagi és erkölcsi életére való befolyásáról írt cikket, Szilassy Zoltán pedig a szocialdemokráciának a mezőgazdasági üzemre való káros hatásáról. Ezek a közlemények a szövetség legutóbbi szocialis tanfolyamának egy-egy előadását képezték.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó *Silingya* községben a folyó évi május 26-ára eső országos vásár ez évben kivételesen június 1-én tartassék meg. — Megengedte továbbá, hogy a Vas vármegye területéhez tartozó *Alsóság* községben a folyó évi szeptember 21-ére eső országos vásár szeptember 23-án és hogy a Vas vármegye területéhez tartozó *Hosszupereszteg* községben június 30-ára eső országos vásár ez évben kivételesen július 1-én tartassék meg.

A privigyé-németprónai vasút. Németpróna város a napokban tartott képviselőtestületi ülésén a privigyé-németprónai vasút kiépítésére 120.000 koronát szavazott meg. A 11 kilométer hosszú vonal kiépítése 954.000 koronába kerül, melyből 20%-ot törzsrészvényekkel fedeznek. Az állami hozzájárulás körülbelül 15%. Nyitra vármegye 50.000 koronát szavazott meg, a szomszéd községek 24.000 koronával, míg Németpróna maga 120.000 koronával járul a vasútépítéshez.

Fizetési képtelenség. Klein Armin budapesti borkereskedő (Dohány-utca 3) ma fizetési képtelenségét jelentett. Tartozása csak áruért meghaladja a 260.000 koronát. A passzívák végleges összege még nincsen megállapítva. Klein fizetési képtelensége üzleti körökben nagy meglepetést keltett, mert Kleint általában rendezett vagyoni viszonyok között lévő kereskedőnek hitték.

Pótvásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog vármegye területéhez tartozó *Tiszakálmánfalva* községben a folyó évi április havi elmaradt országos vásár helyett június 3-án pótvásár tartassék.

Házalás eltiltása. A kereskedelemügyi miniszter Vas vármegye által a házaló kereskedésnek Körmen, Czellőmölk, Jánosháza, Németújvár, Pinkafő és Rohonc községek területén való eltiltása tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ERTEKTOZSDE

Gabonatözsde.

A készáru készségebb kinálat és gyenge vételkedv mellett csendes irányzatú volt. Elkelt 9000 mm., alig tartott itt-ott 5 fillérrel olcsóbb árakon. Legdrágábban elkelt 300 mm. 81-es tiszavidéki buza 10.50 K pr. 50 kg. és legolcsóbban 100 mm. 77-es pestvidéki buza 9.80 K pr. 50 kg. Az érkezett jó hírek hatása alatt a rozs és a takarmányárpa 10 fillérrel olcsóbb lett, míg a tengeri vételkedv híján nyugodt maradt.

A határidő piac a kezdetnél szilárd, majd pedig lanyhára fordult és végül délben nyugodtan

zárult. A délutáni tőzsdén az árak megszilárdultak. A délutáni szilárdulás dacára a szerdai záruláshoz viszonyítva az árak visszaesést mutatnak.

Az egyes gabonafajok szombati és a mai záróárfolyamát az alábbi táblázat mutatja:

	25-én	27-én	28-án	29-én	31-én	Különbözet + több - kevesebb
októberi buza	20.92	20.80	20.56	20.92	20.82	-.10
októberi rozs	17.52	17.44	17.20	17.48	17.40	-.08
októberi zab	14.20	13.98	13.96	14.16	13.95	-.20
juliusi tengeri	12.16	12.10	11.92	12.16	12.00	-.16
máj. teng. 1908.	12.16	12.06	—	—	12.00	-.16

Magyar-Kanizsáról jelentik: A Tisza áradása, mely áprilisban a mintegy 600 holdnyi szigetet elöntötte, most lepadt, úgy hogy a lakosság megkezdte a föld művelését. A Tisza árja nagy hasznára volt a szigetnek, mert az utóbbi időben nagyon elszaporodtak rajta a kártékony rovarok, melyeket nem lehetett kiirtani és most a víz teljesen megtisztította úgy, hogy a szigeten, hol kerti vetemények és amerikai szőlőültvények vannak, kitérő termés várható.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 k. 21.— K, 300 mm. 81.5 k. 21.— K, 200 mm. 81.5 k. 21.— K, 150 mm. 81 k. 21.— K, 200 mm. 80.5 k. 20.80 K, 200 mm. 80 k. 20.90 K, 200 mm. 80 k. 20.70 K, 200 mm. 80 k. 20.70 K, 100 mm. 81 k. 20.70 K, 1000 mm. 79.8 k. 20.65 K, 100 mm. 79.5 k. 20.70 K, 800 mm. 79 k. 20.70 K, 100 mm. 79 k. 20.60 K, mind három hónapra.

Fejérmegyei: 200 mm. 77.5k. 19.80K, három hónapra.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. 20.60 K, 100 mm. 79 k. 20.40 K, 100 mm. 79 k. 20.10 K, 150 mm. 78.5 k. 20.20 K, 100 mm. 78.5 k. 20.30 K, Budára szállítva. 200 mm. 78.5 k. 20.20 K, 50 mm. 78.5 k. 20.10 K, 100 mm. 76.5 k. 19.60 K, 200 mm. 77 k. 20.10 K, 450 mm. 76 k. 19.90 K, mind három hónapra.

Csongrádi: 900 mm. 78.5 k. 20.50 K, három hónapra.

Kalocsai: 1500 mm. 77.5 k. 19.80 K, három hónapra.

Ros. 200 mm. 15.90 K, 100 mm. 15.90 K, 100 mm. 15.85 K, 100 mm. 15.70 K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra, 100 mm. 15.80 K, készpénzfizetés mellett.

Árpa. 100 mm. 13.50 K, készpénzfizetés mellett, 100 mm. 13.60 K, készpénzfizetés mellett, kocsira, 100 mm. 15.— K, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab. 200 mm. 16.10 K, készpénzfizetés mellett.
Tengeri. 200 mm. 12.40 K, 200 mm. 12.40 K, készpénzfizetés mellett.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 28-tól május 30-ig.

	Érkezett;	Elszállított;
Buza	55854	202
Ros	6742	—
Arpa	1642	—
Zab	11805	—
Tengeri	23690	12950
Liszt	6779	31759
Korpa	100	10303

A határidőpiacon kötötték:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre	10.55, 10.38, 10.44, 10.40, 10.36.
Ros októberre	8.72, 8.73, 8.69, 8.66.
Zab októberre	7.01, 7.02, 7.—, 6.96.
Tengeri júliusra	6.06, 5.99, 6.01, 5.95.
Tengeri májusra	6.06, 5.94, 6.02, 5.99.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre	— — — — — 10.37—10.38
Ros októberre	— — — — — 8.67—8.68
Zab októberre	— — — — — 6.96—6.97
Tengeri júliusra	— — — — — 5.95—5.96
Tengeri májusra	— — — — — 5.97—5.98

Délutáni forgalom.

Délután kedvezőbb irányzatra az árak megszilárdultak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	10.41—10.42
októberi rozs	8.70—8.71
októberi zab	7.——7.01
juliusi tengeri	5.99—6.—
májusi tengeri	5.99—6.—

Ertéktözsde.

A tegnapi magánforgalomban felülkerekedett emelkedő mozgalmat a mai tőzsde nem ratifikálta teljes mértékben. Csúpnán egyes helyi értékek, nevezetesen közúti vasut és villamos városi vasúti részvények ma is élénk vételkedv tárgyát képezték és újra emelkedtek 2—3 koronával. Később azonban azok is túlnyomó realizálás miatt elgyengültek. Nagyobb figyelemben részesültek továbbá a Hazai bank részvényei 2, a Pesti Kereskedelmi bank részvényei 5, az Ujlaki téglagyár részvényei 4, a Ganz-féle vaggongyár részvényei 20 és a Weitzer-féle vaggongyár részvényei 4 koronával magasabb árfolyamon. A nemzetközi értékek piacza Roosevelt elnök beszédére és alacsonyabb külföldi jegyzések kapcsán gyengébb volt és az árfolyamok csekély üzlet mellett az egész vonalon, bár mérsékelten, csökkentek.

Előtőzsde.

Az előtőzsde csendes üzlet mellett szilárd volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 661.50—660.50, Magyar hitelbank 761.50—762.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —.—.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —.—.—, Osztrák-magyar államvasut 678.25—678.25, Déli vasut 130.25—131.25, Rimamurányi vasut 547.25—547.25, Magyar koronajáradék —.—.—, Közúti vasut 556.25—554.50, Városi villamos vasut 302.25—303.—, Orosz járadék —.—.—, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —.—.—, Hazai bank 287.——286.75.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.50—661.—, Magyar hitelbank 761.50—762.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 500.——501.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.——485.50, Osztrák-magyar államvasut 678.50—679.—, Déli vasut 131.——131.50, Rimamurányi vasut 547.——547.50, Magyar koronajáradék 94.——94.05, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közúti vasut 556.——556.50, Városi villamos vasut 302.——302.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kissé elgyengült alacsonyabb berlini jegyzésekre.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 660.75—661.50, Magyar hitelbank 762.75—763.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 500.——501.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.25—486.—, Osztrák-magyar államvasut 678.50—678.75, Déli vasut 131.50—132.50, Rimamurányi vasut 547.——547.50, Magyar koronajáradék —.—.—, Magyar aranyjáradék —.—.—, Közúti vasut 556.——547.50, Városi villamos vasut 299.25—301.25, Orosz járadék —.—, Hazai bank 287.50—287.50.

Helyi értékekben kötötték: Salgótarjáni közsézbánya 571.——572.—, Konvertált sorsjegy —.—.—, Kereskedelmi bank 620.——620.50, Magyar agrárbank —.——Danubius 229.——Drasche 540.—, Convertált sorsjegy 142.50—142.50—, Ujlaki téglagyár 342.——344.—, Budapesti gőzmalom 1503.——1510.—, Ganz vasgyár 2920.—, Felten kábelgyár 895.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.25—661.50, Magyar hitelbank 762.——762.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 500.——501.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.——485.50, Osztrák-magyar államvasut 678.50—679.—, Déli vasut 132.——132.50, Rimamurányi vasut 547.——547.50, Magyar koronajáradék 94.——94.05, Közúti vasut 555.75—556.—, Városi villamos vasut 299.50—300.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelbankra 3—4, nyolcz napra 6—8 K. Június végére 12—14 K.

HETI MŰSOR.

Május—Június	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Povárosi nyári Színház	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
2 Vasárnap. d. u. este	Fátum	Béhmélet Tanc egyveleg	Az ördög Bernat	Kertész I. Egyet. Göre Gábor Budapestön	Orpheusz az alvilágban A mádi zsidó	A vig özvegy A vig özvegy	Pesti asszonyok Pesti asszonyok	Az orosz-japán háboru

Utóközde.

Az utóközde tartott árfolyamok mellett nyugodt volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 660.50-661.— Magyar hitelbank 762.50-763.— Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 500.— Magyar jelzáloghitelbank II kib. 485.— 485.50, Osztr.-m. államvasut 678.— 678.50, Déli vasut 130.— 131.—, Rimamur. vasut 547.— 547.50, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut —, Városi villamos vill.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.75-661.50, Magyar hitelbank 762.50-763.— Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 500.— Magyar jelzáloghitelbank II kib. 485.— 485.50, Osztrák-magyar államvasut 678.— 678.50, Déli vasut 130.50-131.— Rimamurányi vasut 547.— 547.50, Magyar koronajáradék 94.— 94.10, Magyar aranyjáró 111.50-112.— Közúti vasut 556.— 556.50, Városi villamos vasut 299.50-300.—

BECSI GABONATOZSDE:

Bécs, május 31. (Az Egyetértés távirata.) Buza: Tiszavidéki 10.60-11.15, bánáti 10.20-10.80, tótfelvidéki és csepelszigeti 9.65-10.15, marchfeld 9.75-10.40, mosoni és győri 9.85-10.20 K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.50-8.70 K, csepelszigeti —, pestmegyei 8.55-8.75, különféle magyar 8.35-8.65, osztrák 8.40-8.65 K.

Arpa: tótfelvidéki 7.25-8.20, déli vasuti 7.20-7.90, tiszavidéki — K.

Magyar tengeri: 6.45-6.70 K, cinquantin — K.

Magyar közepes zab: 8.50-8.70 K, elsőrendű —, válogatott — K.

BECSI ÉRTEKTŐZSDE.

Bécs, május 31. (Az Egyetértés távirata.) Rooseveltnak az amerikai vasuti konzorciumok ellen tartott beszéde élénken foglalkoztatta a ma tőzsdét és mert attól tartottak, hogy a new-yorki

és berlini tőzsdére kedvezőtlen hatással lesz, fokozta a jelenlegi rezervált hangulatot. Daczára a tartózkodó irányzatnak, az üzlet kedvezőbbnek mutatkozik. Az értékpapírok árfolyama szilárd.

11 órakor záródnak:

Osztrák hitelr. 660.75, Magyar hitel 761.—, Allamvasut 678.—, Déli vasut 130.50, Alpesi bányatársulat 592.75, Rimamurányi 548.—, Májusi járadék 97.95, Magyar koronajár. —, Orosz érték —, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.72, Prágai vasut —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpisi bánya —.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 660.50, Magyar hitel 760.—, Landerbank 446.50 Unio-bank 562.—, Allamvasut 678.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 131.—, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 592.50, Májusi járadék 97.95, Magyar koronajáradék 93.90, Török sorsjegy 183.75, Német márka 117.72, német márka —, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 547.—, Orosz jár.

Bécs, május 31. (Osztrák értékek zárlata.) 42 százalékos papír-járadék 97.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.70, 1860-as sorsjegy 151.50, Osztrák hitelsorsjegy 433.—, Angol osztrák bankrészvény 304.50, Bécsi Bankverein 541.50, Osztrák-magyar bank 1770.—, Déli vasut 130.25, Dunagözhajózási társaság 1008.—, Dohány-részvény 415.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.70, Osztrák Lloyd 468.—

4.2 százal. ezüst járadék 97.85-43, Osztrák koronajáradék 98.—, 1864-es sorsjegy —, Osztrák hitelintézeti részvény 660.—, Union-Bank 661.75, Osztrák Landerbank 444.75, Osztrák-magyar államvasut 677.25, Elbavölgyi vasut 424.50, Alpesi részvény 592.—, 20 frankos 19.16, Londoni váltóár 240.75, Lipótkohó 485.—, Töröksorsjegy 183.50. Szilárdult.

Bécs, május 31. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.55, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145, Magyar hitelbank részvény 762.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény 499, Rimamurányi 548.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar kor.

ronajáradék 93.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 193.—, Kassa-Oderberg vasut részvény 61.90, Magyar jelzálogbank 484.—, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 31. (Tőzsdejelentés.) A nyugati tőzsdék kedvező magatartása következtében az itteni tőzsdeirányzat megnyitáskor szintén általánosságban szilárd volt. Csak Pensylvania és Baltimore gyengültek, Roosevelt elnöknek tegnapi, a vasuti rendszerre vonatkozó beszéde következtében. Ennek következtében Canada Pacific-értékek is alacsonyabban indultak. E kezdeti lanyhaság azonban csakhamar elmúlt és az értékek visszanyerték tegnapi árfolyamaikat. Nagyan hozzájárult ehhez a kedvezőbb kanadai terméskilátások. Vas- és szénértékek közül ma is Phönix-értékek állottak az érdeklődés középpontján. Ezen értékek erőteljes emelkedése a többi értékek emelkedését is eredményezték. Bankértékek szilárdak és emelkedéseik egészen egy százalékgig terjedtek. Járadékokban csekély üzlet fejlődött. Az üzletben való részvétel ma is igen korlátozott volt. A későbbi folyamatban mindazonáltal szintén kedvező volt az irányzat. Bankértékek folytatták emelkedő irányzatukat. A hivatalos forgalom vége felé a gabonáarak emelkedése következtében az értékekben némi gyengülés volt tapasztalható. A harmadik tőzsdeidőben az üzlet újból szilárd, mert arra számítanak, hogy a német birodalmi bank legközelebb 1/2%-kal szállítja le a leszámitolási kamatlatát. Hajózási értékek újból javultak, mint-hogy Hamburgból jelentések érkeztek, amelyek szerinti a hajósztrájk daczára egy a német kikötőkben, mint Newyorkban nehézség nélkül indítottak a német gőzösök. A készpénzpiac ipari értékei tartottak. Ultimopénz 5/4, magánleszámitolási kamatlat 4 1/2%.

Zárlatok jegyzetiek: 42 százalékos papírjáró —, 4 százalékos osztrák aranyjáró 99.—, Osztrák hitelrészvény 206.75, Déli vasut 21.80, Orosz bankjegyek 214.80, 4 százalékos orosz kölcsön —, Disconto Commandit 169.—, Dinamitruszt 164.80, Harpeni 207.25, Unifikált török járadék 93.90, 42 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáró 93.75,

Table with columns: Buza, Típus, 100 kilogramm ára, 50 kilogramm ára. Rows include Tiszavidéki, Fehérnemesi, Pestvidéki, Bányási, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonaneműk, Faj, 100 kilogramm ára. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Rencs.

Table with columns: Burgonya, Faj, 100 kilogramm ára. Rows include Dunántúli, Nyírségi, Erdélyi, Bányási, Pesti.

Table with columns: Allamadosság közközlésnek, Pénz, Ár. Rows include Magyar aranyjáró, Koronajáradék, All.köl. Vaskapucsi ár.

Table with columns: Záloglevélek, Elsőbbségek, Pénz, Ár. Rows include Belvárosi, Egyesült, Kisbirt.

Table with columns: Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Különléle vállalatok, Pénz, Ár. Rows include Kassa-oderberg, Bankok részvényei, Herincs magy. All. váltóüzlet.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include Illaki téglák és mészkő, Első m. gazdasági péppgyár, Danubius-hajógyár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include Bazilika sorsjegy, osztrák felülb., Bécs, nyer. kölc. 1874. év.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include Arany, magyar v. oszt. vert, osztrák felülb., Török aranylira.

Magyar koronajáradék 93.60, Osztrák-magyar államvasut 145.10, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 103.25, Alt. villamosági Edison 198.10, Gelsenkircheni 195.50, Laurakohó 225.10. Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat.) május 31. 4.2 százalékos papírráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.—, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.95, Osztrák hitelintézeti részvény 2067.0, Osztrák-magyar államvasut —, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.75, Bécsi Bankverein 135.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 75.30, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.30, Osztrák koronajárdék 97.70, Magyar koronajárdék 93.55, Osztrák-magyar bank 126.90, Déli vasuti részvény 99.50, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 848.75, Párisi váltóár 81.40, Union bank részvény —, Alpesi bányarészvény 308.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) május 31. 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.—, Sorsjegy 152.—, Déli vasut 24.20, 4 százalékos Aranyjárdék 98.70, Osztrák hitelrészvény 206.40, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Olasz járadék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.—, Szilárd.

London, május 31. Angol consol 84¹¹/₁₆.

Páris, május 31. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.25 Osztr. aranyjárdék 98.40, Magyar aranyjárdék 95.25, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.15, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos Marokkói járadék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 87.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 88.25, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 488.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 448, 4 százalékos spanyol járadék 93.22, 4 százalékos unifikált török jár. 94.—, Török sorsjegy 156.—, Török dohányrészvény 443.—, Osztrák földhitelintézet 1088.—, Osztr. Länderbank 473.—, Magyar Jelzálogbank 513, Banque de paris 1485, Banque Ottomane 712.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 138, Meridionalvasut 732, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 629, Rio Tinto 2262, Sucrerie d'Egypte 38, Tula 459.—, Thomson Houston —, Urikanyi kőszén 137, Chartered 35.50, De Beers 643.50, East Rand 101.50 Jagersfontein 207.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.27, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belgiumra (rövid) ⁷/₁₆, Olasz aranyváltó (rövid) ⁴/₁₆, Váltó Svájcra ⁷/₁₆, Csek Londonra 251.39, magánkamatláb 3⁷/₁₆, ingadozó.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 31-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 138—140 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli súlyban) fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig.

Sertélszám: 1907. évi május 29. napján volt készlet 32911 drb., 1907 május hó 30-án felhajtott 934 darab, 1907 május 30. napján elszállított 133 darab, 1907 május 31. napjára maradt készletben 32712 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: változatlanul nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 31. (Hiv. tud.) Tegnaptól maradt 639 darab sertés, 92 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1669 darab sertés, 47 darab süldő, — darab malacz, összesen 2308 darab sertés, 139 darab süldő, — darab malacz. Eladott 1930 darab sertés, 69 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 378 darab sertés, 70 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 106—115 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg-ig 100—106 fillér, ételsúly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsúly levonással 136—144 korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúly levonással 132—144 korona, könnyű 220 kg.-ig — korona ételsúly levonással — korona. Belföldi süldő 100—112 korona. Horvát süldő 92—100 korona. A vásár irányzata igen élénk, s az árak 2—4 fillérrel hanyatlottak.

VIZÁLLÁS.

május 29. május 31.		május 29. május 31.	
m é t e r		m é t e r	
Inn	Sharding 2.42 3.48	Tisza	M.-Sziget 0.85 0.88
Dana	Passau 4.71 4.97		Tekeháza 0.70 0.75
	Linz 2.28 2.61		V.-Namény 1.09 1.25
	Bécs 2.49 3.01		Tokaj 1.60 1.50
	Pozsony 4.00 4.58		Tiszafüred 2.79 1.98
	Komárom 4.53 5.04		Szolnok 4.88 8.04
	Budapest 4.24 4.72		Csongrád 5.17 8.84
	Paks 4.18 4.28		Szeged 5.77 4.68
	Mohács 5.79 5.40		T.-Bocsa 5.07 4.64
	Gombos 8.64 6.39		Títel 6.94 5.73
	Ujvidék 8.21 6.00	Ondava	Hoór 0.76 0.87
	Pancsova 6.51 6.45	Tapoly	Bárta 0.40 0.40
	Orsova 5.50 5.84	Bedrog	Ladócz 1.48 1.24
Morva	Morvafalu 1.94 1.85	Sajó	Zolcza 1.64 1.56
Vág	Zsolna 0.90 0.88	Hornád	H.-Németi 0.40 0.92
	Trencsén 0.58 0.67	Berettyó	Margitta 0.15 0.10
	Szered 1.— 0.89	B.-Ujfalu	B.-Ujfalu 0.10 0.07
Eába	Szt.-Gothárd 0.— 0.10	Kőrös	Causca 0.28 0.28
	Sárvár 0.90 1.20		N.-Várud 0.02 0.02
	Győr 3.94 4.46		Belényes 0.88 0.87
Dráva	Varasd 2.58 2.62		Tenke 0.02 0.04
	Zákány 1.48 1.54		Gurahonc 0.86 0.46
	Barcs 2.76 2.98		Borosjenő 0.25 0.25
	Eszék 4.09 3.98		Békés 0.84 0.64
Mura	M.-Szerdah. 0.— 2.50		Gyoma 2.14 1.94
Száva	Zágráb 0.82 0.74	Maros	Gy.-Fehérvár 0.90 0.80
	Szécsék 3.80 3.48		Branyicska 0.84 0.—
	Mitrovicza 5.97 5.76		Soborsin 0.— 0.—
Szamos	Décs 0.25 0.20		Árad 0.42 0.54
	Szatmár 1.02 1.20		Makó 1.02 0.81
Kraenna	N.-Majtény 0.— 0.58		K.-Kostély 0.86 0.84
Latorca	Munkács 0.86 0.24		Kiszető 0.80 0.28
Laboreca	Hononka 0.29 0.26		Temesvár 0.16 0.22
	Ung Peracsény 0.10 0.—		Becskerek 1.88 1.72

Időjárás.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. május 31-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a déli részekben, különösen pedig Erdélyben esett többnyire számottevő csapadék (átlag 10 mm.). A hőmérséklet csaknem mindenütt tovább süllyedt és — Erdélyt kivéve — néhány fokkal alacsonyabb volt a normálisnál; maximuma: Nagyenyedén 25 C°, minimuma: Tátrafüreden 1 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható, délen szörványosan zivataros esővel.

Állomás	Levegőmagasság mm	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmérséklet	
				Csapadék mm	max.	min.	
A.-Szlátina	60.9	+13.9	S	3	3	24	10
Ungvár	60.3	+11.8	NN	8	0	23	8
Kősmárk	62.6	+8.8	NN	1	0	19	8
Losoncz	60.7	+12.2	NNE	1	0	21	5
Ógyalla	63.0	+12.2	NNE	1	0	23	6
Budapest	60.7	+15.2	NN	1	0	22	12
Herény	61.9	+14.7	N	1	0	21	9
Keszthely	61.8	+16.0	N	1	0	21	9
Pécs	61.3	+16.5	NE	4	0	17	14
Zágráb	62.1	+16.1	NE	2	0	20	14
Fiume	60.3	+16.3	NE	2	0	18	14
Szeged	60.2	+14.2	NE	2	1	18	12
Temesvár	59.6	+17.1	E	2	4	11	24
Nagyvárad	59.3	+17.8	NE	1	1	28	13
Kolozsvár	60.5	+13.2	NE	1	4	4	18
Nagyszéchen	59.7	+15.6	N	1	4	6	24
Szatmár	66.8	+16.8	S	1	4	ny	24
Eger	—	+12.2	E	3	1	28	6
Arvaváralja	—	+3.0	N	1	0	17	2
Selmeczlánya	—	+11.0	NN	4	0	19	8
Romáron	—	+14.8	N	1	0	22	6
Magyar-Óvár	—	+18.0	NN	1	1	21	11
Sopron	—	+12.4	W	4	1	20	7
Eszék	—	+16.3	N	1	0	18	14
Cirkvénien	—	+15.7	NN	1	1	20	10
Debreczen	—	+18.2	NE	3	0	21	10
Kecskemét	—	+18.1	N	1	2	20	8
Oroshaza	—	+18.1	N	3	4	20	11
Árad	—	+15.1	W	4	3	23	15
Zsemholya	—	+14.9	N	1	4	24	10
Verocza	—	—	—	—	—	—	—
Drenkova	—	—	—	—	—	—	—

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 2-án, azaz vasárnap, rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

	órákor	órákor
Indulás Bpest Petőfi-térről	8:00 d. e.	és 2:30 d. u.
" " Bathvány-térről	8:05 " "	" 2:35 " "
" " Obudáról	8:20 " "	" 2:50 " "
Érkezés Vácra	10:00 " "	" 4:30 " "
" Nagymarosra	11:00 " "	" 5:30 " "
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 " "	" 8:00 este.
" Vácra	12:15 délben	" 8:45 " "
Érkezés Budapest Obudára	1:10 d. u.	" 9:40 " "
" Bpest Bathvány-térre	1:25 " "	" 9:55 " "
" " Petőfi-térre	1:30 " "	" 10:00 " "

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjei a következők:

Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér.

Budapestről N.-Marosra v. megfordítva I. hely: 100 fillér. II. hely: 70 fillér.

Vácra N.-Marosra vagy megfordítva I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az első osztályon féláron, katonák (legénység) második osztályon féláron; a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az első osztályon második osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adtak ki és pedig:

Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér.

Vácra Nagymarosra és vissza I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség első elöl is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árrakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzétenni.

Budapest, 1907. május hó.

A forgalmi igazgatóság.

ELSŐ MAGYAR GŐZGÉPGYÁR RÉSZESEN BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszere gőzcséplőkészletek, úgyszintén macánjárdék (uti-mozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra (s mozdony utánakaszott egy ölet fogó okéval).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről

KÜLÖNFÉLÉK.

Habok játéka.

Piros csolnak ringott ezüst habok felett.
Piros csolnakon meg tündérlány evezett.
Hótestét befödte csillogó zöld fátyol,
Rózsaső hullott aranyos hajából...

Égő szerelemnek volt ez a virága,
Gondolta magában a vizek királya.
Meg is sugta titkát a zsongó haboknak.
Ezek meg szavára egyet fodorodtak.

Haragos zöld ruhát öltögetve szépen
Fölkavartak minden hullámot a mélyben.
Száz dagadó hullám — míg ringott a sajka —
Kigyóvonalakban szökdösött át rajta...

Majd habozó szélű, kékes örvény torka
Tátongott előtte... S bele hullott nyomba.
De lecsendesedik im, a hullámsereg.
Mosolygó habokkal játszanak a szelek...

Tündérlány fehér, lágy ölelő karja
Az aranyos leányt álomba ringatja.
Álomba ringatja. Leviszi a mélybe.
Rózsasőt hullat lágyan az ölébe...

Kiss Ferencz.

(Pápu.) Az angol Uj-Guineát, amit ott röviden Pápuának hívnak, 1906. év szeptember elejétől fogva az ausztráliai konföderált államok kormánya igazgatja. Angol-Uj-Guinea, ma már tényleg az ausztráliai Commonwealth kiegészítő része és bele van vonva abba a nagy programba, amely Ausztrália benépesítését és gazdasági felvirágoztatását célozza.

Pápu benépesítő népessége egészséges és művelődésre hajlandó faj, amely minden valószínűség szerint jól ki fogja állani a kolonizáció és az új életviszonyok okozta átalakulásokat és a fejlődő új ültetvényeken a hasznavehető, sőt nélkülözhetetlen munkaerőt fogja szolgáltatni.

Az ausztráliai kormány megbízásából nemrégiben Mr. Herbert és Mac-kay ezredes érdekes tanulmányozó és földterítő utazásban vettek részt Pápu eddig igen felületesen ismert vidékein. Mr. Herbertnek ez utazásra vonatkozó hivatalos jelentéséből idézünk néhány adatot: „Hajónkat a Buna-öbölben hagyva, Kokodába gyalogoltunk, innen Jodda aranytermő vidékét látogattuk meg, majd átkapaszkodva az Owen-Stanley hegygerinczen, Sogeri-be értünk. A Buna-öböltől Sogeri-ig mintegy 200 angol mérföldnyi utat jártunk be, mindent gyalog követve a bennszülöttek által kitaposott ösvényeket. Ez utunk érdekessége és főleg a hegyi tájék természeti szépségei bőven kárpótolnak bennünket a kiállott fáradalmakért.

A hegyvidék legmagasabb részét a The Thumb közelében értük el, mikor is 7800 lábnyi (mintegy 3000 méter) magasságban vonultunk a tenger színe felett. Itt mindent varázslatos tájképek vonultak el szemünk előtt és nem győztünk betelni az alattunk elterülő hullámos hegyvidék szépségeinek csodálásával. A hegyoldalakat dus vegetáció, pompás erdőrézletek borítják. Az értékes erdei fák alatt változatos virágvilág pompázott, a fák törzsét és a sziklákat ellepő gyönyörű dus moha üde zöldje között a rhododendronok és begóniák százféle nyíló változata tarkállott. Helyenként szép, termékeny völgyeket, hegylejtőket szelünk át és néhol 5000 lábnyi magasságban még dusan fejlődő cukornád-ültetvényeket találunk. Kissé lejjebb ereszkedve, néhány kávé-ültetvény ötlött szemünkbe és elcsodálkoztunk afölött, hogy e pompás vidék még oly kevésé keltette fel a települők érdeklődését.

A bennszülöttek maguk is foglalkoznak némi földműveléssel és a nép utunkban mindent rendkívül barátságosan fogadott bennünket, gyümölcs-csel vendéglét és terményeivel megajándékozott. Falvaikban mindenfelé feltűnő rend és tisztaság tűnt a szemünkbe és maga a nép békés természetű és elégedett.

(Préselt liszt.) Angliában a liszt eltartásának és megőrzésének egy új módját találták ki. Ugyanis a lisztet nagy nyomás alatt téglalakba préselik. Ezen óriási nyomás következtében a lisztmoly képződése lehetetlenné válik és így a lisztet hosszú ideig el lehet tartani anélkül, hogy az megromlanék. A szállításra is sokkal alkalmasabb a préselt liszt. Ily kísérletet tudtunkkal a bajai zablisztgyár is folytatott annak idején, de nagyobb eredményeket nem ért el. Valószínűleg az angol préselt liszt sem fog tért hódítani, már csak azért sem, mert használata előtt azt ismét át kell őrölni

és szitálni; már pedig a fogyasztó közönség nagy többsége ilyen körülményes eljárásnak nem lesz barátja.

(Husevő növények.) Vannak növények amelyek szerves anyagokkal, hussal táplálkoznak. A Nepenthes, Cephalotus, Darlingtonia és Sarracenia levelei sajátságos kelyhet képeznek, amelynek belsőjében az állatok gyomor- és bélvedveinek módjára emésztőnedvek választódnak ki. A kehelylevelek egyúttal valóságos csapdák a rájuk repülő rovarokra, melyek ott megrészegedvén, behullanak a növény „gyomrába.”

A Dionaea muscipula levelei, mielőtt valami, például rászálló rovar, érinti a levél idegvégződéseit, összecukódnak és foglyul ejtik a rovar; ugyanabban a percben savanyu nedvet választanak ki a levél mirigyvei és megölik, feloldják, megemésztik a rovar húsát. Hasonló szerűségei vannak két vízi növénynek: az Aldrovandának és az Utriculariának, amelyekkel a vízi rovarokat: a Daphniákat és Cyclopsokat fogdoszák. — A „kövérke” név alatt ismeretes mezei virág (Pinquecula) világoszöld, fénylő leveleinek mirigyszőrei tapadós nyakot választanak ki és azzal az odarepülő apró rovarokat foglyul ejtik. Erre a levél stanciformára összegöngyölgődik és így marad mindaddig, míg a „lenyelt” állatka teste fel nem oldódott. A visszamaradó, emészthetetlen részeket, a rovar „vázat” azután lemossa az eső.

Még csodálatosabb, ahogy a Drosera és Droserophyllum fogdossa a zsákmányát. Levelein gyémánt módjára villogó ragadós nyakot választ ki, amelynek csillogása odacsalsa a rovarokat és — mint a Nepenthes — megemésztí azokat. Rendellenes a táplálkozás módja a parazitáknak, az élősdieknek is. A fák lombjai közt félszékű zöld fagyöngy (viscum album) tulajdonképpen csak félig élősd. Nedveit a gazdái táplálékából szívja ugyan, de neki magának is van levélzöldje, amelyvel szorgalmasan szedi és dolgozza fel a levegő szénásvát.

A Monotropa-, Cuscuta- és Oronbache-félék már egészen a gazdájuk zsírján hiznak, szívógyökereiket annak belsejébe bocsátván. Levélzöldjük nincs, de ezt a szépségihát virágjaik ríktó színeivel igyekeznek pótolni, hasonlatosan az emberi társadalom élősdiehez.

INEZ.

— Regény. —

25

Írta: Skram Amália.

— Egész éjjel ébren voltam — a kétségbeeséstől a tegnapi kimaradásod felett — mondá Flemming a lugas falához támaszkodva. Hiszen megígérted az eljöveteledet.

Inez haragos pillantással nézett félre.

— Először megörjitesz a boldogsággal — és aztán... De én éreztem ezt, mikor tegnapelőtt elmentél tőlem... Olyan furcsán néztél magad elé... Azért írtam is néked mindjárt...

Inez hátra vetette fejét. Aztán összeszorította az ajkát és még jobban félrefordult.

— ... És aztán ma reggel... az a levél, — folytatta Flemming higgadt, száraz hangon. — Oly hideg, idegen volt minden sora.

— Igen, de nagyon haragos is voltam ám miattad! — szólt Inez s heves hangon félbeszakította őt.

— Nem gondoltam ezt! — mormolta Flemming.

Szinte mérgesen fordult szembe vele Inez.

— Ugy tekintem a dolgot, mintha te csábitottál volna el engem? Elment az eszed? Engem? Nem teljesen és onakaratomból lettem a tiéd? Es most azt írod: „Ne gondoljam, hogy most már kevésbbé fogsz tisztelni és becsülni, miután elérted azt, amit akartál! Pfüj! Hevesen felállt, de aztán újból visszatült.

Flemming egészen elsápadt és zavartan nézett rá.

— És te azt hiszed, hogy én saját magamat is csak ennyire becsülöm — kérdezte Inez kissé gunyos hangon.

Hirtelen pirosság ömlött el Flemming arcán és karsu fehér nyakán.

Amint ott állt zavart létova pillantással,

szinte úgy látszott, mintha a föld alá szeretne süllyedni.

Inez megsajnálta.

— Nem érted, hogy ez engem sért, ez a te gondolkodásmódod? — kérdezte gyöngéd és mégis szemrehányó hangon.

Flemming válaszolni akart, de a toroka úgy összeszorult, hogy egy szót nem tudott kiejteni. Összeharapta az ajkát és láthatólag küzdött a sírás ellen.

Inez felkelt, odalépett hozzá és kezét a vállára téve, így szólt:

— Nem szabad ezt annyira a szivedre venni, Arthur. Nem foglak többé soha megpirogatni.

A fiu elrejtette az arcát és keservesen zokogott.

Inez czirógatta és megsókolta az arcát. — No de kis fiam, de ne sirj, nem szabad sírnod, nem akarom, hallodd?

Flemming felemelte a fejét és leszárította a könnyeit.

— Olyan nemes, nagy szíved van Inez és én oly kicsinek, megszegényültnek érzem most magam. Te veled új világ nyílt meg a számomra, szinte újra éledek. Most már értem, mi a szabadság. Érte élni és érte meghalni.

Meghatott hangon suttogta Flemming ezeket a szavakat.

— Nagy Isten. Ez szentesíti az életet. És te is szent vagy Inez és én csak általad üdvözülök.

— Letérdelt előtte, de Inez átölelte és felémelte.

— Szeretlek nagyon Arthur! És most szeretni foglak még jobban, azért, mert ilyen vagy! Nem akarok mást, és nem akarlak másnak tudni.

— Oh Inez, légy irántam egy kis elnézéssel. Elégedj meg velem így, amilyen vagyok, és bocsásd meg a csalódásokat, melyeket esetleg okozok neked. Hisz én vagyok az, ki mindent kap és semmit sem nyújt érte.

Alázatosan és kérlelőleg nézett Inezre.

— Te teljesen magadat adod és ez több,

mint amit bárki is adhat. Ez a legnagyobb boldogság:

Egy kis idő múlva így szólt Inez:

— Neked most ugyebár el kell menned?

— Nem; nem megyek az irodába — szabad napuk van.

— Igazán? — kérdezte örömmel Inez. — Különben én is szabad vagyok. Ribbing a tisztékét kíséri el. Sem a lunchra, sem ebédre nem jön haza. Ma a svéd követnél és holnap pedig egy pasánál ebédelnek.

— Isten csodat tesz a kedvünkért, szólt ragyogó szemekkel Flemming.

— Látod? Milyen jó, hogy a Korvett most jött és nem azelőtt még, hogy nem ismertük egymást. Hiszen már régen jelezték az eljövését. De ugyebár gondoskodtál egy jegyről a francia opera előadásáról? Ribbing rendelkezésére bocsátotta a svéd tisztéknek a páholyunkat és így a te számodra ma este nincsen hely.

Es együtt maradunk addig, míg a színházba megyünk?

— Inez bólintott.

— És minden tizenkettő és egy óra között eljössz hozzám?

— Igen, addig, míg a korvett itt marad. Azután más időt kell majd választanunk a találkozásra, mert folytonosan nem maradhatok el a lunchtól. De majd csak találunk valami más módot.

— És most elmegyünk a kicsi lakásunkba?

— Együtt! Te nagyon is vakmerő kezdesz lenni.

— Hát akkor külön-külön.

Nem, jöjj inkább te fel énhozzám. Louis, az inas, tudod, aki kémkedik utánam, Ribbinggel együtt elment és így most teljesen biztonságban vagyunk. Én előre megyek és te mindjárt utánam jössz. A lépcsőn felsietsz és a közepén levő ajtón besurransz. Különben az ajtót nyitva hagyom, — intett fejével és eltűnt.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1907, június 1-én

Nemzeti Színház

Zrínyi György házassága.
Arses vigjáték 8 felvonásban.
Irtá: Sajó Sándor.

Vigszínház

Bernát.
Énekes bohózat 3 felvonásban
Irtá Heltai Jenő.

M. kir. Operaház

BAJAZZÓK
Dráma 2 felvonásban. Szövegét
és zenéjét Irtá Leoncavallo R.

Magyar Színház

A vig özvegy.
Operett 3 felvonásban. Irtá:
Loon és Sola Zsuzsa és Szófi

Király színház

Göre Gábor Budapesten.
Latányos fővárosi életkép, anak-
kol és lánccsal, 9 képben. Irtá
Verő György.

Föv. Nyári Színház

A mádi zsidó.
Életkép 3 felvonásban, irta dr.
Guli Soma, zenéjét szerzette
Barna Izso.

Orania színház

Zárva

Városligeti Ny. Színház

Berger Zsiga.
Kezdeté fél 8 órakor

Apolló színház

Ulka a fényképész. Koppen-
haga látkepe. Női birko-
zok. Két gentleman. A gyé-
mant birodalma. Báli szépség.

T. CZ.

Van szerencsém a n. é. közönségnek barátaimnak
és ismerőseimnek szives tudomására hozni, hogy a mai
napon Budapest egyik legforgalmasabb helyén,

az Octogon-tér és Andrassy-ut
sarkán lévő

Menton - kavéházat

átvettem. — Midőn még bátor vagyok megemlíteni, hogy
főtörökvissem és czélem mindenkor oda fog irányulni, hogy
a n. é. közönség kívánalmait minden tekintetben
kielégítem és az eddigi b. vendégek elismerését ezentul
is kiérdemellem, vagyok magamat a n. é. közönség szives
jóindulatába ajánlva és b. támogatásukat kérve
kitünő tisztelettel
ifj. Schwarz Jakab.

ŐS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.

Belépődíj este 9-ig 60 fill. azután 1 kor.
Belépődíj este 9-ig 60 fill. azután 1 kor.

Szombaton, június 1-én

harmadszor az óriási sikert aratott indiai ünnepély

Az összes színházakban diszeloadás.

Fővárosi Orfeum
WALDMANN IMRE, igazgató. VI., Nagymező-utca 17. szám

Parisiana estély.
A Berliner Residenz-Theater tagjainak vendégjátéka.

Színre kerülnek a köve kezű egyfelvonások:
Das Strumfband. No 69.
Ein angebrochener Abend.

Kriegslist.
Rendes helyárok.

Az előadás 8 órakor kezdődik.
Jegyelővétel a nappali pénztárnál, 10-1-ig és 8-8-ig

A téli kertben regnell 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara
hangverseny.

Cirkusz Beketow
Városliget.

Ma este 8/8 órakor
V-ik Nagy High-Life.
ELŐSZÖR!

Jungmann család 5 személy sodronyművészek.

BLAUNER VICTOR
Eszaki kőszítmény modern stílusú bútorok a legújabbak
és szelid kivitelben kaphatók.

HUNGARIA
FÉNYKÉPÉSZETI TARSASÁG
KÁROLY-KORUT 24.

Splendid-kavéház 1616t és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt 1.30
12 cab.-kép frt 2.90

Aki találmányára SZABADALMAT

akar szerezni, az forduljon
TÖRÖK LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
hites szabadalmi ügyvivőhöz
Budapest, VII., Kerepest-ut 30. Telefon 87-0

ZÉRO Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér
Czukorbetegnek
Gyermekágyasoknak
Csecsemőknek
Minden tisztaságot sze-
rető embernek feltétlen
szükséges a „Zéro”
használatra mert abszolút
tiszt és kellemes
érzést nyer általa.

Meggátol minden horzsolást és infektót.
Használatban olcsóbb a papírnál!
Kapható mindenütt.
Zéró szab. vattaárugyár Rpest.
TELEFON 87-52.

CSÚZ, KÖSZVÉNY. ISCHIAS ÉS IZZADMÁNYOK
ESETÉIBEN
PÖSTYÉN
60°C MELEG KÉNES ISZAPFÜRDŐIT
AZ ORVOS IS HELVEN AJÁNLIJA
PROSP. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használt
gabona- Zsák
burgonya- kazal-
faszén- repce-
gyapju- waggon-
Ponyva
Kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok.
«HUNGARIA» kettős kézi kővekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF
BUDAPEST, Arany János-utca 10.
Sürgönyczím: NAGELA Budapest. Vidéki telefon: 85-92

Ki akar takarítani?!
Dacára a folytonos áremelkedésnek.
a nagy választékban felhalmozott árakészetünkkel a követ-
kező cikkekkel
női divat kelméket asztalneműket
vászon árkat szőnyeg és függönyöket
ooo és jó mosó zefírek és delainekeket ooo
leszállított árakban áruljuk.
ROSENBERG ES QUITT
BUDAPEST, VI., kerület, Királyutca 32. szám.
Alapított 1895. Telefon 528.
Óriási választék. Olcsó árak.

SCHMIDT M
szíjjártó, nyerges és bőrdőr.
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsi- és
lovagló - szerszámjait. Mindennemű
utazó és kézi bőrdőrök, pénz, szivar,
cigaretta stb. tározait. — Árjegyzék bér-
montve.

Zongorák és PIANINOK
a világ első gyáraiból, va-
lamint saját közkezdvelt
gyártmányok, legszolidab-
ban vásárolhatók és bérel-
hetők
Keresztély
hirneves
zongoratermében
Budapest, Váci-körut 21. sz.

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frtért mér-
ték után is megrendelhető
Redlich J. Lipót
úri és női-divat áruházában
VI., Andrassy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre
bérmentve küldök.

ÜGYNÖKÖK
fix fizetéssel elvételnek, kik sor-
jegyek részletfizetésre való eladásá-
val foglalkoznak.
FLEISSIG BANKHÁZ
Budapest, Erzsébet-körut 2.

Baldóczy gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(Názilag kezelve) a Tatra déli részén.

Lithion, vasas, glambersó, Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujjonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terraintúra. Gyógyforrásai egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mórfürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyejében. Vasútállomás Szepesváralja. TELEFON 79-02.

Baldóczy Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavart meg szünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczyon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-02

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka

- Divatos, könnyű, angol bélés nélküli sacco-öltöny 50,40, 36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra 6.—
- Mosóöltöny 10.—
- Fehér nadrág 6.—
- Tennis-nadrág 9.—
- „Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában 21.—

csalás

KOCH

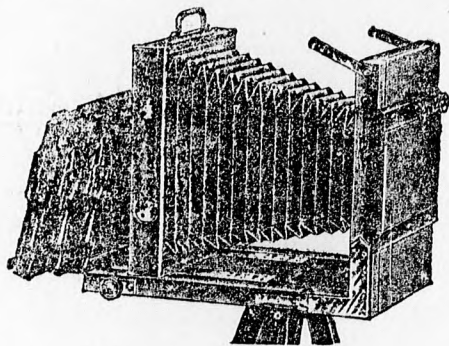
Testvéreknel, Budapest, legnagyobb férf-, fiú- és gyermekruha-áruháza Károly-körut 26.

Aufrecht és Goldschmied cég

fénykép-osztálya

Budapest, VII. kerület. Rákóczi-ut 30. szám.

13 x 18 centiméteres LEMEZNAGYSÁGRA.

13 x 18 centiméteres LEMEZNAGYSÁGRA.

III-ik számú külön minta.

Állványos kamara,

Ezen készülék igen finom diófából van készíve és csiszolt sárgarézvezetékekkel van ellátva. Kazettabetétek segítségével kisebb méretű felvételek is eszközölhetők rajta. Szerkezete rendkívül szilárd, kettős fenékkihuzattal, hajtócsavarral, kúpalku forgatható bőrfalakkal van ellátva. Az objektívdozsa négy irányban eltolható. E készüléket úgy amatőrök, mint szakembereknek ajánljuk. A készülék két-résztű állvánnyal, teljes felszereléssel, kettős aplanatikus lencsével és redőnypillanatzárral, valamint 3 db kettős kazettával lesz szállítva.

Ára 156 kor., havi részlet 7.50 kor.

Ugyanezen készülék jobb objektívval 186 K, havi részlet 9 K.

Képes fénykép-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpennyel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ES HILDESHEIM

ezeg pénzszekrénygyártó és trezoréptől ezetelnek magyarországi vezérképviselőiténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Podmaniczky u. 4.

Képviselet minden városban keresetnek.

ARJEGYZÉK ES TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezeteket cserélésben állásunk.

Legjobb polokairtó szer a

Watterol

Egy üveg ára 70 fillér.

Kapható kizárólagosan

WATTERICH A.

drogustánál

Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám.

Sérvben szenvedők!

A cs. es. kir. szab. Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gummi-pelottával, a legre gíbb sérveket a legnagyobb könnyűséggel is visszatartja. Ára: Egyoldala — K 12 Kétoldala — 24 25 év óta fennálló test-egyenészteti (orthopaediai) műintézetben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a leg-tökéletesebb technikai ki-vitelben készülnek:

Műlábak és műkezek, mű-lüzők és egyenestartók. Járó és támgépek, háskötők

GUMMI görcsérharisnyák stb.

Fontos hölgyeknek: Női kiszolgálás.

Kérje ingyen és bérmentve szemléltető ábrával

és bérmentve szemléltető ábrával

orvosbeszézi műszergyáros, **KELETI J.** BUDAPEST.

IV., Koronaherceg-utca 17a.

Gyár: IV., Koronaherceg-utca 18. Alapított 1878.

Városban és falun nélkülözhetetlen a **GUTTMANN-féle** eredeti szab.

Szoba-klozet

melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, könnyelmű felismerhetőség és teljes szagtalanosság, más gyártmányok által el nem érhető. 42 külön-doboz kivétel. — Eredeti csak akkor, ha a zárolódási fenti védjeggyel van ellátva.

GUTTMANN L. klozetgyára

Budapest, Városház-utca 2. Kossuth Lajos-u. sarok. Telefon 16.

Nagy raktár: bidetek, higiénikus kárpócsészek és klozetpapír.

Klozet és fürdőberendezések, betegápolószerek, betegtolokocskák, thermophorok, spiritus-fűzők és egyéb kényelmi cikkek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Raktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

4,385.000 kor.

évi köszpénz-nyereményben részesülhet az, ki 1 drb évi 3 huzásos Pesti Hazai 1 " " 6 " Konv. Jelz. és 3 " " 3 " Erzsébet sorsj-et tőlünk részletfizetésre vásárol.

Évenkénti huzások és főnyeremények:

Junius 5-én 300.000 K	Novemb. 1-én 30.000 K
" 25 " 100.000 "	Decz. 27-én 1.000.000 "
Julius 1-én 100.000 "	Február 5-én 300.000 "
Aug. 25 " 500.000 "	" 25 " 200.000 "
Okt. 5 " 600.000 "	Március 1 " 25.000 "
" 25 " 100.000 "	Április 25 " 300.000 "

Huzás már június 5, 25. és július 1. 640.000 kor. össznyereménnyel.

E sorsjegyelről senki pénzét nem veszítheti, mert már a legkisebb nyeremenynél is egy 50 koronás haszon mutatkozik, azonnali játékgéggel kifizetett sorsjegy is még a további sorsolásokban 52-68 évig vesz részt és így

1 sorsjegy több főnyereményt nyerhet. Fenti 5 sorsjegy 40 havi 1012 koronás részletfizetés mellett kapható. Már az első részlet birtokában azonnali játékgéggel kifizetjük a sorsjegyek sorozata és számaival ellátott törvényes részleteket.

Ajánljuk továbbá az általunk Jelzálog-sorsjegyekből alakított sorsjegy-társaságokat 25 taggal 25 sorsjegyre 4G havi 5.20 befizetések mellett. A tagok 20 huzason keresztül mind a 25 sorsjeggyel

7,950.000 fős és mellék-nyereményre közösen játszanak és végül még egy-egy eredeti sorsjegy is kapnak 5.20 kor. birtokában azonnali részesedés mellett küldjük a sorsjegyek számai tartalmú tagsági-knyvecskéket. Aki 2 részletet egyszerre kifizet, annak a 8-ik nyugtát adjuk. Utánvétel megrendeléseket nem intézünk el.

Budapesti Bank Részv.-társ. Király-utcai fiókja

Budapest, VI., Király-utca 20/26.

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengefelelőségű

gyermeknek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernék. Kelemen Ignác gyógygyagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Elvált asszonynak,

Ott hagytál és nem adtál annyi időt, hogy helyzetem kimagyarázzam volna. — Pedig estétől reggelig vártam, hogy vissza térsz és meghallgatsz. Látom Te állandóan kerülisz és félve kísérsz minden alkalom elől, mely minket ismét összehozna, még a lakás dolgát is úgy rendezted, hogy ne kelljen oda visszatered. — Mindebből azt látom Te sohasem szívtél, mert szeretetlenségem is merek beszélni. Most már nem reményelem, hogy valaha megtérj és az enyém legyél ismét, mert mit velem tétél játék, legszenlebb érzelmekkel. Föl is háborodik férfi büszkeségem, hogy Te tovább is játszálsz és nevensz szerelmem fölött! Ha tévedek most rajtad a sor, hogy ellenkezőjét bizonyítsad mit csak úgy tehetsz, ha alkalmat nyújtasz találkozásra, Atyus. 5359

Lakások

kisebb-nagyobbak, igen elegáns, gáz és villanval ellátva, egy sarok üzlethelegység augusztusra kiadók. VIII., Gyöngy- és Köfárágó-utca sarkán épülő házban. 26573

Remek

hálószobák, ebédlők, szalontok, szőnyegek, képek félon eladó a Beraktársasági vállalatnál, Budapest, IV., Zöldfa-utca 12 sz. az udvarban. Ugyanott elváltalunk butor és lakberendezési cikkekét beraktársasra s kívánatra 8 százalékkal mellett előleget is adunk. 62400 sz.

Zálogcédulákat,

briliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brilliantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalathoz. Ajánlatok K. I. jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Pénzkölcsönt

készítünk 61 évtől 80 évig köztestviselőknél, katonatisztnél és nyugdíjasoknál a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesről. Továbbá készítőnk minden hitelképes egyéneknek 1-2 kezesrel. Eriékpapírra, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélleg válasszbélyeg ellenében díjtalanul nyújt Gerő Testvérek, törvényeskeleg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepest-út 30. Telefon 18-42. Ugyanitt 80 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglaltatik. 25122

Kelebián,

közel a vasút állomáshoz 15 hold szállótelep, lakó és melléképületekkel eladó. Czim: Szabadka, I. kör 335. sz. 26541

Olcsó birtok eladás.

2000 hold Szatmár-megyégyében, hullámos fekvéssel termékeny földekkel 1600 hold szántófölddel, kastély és kúttal karban levő gazdasági épületekkel, holdja 120 frt, 150.000 frt. I. helyre felvehető rá. 50000 átvehető. Gazdatiszt Kéthalom, Jász-Nagy-Kun-Szolnok-megye. 5360.

Rákóczi

permetező gyár árlapot ingyen küld Czagléáról, romolhatatlan permetező gépeiről. 3548

Gőzcseplőgépek

lokomobilok, szalmakazalók, benzomotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Csereüzletek kettőnek. Seifried Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Egy Bösendorfer léle rövid zongora, egy hosszabbított ebédlőasztal, egy üzleti pult márványlappal és több más butordarab költségtérítés miatt azonnal eladó. Kmetty-u. 18 II. 19.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb léle, tésí feltételek mellett. Fővillamosítással szolgál

Liszt István Bpest, IV. Koronaherczeg-u. 2 (Kilyó-tér sarkán)

butorraktárban. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzéket barkinok 60 fillér ellen franko elküldjük

EGYESÜLETEK és testületek

figyelmébe! Zászlószöveget a legkülönbözőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett szállít Fahn Sándor vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-palota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Minálakkal díjment. szolgálók

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészitem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KALMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Információk

hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhető Horvát Márkns magántudakozódó intézetétől, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kúttól szervertet levelezői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmákban kúttól bevezetve. Elsőrangú referenciák. — Szolid, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tiszviselő-kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyi hitel minden állásu egyének kezés nélkül, olcsó kamattal mellett, meglévő drága kölcsönöket konvertálók. Általános Hitelforgalmi intézet Rákóczi-út 36. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendelt, jászva minden megrendelés nélkül és önállóan is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-út 97. szám.

MOST JELENT MEG!

Zichy Mihály élete, művészete és alkotásai.

GYÖNYÖRŰ KIÁLLITÁS, OLCSÓ DISZMUNKA, 18 SZÖVEGKÉPPEL ÉS NEGYVEN MŰMELEKLETTEL

Ára szép és tartós 15 K. keménykötésben

Zichy Mihálynak, a nagyhírű testőmverszének életét, művészetének intím ösmertését, örökbecsű műveinek gyönyörű reprodukcióit és ezek magyarázatát tartalmazza ez a szép és gyönyörű díszmű, melynek tartalma a következő:

Zichy Mihály élete, Irta: Lándor Fivadar. Zichy Mihály művészete, Irta: Gerő Ödön. Zichy Mihály alkotásainak magyarázata, Irta: Lándor Elek.

A gyönyörű kiállítás 18 szöveggel és 40 műmelekkeltel ellátott díszmű

15 korondért

megrendelhető minden bazal könyvkereskedésben és a kiadó ATHENAEUM irad és nyomd. (Budapest, V. Kerepest-út 54. szám)

Építkezéseket!

Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket förtészésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál. Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-út 71. 782

Polgári iskolai

reálisiskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

The Berlitz School nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások és közöltetnek. 139

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, ural-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe. TELEFON 14-09

Grammofonokat,

fonográfokat legjobban és legújabb kivitelben, gyári árban előnyös részletfizetéssel szállít Waldmann Gyula hangszerosztálya Budapest, Rákóczi-út 45/N. Fonográfok 7K-tól 150 K-ig Grammofonok 40 . 300

Képes árjegyzék ingyen. Legújabb felvételű lemezek és hangpercek nagy választékban. Javítások elfogadhatók.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá ural-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Károly-utca sarok.

Zálogcédulákat,

briliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brilliantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER ISZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók FÜLDES B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Gyorsírás!! Gépírás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépírás az összes használatban levő írógéprendszeren. — A tanfolyamok vizsgalatai a parlamenti gyorsíróda főnökének elnökletele alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérve nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

15 korona

3 maradék férfiruha szövet.

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méteresek 3 férfiruhára elegendő, szélkúli utánvétellel

Az Orsz. Posztókv. Áruház.

Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

INGYEN! I GUMMI-I-

és különféle óvsser-árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük

„NAKIRA” törv. védve férfi gummi külön legesség, tucatja 12.- kor. Stucatból 20% engedmény

Uterus-Spray legújabb higiénikus női szer 14.- kor.

GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja Mintagyűjtemény 12 darab 4.- korona.

PESSAR OOLU. árja 3-8 kor. Ig. Irritator 8 kor. és feljebb Bidecs vasállványon 8 kor.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR Budapest, VII., Rákóczi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vörös keresztre igazoljunk

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérré. 25721szo.

Májusi

csomago-juturót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók 90% mellett dolgozhatnak. Felső-magyarországi hegyi juturógyár Nagy-Szlabos Gó mörm

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladóak. Új zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-u. 53. szám.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszusz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irta Zilahy Agnes. Otódi teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részszel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor.

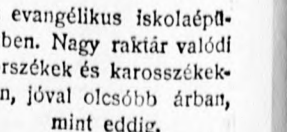
A befőttekről. Gyümölcs, fozelék és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után Irta Zilahy Agnes. Ára kötve 1.20 kor.

Singer és Wolfner

kiadása Budapest, VII., Andrássy-út 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Bőrszékikar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb áron, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánszat.

Nyomatott a „Globeus” műintézet és kiadóvállalat részvénvtársaság körforgógepein Budapest, Aradi-utca 8.